ИНСОНГА НАФ КЕЛТИРИШ – ОЛИЙ БАХТ
OZBEKISTON KASABA UYUSHMALARI FEDERATSIYASI · FEDERATION OF TRADE UNIONS OF UZBEKISTAN

ИШОНЧ

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ ГАЗЕТАСИ
3 сентябрь, пайшанба 1998 йил №103(604)
Сешанба, пайшанба ва шанба кунлари чиқади

Ушбу сонда:

2 ЎҚИТУВЧИ БЎЛИШ ОСОНМИ?
3 ОИЛА БОШИ
4 ДЎСТЛИГИМИЗ БОҚИЙ БЎЛСИН!

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Жаноби Олийларига

Жаноби Олийлари, Покистон ҳукумати ва шахсан ўз номимдан Сиз Жаноби Олийлари ҳамда Ўзбекистон ҳукуматига Мустақиллик куни муносабати билан самимий қутлов йўллаш менга улкан мамнуният бахш этади. Мамлакатларимиз ўртасидаги мустаҳкам қардошлик алоқалари ўзаро ишонч ҳамда тарих ва маданиятларимизнинг чуқур илдизларга асосланган. Ишончим комилки, йиллар ўтгани сайин бу муносабатлар мустаҳкамланаверади.

Мен Парвардигордан Сиз Жаноби Олийларига сиҳат-саломатлик, бахт-саодат ҳамда узоқ умр, шунингдек, қардош Ўзбекистон халқига равнақ ва фаровонлик ато этишини тилайман.

Менинг энг юксак эҳтиромимни қабул айлагайсиз, Жаноби Олийлари.

Муҳаммад Рафиқ ТАРАР,
Покистон Ислом Республикаси Президенти

* * *

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Жаноби Олийларига

Президент Жаноби Олийлари, Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг етти йиллиги нишонланиши муносабати билан Жазоир халқи ва шахсан ўз номимдан Сиз Жаноби Олийларига бахт-саодат ва сиҳат-саломатлик, ўзбек халқига эса тараққиёт ва фаровонлик тилаш менга катта мамнуният бахш этади.

Мамлакатларимиз ва халқларимиз ўртасидаги алоқалар ривожланиб янада мустаҳкамланаверсин.

Президент Жаноби Олийлари, Сизга бўлган юксак эҳтиромимни қабул этгайсиз.

Лиамин ЗЕРУАЛ,
Жазоир Халқ Демократик Республикаси Президенти

* * *

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Жаноби Олийларига

Жаноби Олийлари, Ўзбекистон Республикасининг миллий байрами - Мустақиллик куни муносабати билан Сиз Жаноби Олийларига самимий табрик ва қутловларимни йўллаш менга улкан мамнуният бахш этади.

Мен мамлакатларимизни боғлаб турган дўстона муносабатлар халқларимиз равнақи йўлида янада ривожланаверишига астойдил ишонаман.

Сизга, Жаноби Олийлари, мустаҳкам сиҳат-саломатлик, бахт-саодат ва узоқ умр, қардош Ўзбекистон халқига эса тинчлик, равнақ ҳамда фаровонлик тилайман.

Шаҳобиддин АҲМАД,
Бангладеш Халқ Республикаси Президенти

* * *

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Жаноби Олийларига

Жаноби Олийлари, Ўзбекистон Республикасининг Мустақиллик куни муносабати билан Сиз Жаноби Олийлари ҳамда Ўзбекистон халқига самимий табрикларимни йўллайман.

Ҳиндистон билан Ўзбекистонни анъанавий илиқ тарихий муносабатлар боғлаб туради. Биз узоқ йиллар мобайнида давом этаётган, халқларимиз равнақи йўлидаги ҳар томонлама ва барқарор муносабатларимиз ривожини юксак қадрлаймиз.

Жаноби Олийлари, Марҳамат қилиб, Сизга бўлган юксак ҳурмат-эҳтиромим, дўст Ўзбекистон халқига янада равнақ ва муваффақиятлар, шахсан ўзингизга сиҳат-саломатлик ва омонлик тилаб қилган ниятларимни қабул айлагайсиз.

Кочерил Раман НАРАЯНАН,
Ҳиндистон Республикаси Президенти

* * *

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Жаноби Олийларига

Мамлакатингизнинг Мустақиллик куни муносабати билан Сиз Жаноби Олийларига Бирлашган Араб Амирликлари халқи, ҳукумати ва шахсан ўз номимдан самимий табрикларимни ва эзгу-тилакларимни йўллаш менга мамнуният бахш этади.

Сиз Жаноби Олийларига улкан бахт, қардош Ўзбекистон халқига тараққиёт тилайман.

Ҳурмат ва эҳтиром ила,
Зоид бин Султон Ол-НАҲОЁН,
Бирлашган Араб Амирликлари Президенти

* * *

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Жаноби Олийларига

Мамлакатингизнинг Мустақиллик куни билан Сиз Жаноби Олийларини самимий табриклаш менга катта мамнуният бахш этади.

Сиз Жаноби Олийларига сиҳат-саломатлик, қардош Ўзбекистон халқига равнақ ва фаровонлик тилайман.

Мактум бин Рашид Ол-МАКТУМ,
Бирлашган Араб Амирликлари Вице-президенти ва Бош вазири

* * *

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Жаноби Олийларига

Мамлакатингизнинг Мустақиллик куни билан Сиз Жаноби Олийларини самимий табриклаш менга катта мамнуният бахш этади.

Сиз Жаноби Олийларига сиҳат-саломатлик, қардош Ўзбекистон халқига равнақ ва фаровонлик тилайман.

Султон бин Зоид Ол-НАҲОЁН,
Бирлашган Араб Амирликлари Бош вазирининг ўринбосари

* * *

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Жаноби Олийларига

Мамлакатингизнинг миллий байрами муносабати билан Сиз Жаноби Олийларига Саудия Арабистони Подшоҳлиги халқи ва ҳукумати, шахсан ўз номимдан самимий табрикларим ва холис истакларимни йўллайман. Сиз Жаноби Олийларига сиҳат-саломатлик ва бахт-саодат, қардош Ўзбекистон халқига тараққиёт ва фаровонлик доимо ҳамроҳ бўлишини тилайман.

Сиз Жаноби Олийларига самимий саломлар ва юксак эътибор билан Биродарингиз, икки муқаддас масжид ходими,

Фаҳд бин Абдулазиз Ол САУД,
Саудия Арабистони шоҳлиги Подшоҳи

* * *

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Жаноби Олийларига

Муҳтарам Президент жаноблари, Ўзбекистон Республикасининг миллий байрами муносабати билан, Президент жаноблари, Сизга ва дўст ўзбек халқига поляк халқи номидан ва шахсан ўз номимдан самимий табрикларимизни ва ҳар тарафлама фаровонлик тилаб билдирган истакларимизни йўллайман.

Мамлакатингиз тараққиётидаги тарихий муваффақиятларни ҳамда Ўзбекистон Республикасининг Марказий Осиё ва дунёда тутган ўрнини зўр эътибор ва хайрихоҳлик билан кузатиб турибмиз.

Дўстона ва ўзаро фойдали Полша-Ўзбекистон муносабатлари иккала халқимиз ва халқаро ҳамкорлик манфаатлари йўлида бундан буён ҳам ривожланиши ва мустаҳкамланишига ишончим комил.

Муҳтарам Президент жаноблари, Сизга бўлган чуқур эҳтиромимни қабул қилгайсиз.

Александер КВАСНЕВСКИ,
Полша Республикаси Президенти.

* * *

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Жаноби Олийларига

Муҳтарам Ислом Абдуғаниевич, Ўзбекистон Республикаси Мустақиллик кунининг байрам қилиниши муносабати билан Сизни ва Сиз орқали қардош ўзбек халқини тожик халқи номидан ва шахсан ўз номимдан табриклайман.

Биз Тожикистонда икки қардош халқларимизнинг кўп асрлик тинч ва бунёдкорона яшаш анъанасига эга бўлган Тожикистон-Ўзбекистон ўртасидаги бузилмас дўстона муносабатларига жуда катта аҳамият берамиз.

Шу йилнинг бошида Тошкентда бўлиб ўтган олий даражадаги Тожикистон - Ўзбекистон учрашувидан сўнг мустақил давлатларимиз ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорлик изчил кенгайиб ва чуқурлашиб бораётгани қувонарлидир.

Муҳтарам Ислом Абдуғаниевич, Сизга чин қалбдан мустаҳкам соғлиқ ва бахт-саодат, кенг қамровли фаолиятингизда катта ютуқлар, қардош Ўзбекистон халқига эса омонлик ва равнақ тилайман.

Имомали РАҲМОНОВ,
Тожикистон Республикаси Президенти

* * *

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Жаноби Олийларига

Президент Жаноблари ва азиз биродарим,

Мамлакатингизнинг миллий байрами муносабати билан Сизга самимий қутловларимни ҳамда сиҳат-саломатлик, бахт-саодат ва равнақ тилаб билдирган эзгу-истакларимни, шунингдек, Сизга бўлган юксак эҳтиромларимни йўллашни истайман.

Генерал Лансана КОНТ,
Гвинея Республикаси Президенти

* * *

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Жаноби Олийларига

Миллий байрам - Ўзбекистон Республикасининг Мустақиллик куни муносабати билан Сиз Жаноби Олийларига сиҳат-саломатлик, бахт-саодат, мамлакатингиз ва халқингизга равнақ тилаб билдирган самимий ва энг эзгу истакларимни етказишга рухсат этгайсиз.

Ҳожи Ҳасанали БОЛКИАХ,
Бруней султони

* * *

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Жаноби Олийларига

Муҳтарам Ислом Абдуғаниевич, Сиз орқали Ўзбекистоннинг дўст халқини миллий байрам - Ўзбекистон Республикаси Мустақиллиги кунининг етти йиллиги билан муборакбод этишга ижозат бергайсиз. Ишончим комилки, ўзаро ҳурмат ва ишонч борасида республикаларимиз орттирган қимматли тажриба тинчлик, барқарорлик ва ҳамкорлик манфаатларини кўзлаб халқларимиз фаровонлиги йўлида ҳамкорликни кенгайтириш ва чуқурлаштириш учун пухта негизни таъминлайди.

Муҳтарам Ислом Абдуғаниевич, шахсан Сизга бахт-саодат, омонлик, қардош Ўзбекистон халқига эса тараққиёт ва равнақ тилаб билдирган эзгу-истакларимни қабул қилгайсиз.

Минтемир ШАЙМИЕВ,
Татаристон Республикаси Президенти

ЕТТИ ИҚЛИМ НАФАСИ

ПРЕТОРИЯ. Жанубий Африка Республикасида 220 мингдан ортиқ автомобилсозлар бир кунлик иш ташлаш эълон қилди. Улар автомобилсозларнинг иш ҳақини ошириш тўғрисида мамлакат касаба уюшмаларининг талабини қўллаб-қувватлашмоқда.

Мамлакат металлургия саноати вакилларининг ҳам 60 мингдан кўпроғи автобилсозлар талабини ёқлаб чиқди. Улар ҳам касаба уюшмалари талаби қондирилмагунча ишга чиқмасликларини маълум қилишди.

* * *

ПЕКИН. Хитойнинг шимоли-шарқий ҳудудларида бир ойдан буён сув тошқинлари тўхтамаяпти. Шу боис ҳам мазкур ҳудудларда юқумли касалликлар тарқалиши хавфи пайдо бўлди.

Хитой соғлиқни сақлаш вазирлиги вакилининг маълум қилишича, Хэйлунцзян вилоятида юқумли касалликлар, айниқса кенг тарқалаётир. Юқумли касалликларнинг тарқалишига тошқин туфайли одамларни бир жойга йиғиш, яшаш учун ноқулай шароит, тозаликка риоя қилмаслик сабаб бўлаётир.

* * *

ТЕҲРОН. Эроннинг Афғонистонга чегарадош Торбетежам ва Тейебат туманларида мамлакат қуруқлик ва ҳарбий ҳаво кучларининг 70 мингдан ортиқ аскари иштирокида «Ашура-3» номли ҳарбий машқлари бошланди.

Ҳарбий қўмондонлик вакилининг маълум қилишича, машқлар давомида душман эгаллаб турган ҳудуднинг 40 километр ичкарисига кўққисдан кириб бориш усуллари ўрганилади.

РАТА-ТАСС ахборот маҳкамасининг хабар беришича, ҳарбий машқлардан кейин қисмлар бошқа ерга кўчирилмайди, балки улар Афғонистонга чегарадош ҳудудларга жойлаштирилади.

* * *

СЯНГАН. Камбожада шу йилнинг 26 июлида бўлиб ўтган парламент сайлови натижалари эълон қилинди. Миллий сайлов қўмитаси эълон қилган маълумотларга кўра, Камбожа миллий партияси тарафдорлари 41 фоиз овоз олишга эришган ва парламентдаги 122 ваколатли ўриндан 64 тасига эга бўлган. Мухолифатдаги «Роялистлар» партияси эса 32 фоиз овоз олиб, парламентда 43 та ўринга эга бўлди. Яна бир мухолифатдаги партия - «Кхмер миллати» партияси эса 14 фоиз овоз билан парламентда бор-йўғи 15 ўринга эга бўлди.

/ЎзА/

Юртимизда Истиқлол байрами

Ҳар қалбда ҳуррият қўшиғи янграр

31 август ва 1 сентябрь кунлари мамлакатимизнинг барча шаҳар ва қишлоқлари жамоли ўзгача кўрк, ўзгача таровват касб этди. Ҳамманинг дилида қувонч, юзида табассум. Халқимиз ватанимиз мустақиллигининг етти йиллигини кенг нишонлади.

Етти йил... Бу кўҳна тарих олдида бир сония, холос. Лекин мамлакатимизда шу қисқа фурсатда асрларга татигулик бунёдкорлик ишлари амалга оширилди. Энг асосийси, халқимиз тафаккурида, онгида улкан ўзгаришлар юз бермоқда. Озодлик, эрк нақадар буюк неъмат эканини етти ёшдан етмиш ёшгача - барча юракдан ҳис эта бошлади. Уларда эртанги порлоқ кунга, азиз юртимизнинг буюк келажагига ишонч пайдо бўлди. Истиқлол ор-номусимизга, ғуруримизга, виждон ва имонимизга айланди. Бу улуғ байрамни мамлакатимизнинг барча вилоят, шаҳар, туман ва қишлоқларида кўтаринки руҳда нишонлангани ҳам шундан далолатдир.

... 31 август куни пойтахтимизнинг бош майдони - Мустақиллик майдонида катта байрам тантанаси бўлди.

Бу ерга Қорақалпоғистон Республикаси ва барча вилоятлар, Тошкент шаҳри меҳнаткашларининг вакиллари ташриф буюрди. Шунингдек, мамлакатимизда фаолият кўрсатаётган хорижий давлатлар элчихоналари вакиллари, халқаро ташкилотлар ходимлари ҳам шу ерда ҳозир бўлишди.

Президентимиз Ислом Каримов табрик нутқи сўзлади. Тантана қатнашчиларини, улар сиймосида бутун Ўзбекистон халқини улуғ байрам билан қутлади.

Ўзбекистон Давлат мадҳияси янгради. Саҳна ортида озодлигимиз ва истиқлолимиз рамзи - байроғимиз ва мамлакатимиз харитаси юз кўрсатди.

Майдон узра мусиқа янграб қўшиқ бошланади:

Етти зар дарвозадан, кел етти карвоним менинг,
Етти ранг ёғду билан, нурланди осмоним менинг,
Етти ёш бўлсин муборак, шонли бўстоним менинг,
Довруғи оламга достон, Ўзбекистоним менинг!

Эртаси куни шу майдонда ва бошқа майдонларда халқ сайллари давом этди.

Андижонда байрам шодиёналари

Мустақиллигимизнинг қутлуғ етти йиллиги бутун мамлакатимиздагидек Андижон вилоятида ҳам катта тантана билан нишонланди. Байрамона безатилган, ранг-баранг тунги чироқлар билан чароғон этилган «Наврўз» ўйингоҳи шодиёналар марказига айланди. Байрам қатнашчиларини вилоят ҳокими Қ.Обидов муборакбод этди.

Республикамизнинг таниқли хонандаю созандалари, вилоятнинг барча шаҳар ва туманларидан келган ижодкорлар ва бадиий ҳаваскорлик жамоалари қатнашчилари ўз маҳоратини намойиш этди.

Байрам жозибали мушакбозлик билан якунланди.

К.НИЗОМОВ,
ЎзА мухбири.

Истиқлол одимлари

ЯНГИ ЗАВОД ИШГА ТУШДИ

Мустақиллигимизнинг 7 йиллиги арафасида Бухоро вилоятининг Жондор туманида муҳим ижтимоий-иқтисодий аҳамиятга эга бўлган ҳамда йилига 70 минг тонна пахтани қайта ишлайдиган завод ишга туширилди. Унинг умумий майдони 17 гектарни ташкил этади. «Ўзпахтасаноатсотиш» республика ассоциациясининг ҳар томонлама қўллаб-қувватлаши ва ёрдами туфайли бу муҳим иншоот ўз вақтида фойдаланишга топширилди.

Катта ҳажмдаги қурилиш ишларини асосан «Ўзагроқурилиш»нинг 20-тресги бунёдкорлари амалга оширдилар. Қурилиш ишлари давом этаётган кезларда бу ерда вилоятдаги барча пахтани қайта ишлаш заводларининг вакилларини кўриш мумкин эди. Улар бўлажак корхонанинг пресслаш цехи ускуналарини созладилар, линтер ва жин цехлари машина механизмларини ўрнатдилар.

Янги заводни ўз вақтида ишга туширишда 7, 357, 420, 339 - кўчма механизациялашган колонналар, «Мададкор» жамоа корхонаси, «Пахтасаноат»нинг хўжалик ҳисобидаги қурилиш бошқармаси ва бошқа кўплаб ташкилотлар иштирок этдилар.

А.ИСТАМОВ
«Ишонч» мухбири.

Дил изҳори

ХАЛҚИНИ СЕВГАННИ ХАЛҚ СЕВАДИ

Мен қизил империя даврида туғилиб, ўсиб, ишлаб, кўплаб ноҳақликлар, камситишларни кўриб, билиб, уларнинг ҳаммасига ноиложликдан чидаб келганларнинг бириман, десам хато бўлмайди.

Мамлакатимизни мўмай хом-ашё базасига айлантириш ғояси билан яшаган шўро маъмурлари гулзорлар ўрнига ҳам пахта эктирди, пахта якка ҳокимлиги иқтисодиётни зулукдек исканжага олиб, халқимизнинг асосий кўпчилигини далага боғлаб ташлади.

Азалий маънавиятимизга ҳам путур етди. Ахир, ўйлаб кўринг, инсон боласи дунёга ўзидан кейин қобил фарзандлар, эзгу ишлар, ёрқин хотиралар қолдириш учун яшамайдими? Таҳқирлаш шу даражага етиб бордики, одам дунёдан ўтгач, уни хотирлаб, фарзандлари уюштирадиган маросимлар ҳам таъқиқланди. Ўз ота-онасини эсламаган, уни ёд этмаган инсон ўтмишига қандай кўз билан қарайди?. Шўро тузуми ана шундай манқуртларни тарбиялаб, бизнинг азалий томирларимиздан маҳрум қилмоқчи, миллий ўзлигимизни йўқотмоқчи эди.

Яна бир кичкина мисол: агар ота-она ўғли фарзандини мусулмончилик одатлари бўйича суннат қилдирмоқчи бўлса, боши балога қоларди.

Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Хайрият, юртбошимиз Ислом Каримовнинг жасоратлари туфайли истиқлол эълон қилинди, кўкрагимизга озодлик шамоли тегди. Халқимиз ўзлигини таний бошлади, миллатимиз табиатига мос келмайдиган иллатларнинг томири қирқиб ташланди. Гўё қаровсиз ҳолга тушиб қолган боққа Аллоҳ таоло бир соҳибкор боғбонни раво кўрди, боғ хас-хашаклардан фориғ бўлиб, гуллаб-яшнай бошлади.

Мана, ана шундай оламшумул ўзгаришлар бошланган кун-Истиқлолнинг 7 йиллиги улуғ тантаналар билан нишонланди, эришилган муваффақиятлар намойиш этилди. Уларни кўриб дил яйрайди, кўз қувонади.

Мен кекса, нафақадаги кишиман, ҳаётнинг иссиқ-совуғини кўп кўрдим. Озод юртимизда яратилган имконият туфайли муборак ҳаж сафарини адо этганман. Мансаб илинжидан, бирор таъмадан йироқ одамман. Шунинг учун холис туриб айтаманки, бундай ўзгаришларда юртбошимиз Ислом Каримов шахсан бош-қош бўлдилар. Бутун куч-ғайратларини сарфладилар.

Президентимиз табиатидаги улуғворлик, ҳақиқий инсонийлик, улуғ аждодларимиз анъаналарига содиқлик, кечиримлилик, мусулмончиликка ривож бериш каби фазилатлари туфайли халқ орасида катта обрў қозондилар. У киши ҳар бир маърузасида нутқида халқ учун яшаётганлари, халқимиз бахти йўлида жонини ҳам аямасликларини қайта-қайта таъкидлайдилар. Бундай самимий юрак сўзлари халқимиз кўнглининг тубтубигача етиб боради. Юртдошларимиз ана шундай йўлбошчилари борлигидан ҳақли равишда фахрланадилар.

Бугун мамлакатимизда улкан бунёдкорлик ишлари олиб борилмоқда. Пойтахтимиз Тошкент дунёнинг энг гўзал шаҳарларидан бирига айланмоқда. Марказий Осиёда ягона Хоразм шакар заводининг қурилиши тарихий воқеадир. Бундай муваффақиятлар халқ билан раҳбарнинг бир мақсад атрофида жипслашгани маҳсули бўлмоқда. Ана шундай муштараклик, илоё, улуғ самаралар бераверсин.

О. ХУДОЙБЕРГАНОВА,
меҳнат фахрийси.
Хоразм вилояти,
Урганч шаҳри.

Мактабларда янги ўқув йили бошланди

ЎҚИТУВЧИ БЎЛИШ ОСОНМИ?

Ўзбекистон Республикаси халқ таълими вазири, педагогика фанлари доктори, профессор Жўра Ғаниевич ЙЎЛДОШЕВ мухбиримиз саволларига жавоб беради.

- Муҳтарам Жўра Ғаниевич, Республикамиз таълим муассасалари ўтган ўқув йили давомида «Таълим тўғрисида»ги янги Қонун, «Кадрлар тайёрлаш миллий дастури» асосида ишлади. Натижалар қандай бўлди?

- Натижалар тўғрисида фикр юритишга ҳали эрта, чунки миллий дастур кенг қамровли узоқ йилларга мўлжалланган бўлиб, Республикамиз таълим муассасаларида у уч босқичда амалга оширилади. Биз 1997-1998 ўқув йилида кадрлар тайёрлаш миллий дастурини жорий қилишнинг ташкилий асосларини мустаҳкамладик, десак тўғрироқ бўлади.

«Кадрлар тайёрлаш миллий дастури» қабул қилингандан кейин ҳам, таълим муассасаларида унинг ижросини таъминлаш, шарт-шароитини яхшилаш мақсадида Ҳукуматнинг ўндан ортиқ Қарорлари қабул қилинди.

(Давоми 2-бетда)

Мактабларда янги ўқув йили бошланди

ЎҚИТУВЧИ БЎЛИШ ОСОНМИ?

(Давоми. Боши 1-бетда)

Якунланган ўқув йилида мактабгача таълим бўйича «Мактабгача таълимга қўйилган давлат талаблари», «Мактабгача таълим Устави», «Болаларни ривожлантириш ва мактабга тайёрлаш таянч дастури» ишлаб чиқилди.

Шу давргача-мактабгача таълимни узлуксиз таълимнинг биринчи босқичи, деб ҳисоблаб келардик. Лекин очиғини айтганда, бу тизим яқин-яқингача ишлаётган ота-оналарнинг ижтимоий фаолиятига шарт-шароит яратиб берар эди, холос. Бугунги кун талаби мактабгача таълим-тарбия тизимида болаларни ҳар томонлама ривожлантиришнинг қўшимча резервлари борлигини англатди. Шунга асосан болалар боғчаларининг иш мазмунлари кескин ўзгартирилди.

Болаларга таълим беришда мактабларнинг ўқув дастурларига яқинлаштирилган 12 йўналишни қамраб олган янги дастурлар ишлаб чиқилди. Шу йили янги дастурлар синовдан ўтказилиб, амалиётга тадбиқ қилинди. Айтиш мумкинки, кўпчилик болалар боғчаларида бу дастурни қўллаш орқали яхши натижалар қўлга киритилмоқда.

Бундан ташқари, «Таълим тўғриси»даги Қонун, «Кадрлар тайёрлаш миллий дастури» талаблари асосида умумий ўрта таълим учун яратилган таянч ўқув режалари, дастурлар ва дарсликларга қўйилган талаб ва мезонлар, бошланғич таълим концепцияси, стандарти, умумий ўрта таълимнинг намунавий Устави ишлаб чиқилди. Амалга оширилган ишларнинг барчаси ўқув-тарбия мазмунини яхшилаш, унинг сифат ва самарадорлигини ошириш мақсадида бажарилди.

- Маълумки, ҳамма соҳалар каби таълим ишларида ҳам фаолият самарадорлигини раҳбар кадрларнинг билимдонлиги, ташкилотчилиги, тадбиркорлиги, ахлоқий-маънавий фазилатлари белгилайди. Раҳбар кадрлар сифатини яхшилаш бўйича таълим тизимида қандай ишлар олиб борилди?

- Саволингиз ўринли. Тажрибадан шу нарса маълумки, кўпчилик ҳолларда раҳбарнинг фазилат ва хисслатлари у раҳбарлик қилаётган таълим муассасаси фаолиятида кўзгудагидек акс этади. Шу боисдан, вазирлик раҳбар педагог кадрлар сифат таркибига алоҳида эътибор бермоқда. Шу мақсадда вазирликнинг «Ёш педагоглар билан ишлаш дастур»и ишлаб чиқилди. Республика ДТМи билан ҳамкорликда 40 мингдан ортиқ ўқитувчи кадрларнинг назарий-методик тайёргарлиги ўрганиб чиқилиб, боғча мудирлари, мактаб директорларидан тортиб то вазирликкача бўлган бошқарув бўғинларида ишлаётган 49 мингдан ортиқ раҳбар кадрлари аттестациядан ўтказилдилар. Таҳлил натижасидан келиб чиқиб яна шуни қўшимча қилмоқчиманки, раҳбар кадрларнинг ғоявий-ахлоқий, ташкилий-сиёсий, қатъиятлик ва инсонпарварлик сифатларини шакллантириш, шунингдек, уларнинг бошқарув маҳоратларини такомиллаштиришимиз зарурлигини, бошқарув назарияси ва амалиёти, унинг методологиясини пухта ўзлаштириб олишни таъминловчи илмий изланишларни кўтаришимиз кераклигини англадик. Бунда балки, келажакда раҳбарлик қилувчи мутахассиснинг бошқарув маҳорати технологиясига ўқитиш, раҳбарлик сертификатини бериш керакдир.

- Яқинда нашрдан чиққан китобингизни «Малака оширишнинг назарий ва методологик асослари ёхуд ўқитувчи бўлиш осонми», деб номлабсиз. Ўқитувчи бўлиш осонми, деганда, асосан, нималарни назарда тутгансиз?

- Ҳар бир киши ўз касбидан барака топишга интилиши лозим. Ўқитувчилик касбида эса ўз билимдонлиги, зукколиги, касб маҳоратини такомиллаштириш устида умр бўйи мунтазам ишламай туриб, эл ардоқлаган, обрў-эътиборли педагог бўлиш мумкин эмас. Чунки ўқитувчи жамиятнинг ёш авлод таълим-тарбиясига қўйган ижтимоий буюртмасининг асосий ижрочисидир.

Мазкур китобда педагогика фани олдида турган долзарб масалалар, таълим-тарбия ишининг сифат ва мазмунини таъминлаш бўйича кўп йиллар давомида олиб борилган илмий изланишлар, тадқиқотлар, малака ошириш курсларида республикамизнинг турли шаҳарларида меҳнат қилаётган ўқитувчилар, таълимни бошқарув бўғинларининг мутахассислари билан олиб борилган маърузалар, мулоқотлар, баҳс ва мунозаралар, ўтказилган жонли тажрибалар, жойларда таълим-тарбия ишларининг қўйилиши ва таҳлил қилиниши, мазкур масалада хорижий мамлакатлардаги ҳамкасблар тажрибаларини ижодий ўрганиш хулосалари қаламга олинган.

Шунингдек, ўқитувчилик, тарбиячилик жамият эъзозлаган касб эканлиги, уларнинг кўп қиррали, машаққатли меҳнатини, бу касб соҳиблари изланувчан, назарий-методик жиҳатдан етук, юксак маънавий-ахлоқий фазилатларга эга, ҳар томонлама ибратли шахс эканлигини ифодалашга ҳаракат қилинган, ўқитувчи умр бўйи мустақил мутолаа қилиши зарурлиги илмий асосланган ва ниҳоят «Ўқитувчи бўлиш осонми» деган ҳақли саволга жавоб беришга уринилган.

Қолаверса, Шарқда ҳамиша устоз мақоми улуғ бўлган. Абдураҳмон Жомий, Алишер Навоий, Фузулийлар устоз деб шарафланганлар. Ғафур Ғулом, Ойбек, Шайхзода, Абдулла Авлонийдек етук сиймолар ҳам устоз мақомини олишган. Биз ҳар бир кишидан ана шундай устоз мақомини талаб қила олмаймиз, ҳар қалай устоз бўлиш осон эмас.

Халқимиз болажон халқ. 5-6 нафар, ҳаттоки ундан кўпроқ болалари мактабда ўқийдиган оилалар ҳам топилади. Дарсликлар пуллик бўлиши муносабати билан, бир комплект дарслик 1,5-2 минг сўм атрофида турадиган бўлса, қолаверса, янги ўқув йилида болаларни кийинтиришни ҳам ҳисобга олсак, кам таъминланган оилалардаги болалар китобсиз қолмайдими? Айниқса, бу ҳол қишлоқларда жиддий муаммо туғдирмайдими?

- Ҳукуматимизнинг «Узлуксиз таълимни дарсликлар ва ўқув адабиётлари билан таъминлашни такомиллаштириш тўғрисида»ги Қарорига мувофиқ 1998-1999-ўқув йилининг биринчи сентябридан ўқувчиларни дарсликлар билан таъминлашнинг пуллик шакли жорий этилди. Қарорни бажариш бўйича Республика Матбуот қўмитаси ҳамда вазирлигимизнинг қўшма ҳайъат қарори қабул қилиниб, мазкур жараёнга раҳбарлик қилиш, тузилган тадбирларнинг бажарилишини тўғри йўналтириш бўйича Республика штаби тузилди. Ўқувчиларни дарсликлар билан тўла таъминлашнинг ҳисоб-китоблари ишлаб чиқилди. Кам таъминланган оилаларнинг фарзандларини дарсликлар билан таъминлашда ҳомийлар ёрдамини ташкил қилиш мақсадида республикамиздаги барча идора, ташкилот, корхона ва муассасаларнинг раҳбарлари эътибори жалб этилди, қолаверса, Республикадаги барча умумий таълим мактабларининг кутубхоналари жамғармаларидаги фойдаланишга яроқли китобларни экспертизадан ва инвентаризациядан ўтказилди. Инвентаризациялашнинг якунлари кутубхоналар жамғармасида 35 миллиондан ортиқ 1998-1999 ўқув йилида ҳам ишлатишга яроқли дарсликлар мавжудлигини кўрсатди.

Бугунги кунда Республика нашриётлари эҳтиёжимиздаги китобларнинг 58 фоизини босмадан чиқариб бердилар. Таълим рус, қорақалпоқ, қозоқ, қирғиз, тожик, туркман тилида олиб бориладиган мактабларнинг ўқувчиларини ҳам дарслик билан таъминлаш чоралари кўрилди. Бу борада таълим муассасаларининг мутахассислари нашриётлар, китоб савдоси идоралари билан ҳамкорликни тўғри йўлга қўйганлар. Хуллас, ўқувчилар дарслик билан тўла таъминланадилар.

Бу ўринда саволингиздан келиб чиқиб, диққатингизни бир нарсага қаратмоқчиман. Ўтмишдан мерос бўлиб қолган боқимандачилик кайфиятидан мутлақо халос бўлмоғимиз лозим, қолаверса, текиннинг қадри бўлмайди. Китобни сотиб олган ўқувчи бу пулга келди, энди саҳифаларини битта қолдирмай ўқиб ўрганишим керак, деган тушунчага боради ёки шу тушунча унга сингдирилади. Шунингдек, ота-она ҳам китобни авайлаш кераклигини, китоб келгуси йилларда укаларига ҳам асқотишини фарзандига уқтиради, натижада мулкка муносабат ўзгаради, болалар тежамкорликка ўрганадилар, албатта, бу ҳам тарбия. Шу нуқтаи назардан олиб қараганимизда ҳам Ҳукуматнинг дарсликлар тўғрисидаги қарори тўғри ва ўринли қарор.

- Мактабларнинг ўқувчиларни қабул қилишга тайёргарлиги қандай?

- Жорий йилнинг 10 августига қадар режалаштирилган мактабларнинг 92 фоизи, болалар боғчаларининг 87 фоизи, мактабдан ташқари муассасаларнинг 81 фоизи, мактаб-интернатларнинг 71 фоизи жорий таъмирдан чиқарилган эди.

Бу йил жами маблағлар ҳисобидан Республика мактаблари учун 21523 ўқувчи ўрнига эга бўлган 55 та мактаб ва қўшимча бинолар қуриб берилди. Шундан 19519 ўқувчи ўрнига эга бўлган 51 та мактаб қишлоқ ҳудудларига қурилди.

Таълим муассасаларини мебеллар, жиҳозлар, кўргазмали ва техник воситалар билан таъминлаш ҳам ўтган йилдагига нисбатан яхши ташкил этилди, дейиш мумкин.

Суҳбатдош: Икром РАСУЛОВ, «Ишонч» мухбири.

Мамат Алиев қирқ йилдирки, ёш авлодга тарих фанидан дарс бериб келаётир. У директорлик қилаётган Мирзо Улуғбек номидаги 11-ўрта мактаб янги ўқув йилини янги мактабда қарши олди.

Суратда: Мамат Алиев неваралари билан.

Нурмамат АЛМУРОДОВ олган сурат.

Касаба уюшма ҳиммати

ДАРСЛИКЛАР:

...ҲАММАГА КЕРАК

Янги 1998-99 ўқув йили муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1998 йил 5 январдаги «Узлуксиз таълим тизимини дарслик ва ўқув адабиётлари билан таъминланишини такомиллаштириш тўғрисида»ги Қарорига биноан дарсликлар ва ўқув қўлланмалар чоп этилиб, пуллик шакли жорий этилиши муносабати билан кам таъминланган тармоқ ходимларини ҳимоя этиш мақсадида Ўзбекистон таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси кам таъминланган тармоқ ходимлари фарзандларини ўқув дарсликлари билан таъминлашни юзасидан 1998 йил июнь ойида қабул қилган Раёсат Қарорини вилоятлар касаба уюшма қўмиталари томонидан қай аҳволда бажарилишини мунтазам назорат қилиб боряпти.

Шу давргача (20 август) Қорақалпоғистон республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри касаба уюшмалари қўмиталари кам таъминланган тармоқ ходимлари фарзандлари учун китоб савдоси идораларига 10 миллионга яқин маблағ ўтказди, бу эса 9 мингга яқин ўқув дарсликлари мажмуи демакдир.

Ушбу савоб ишда Қашқадарё, Бухоро, Тошкент вилояти касаба уюшмаси қўмиталари ўрнак кўрсатаяптилар. 1 миллион 500 минггача ушбу мақсад йўлида маблағ ўтказиб 1200, 1421, 850 комплект ўқув дарсликлари ва қўлланмалари олиб бердилар.

Қорақалпоғистон республикаси, Жиззах, Андижон, Наманган, Сурхондарё вилоятлари касаба уюшма қўмиталари ҳам мактаб ўқувчиларини ўқув дарсликлари билан тўла таъминланган ҳолатда янги ўқув йилини кутиб олишларига ҳисса қўшдилар.

Самарқанд, Фарғона, Сирдарё, Навоий вилоятлари ҳамда Тошкент шаҳри вакиллари ҳам ўз уларни режалаб қўйган ўқув дарсликлари билан мактаб ўқувчиларини тўла таъминлаш арафасида турибдилар.

Шу ўринда вилоятлар касаба уюшма қўмиталарининг кам таъминланган оилалар фарзандларини ўқув дарсликлари билан таъминлаш масаласи кўп ҳолда уларга боғлиқ бўлмай қолаётганлиги ҳам сезилмоқда.

Баъзи вилоят касаба уюшма қўмиталарида тўлиқ комплект китоблар ололмай қолиш фактлари ҳам рўй берган. Баъзи ҳолларда пул маблағи тўғридан-тўғри нашриёт ҳисобига келиб тушмаган, баъзида эса китоблар нашрдан чиқмаган. Бу фактлар Андижон, Бухоро, Хоразм, Навоий ва бошқа вилоятларда ҳам кузатилди. Бироқ 1 сентябргача нашриёт ходимлари ҳам, китоб савдоси идоралари ходимлари ҳам бу камчиликларни енгиб болаларимизни ўқув дарсликлари билан тўлиқ таъминлайдилар деган умиддамиз.

Ю. АХМЕДОВ, Марказий Қўмита бош мутахассиси.

...БЕПУЛ БЕРИЛДИ

Касаба уюшмалари Бухоро вилоят кенгашидан бизга хабар қилишларича кам таъминланган ҳамда кўп болалик оилаларга дарсликлар олиб бериш мақсадида 3 миллион 360 минг сўм ажратилган. Жами 2500 га яқин оила фарзандларини бепул дарсликлар билан таъминлашни кўзда тутилган. Дарсликлар бошланғич касаба уюшма ташкилотлари қарори асосида кам таъминланган оилалар фарзандларига мустақиллик байрами арафасида топширилади. Мана бу хабар Ўзбекистон қурилиш ва қурилиш ашёлари саноати ходимлари касаба уюшмаси Марказий қўмитасидан.

Тармоқ Марказий қўмитаси тизимида кам таъминланган ва кўп болали оилаларни ижтимоий ҳимоялаш мақсадида 6002,4 минг сўм ажратилган. Шу ҳисобдан 2120 дан зиёд болалар ўқув қўлланмаларига эга бўлишади. Шу маблағнинг 1023 минг сўми бошланғич касаба уюшма қўмиталари ҳисобидандир.

Тармоқ касаба ташкилотлари ва хўжалик органларида бу хайрия ишлари давом этмоқда.

Ўзбекистон металлургия ва машинасозлик саноати тармоқлари ходимлари касаба уюшмасининг Марказий қўмитаси тизимидаги корхона ҳамда касаба уюшмаси ташкилотлари томонидан 2.915.500 сўм ажратилди. Мазкур маблағга ўқув дарсликлари сотиб олиниб, кам таъминланган оилаларнинг фарзандларига тарқатилган. Бундан ташқари шу маблағ ҳисобидан Андижон вилоятидаги болалар уйига 25000 сўм, оталиқдаги мактабга 350000 сўмлик ёрдам пули ажратилган. Тошкент шаҳридаги болалар уйининг 60 нафар тарбияланувчиларига «Алгоритм» хиссадорлик жамияти томонидан ёрдам пули берилди.

Р. НЕЪМАТОВ.

МУСТАҚИЛЛИК ШИОРИ ОСТИДА

Республикамиз Мустақиллигининг 7 йиллигига бағишлаб «Ёғмойтамакисаноат» уюшмаси, халқаро «Экосан» жамғармаси ҳамда Ўзбекистон Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Марказий қўмитаси томонидан ташкил этилган «Мустақиллик, экология ва халқ саломатлиги» кўрик танловининг ғолиблари аниқланди. Кўрик танловда иштирок этган уюшма, корхона ҳамда ташкилотларнинг фаолияти ҳакамлар ҳайъати кенгаши томонидан жиддий таҳлил этилди.

Кўрик танловда биринчи ўринни эгаллаган «Каттақўрғон ёғ-мой» ҳиссадорлик жамиятига 100 минг сўм пул мукофоти, санаторийга учта бепул йўлланма ҳамда халқаро «ЭКОСАН» жамғармасининг биринчи даражали дипломи топширилди. Иккинчи ўрин эса «Асака ёғ», «Коғон ёғ - экстракция» ҳиссадорлик жамиятларига насиб этди. Улар етмиш беш минг сўмдан пул мукофоти, санаторийга 2 тадан бепул йўлланма ва халқаро «Экосан» жамғармасининг иккинчи даражали дипломи билан тақдирланишди. Ҳакамлар ҳайъати «Равшан», «Беруний ёғ марг», «Гулистон экстракт-ёғ» ҳиссадорлик жамиятларини учинчи ўринга муносиб деб топишди. Улар эллик минг сўмдан пул мукофоти, иккитадан санаторийга бепул йўлланма ҳамда Халқаро «Экосан» жамғармасининг учинчи даражали дипломларига эга бўлишди.

Кўрик танловда фаол иштирок этган «Тошмаргёғ», «Қарши ёғ-экстракция», «Андижон ёғ-мой» ҳиссадорлик жамиятлари жамоаларининг эътиборга молик ижобий ишлари амалга оширганликлари қайд этилди.

Эндиликда «Мустақиллик, экология ва халқ саломатлиги» кўрик танлови ҳар йили ўтказилади ва август ойида натижалар умумлаштирилиб, совриндорлар аниқланади.

Неъмат РАФИҚОВ.

ЮТУҚЛАР БОИСИ - АҲИЛЛИКДА

Ўз касбига фидойи, ер билан бемалол тиллаша оладиган деҳқон борки, эркин, ўз тажрибасига асосан, қалбига қулоқ тутган ҳолда ишлашни хуш кўради.

Тўрақул Усмонов ана шундайлардан.

Республикамиз истиқлолга эришгач деҳқонлар кўкрагига шамол тегди. Улар орзу қилган дориломон кунлар бошланди. Ҳалол меҳнатлар қадрлана борди. Мамлакатимиз раҳбарияти томонидан деҳқон-фермер хўжаликларига алоҳида эътибор қаратилганлиги айни муддао бўлди. Ер ўз эгасини топди...

- дейди Касби туманидаги Усмон Абдураҳимов номли деҳқон-фермер хўжалигининг бошлиғи Тўрақул Усмонов.

- Раҳматли отамиз Усмон бува, онамиз Султон момо деҳқончилик касбини эъзозлаб, катта оилани боқиб, эл ичида обрў-эътибор топишган,-дейди Тўрақул Усмонов. - Шунинг учун ҳам биз-фарзандлар қайси касбда ишлашимиздан қатъий назар деҳқончилик сир-синоатларини эгаллаганмиз.

Бундан тўрт йил муқаддам ака-укалар ўзаро маслаҳатлашиб деҳқон-фермер хўжалиги тузишни ўйлашди, деҳқон-фермер хўжалигига ҳурмат билан Усмон Абдураҳимов номи берилди.

Дастлаб анча машаққатларга, қийинчиликларга дуч келинди. Тажрибали деҳқон Муборак туманидаги қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармасининг бошлиғи Абдукарим Усмонов ҳам қимматли маслаҳатлар берди, йўл-йўриқлар кўрсатди. Мавжуд 60 гектар майдонда пахта, беда, сабзавот маҳсулотлари етиштирилди. Йилдан йилга тажриба ошиб борди. Меҳнатга яраша даромад олина бошланди.

Халқимизда «Иш қуролинг соз бўлса, машаққатинг соз бўлур» деган нақл бор. Бу бежиз айтилмаган. Чунки, техника ёрдамисиз, иш қуролисиз кўзланган мақсадларга эришиб бўлмайди. Шунинг учун ҳам ҳисоб рақамига маблағ тушиши билан биринчи навбатда ҳайдов ва чопиқ тракторлари, беда ва маккажўхори ўришга мослаштирилган техника воситаси сотиб олинди. Энди ишлар янада жонланди.

- Деҳқон-фермер хўжалигини оёққа турғазишда яқин маслаҳатчиларим - ака-укаларим Абдукарим, Абдинаби, Абдиғани, Бешбой, Сафар, опа-сингилларим Муяссар, Маҳфуза, Мавжуда Фароғатлар оила аъзоларининг ёрдами катта бўлди,- дейди фахр билан Тўрақул ака. - Илоё кўз тегмасин, ютуқларимиз боиси аҳилликда.

Деҳқонлар республикамиз мустақиллигининг 7 йиллиги нишонланадиган жорий йилда улкан режаларни кўзлаб меҳнат қилишаяпти. 13 гектар ғаллазорнинг ҳар гектаридан 36 центнердан ҳосил олинди. Ғалладан бўшаган майдонларда такрорий экинлар экилди. Мавжуд 24 гектар майдон пахтазорни ташкил этади. Ҳадемай, пахта йиғим-терими мавсуми ҳам бошланади. Лафзи ҳалол пахтакорлар мавсумга ҳозирданоқ тайёргарлик кўриб қўйишган. Уларнинг нияти давлатга 77 тонна «оқ олтин» топширишдир. Ғўзаларда эндигина очила бошлаган чаноқларга қараб бўлғуси ҳосилни чамалаган Тўрақул аканинг гапига қараганда бу борадаги режа ҳам ортиғи билан уддаланади.

Деҳқончилик соҳасидаги ютуқларда тажрибали механизатор Фатҳулла Равшанов, мироблар Бўри Бозоров, Неъмат Абдураҳимовларнинг ҳиссалари каттадир. Қурбоной Тўйчиева, Раҳима Бекмуродова, Ўғил Шоймова, Мавлуда Фармоновалар ғўзаларни бегона ўтлардан тозалаш, чилпиш ишларида фаол қатнашиш билан бирга қорамолларни парваришлаш, говмишлардан серқаймоқ сут соғиб олиш ишларини ҳам сидқидилдан бажаришаяпти.

Дарвоқе, деҳқон-фермер хўжалиги ҳисобида 70 бош қорамол парвариш қилинаяпти. Оила йилида давлатга 16 тонна сут, 2,5 тонна гўшт етказиб бериш режалаштирилган. Шу кунгача 12 тонна сут, 1,5 тонна гўшт топширилди. Демак, натижа чакки эмас.

Ҳозир деҳқон-фермер хўжалигида 33 нафар киши меҳнат қилишаяпти. Уларни ижтимоий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш учун ички имкониятлардан тўла фойдаланилаяпти. Истиқлол байрамининг 7 йиллиги муносабати билан ҳар бир ишчига 200 килограммдан буғдой берилди. Вақтида маош билан оқ мой тарқатилмоқда.

Кам таъминланган оилаларга меҳр-саховат кўрсатишни деҳқонлар ўзларининг инсонийлик бурчлари деб билишади. Бу боис Дўрмон қишлоғидаги муҳтож оилаларга бахоли - қудрат мурувват кўрсатиб, эл дуосини олишаяпти.

Тўрақул ака табиатан тиниб-тинчимайдиган, тадбиркор инсон. Унинг учун ҳар бир дақиқа ҳисобда. Бўлмаса, деҳқончилик осон дейсиз-ми?! Ҳашар йўли билан замонавий усулдаги молхона қуриб битказилди. Меҳнат ва дам олиш хоналари газлаштирилган, электр ёритгичлар билан таъминланган 1,5 чақирим масофадаги йўлда асфальт ётқизилаяпти. Сув қувури тортиш режалаштирилган. Хуллас, ҳали қилинадиган ишлар анчагина.

Деҳқонлар бу кунларга шукроналар айтишади. Сабаби, ҳалол меҳнатлари туфайли эл ўртасида ҳурмат - эътиборлари ошди. Энг муҳими ҳеч нарсага зориқишмайди. Дастурхонлар тўкин. Шахсий машина, рангли телевизор, замонавий уй-жой...

Тўрақул аканинг рафиқаси Муҳаббат опа бахтли уй бекаси. Истиқлол байрамининг эртаси куни тонгданоқ фарзандлари Шухратжон, Баҳромжон, Шавкатжон, Ирода ва Дилорозлар илм масканига йўл олишди. Улар учун янги ўқув йили олдидан миллий, чиройли кийимлар, дарсликлар ва ўқув қуроллари аллақачон тахт қилиб қўйилганди. Улар меҳнат бахт келтиришини амалда исботлашди.

Деҳқонларнинг яшаш тарзи билан танишгач, севимли шоиримизнинг қуйидаги сатрларига ҳамоҳанг «Шундай яшар одатда инсон»... дегинг келади.

Абдулла АЙИЗОВ, «Ишонч» мухбири.

САЙИЛГОҲНИНГ ЯНГИ СИЙРАТИ

Шу кунларда пойтахтимизнинг марказий хиёбонларидан бўлган Сайилгоҳ, Отатурк, Матбуотчилар кўчаларини таъмирлаш ишлари қизғин олиб борилмоқда. Мустақиллигимизнинг 7 йиллик тўйи арафасида Сайилгоҳ ва Отатурк кўчалари тўла таъмирлаб битказилди.

Шунингдек, Сайилгоҳ кўчасида 2 та гўзал, шарқона услубда қурилаётган чойхона, рақс майдончаси, ажойиб фаввора фойдаланишга топширилди.

Тошкент шаҳар уй-жой қурилиш бош бошқармасининг 12-трестига қарашли 65-51,-50-,49 қурилиш бошқармалари, Агрокурилиш бошқармаси қурилиш ишларини олиб бормоқда.

- Курувчи, пайвандчиларимизнинг кайфиятини кўтаринки,-дейди 65 - қурилиш бошқармаси прораби Эркинжон Тўрабоев. - Ким Бронеслав, Андрей Иванов каби пайвандчилар илғорлар сафида боришмоқда.

Шунингдек, 51-қурилиш бошқармасининг ғишт терувчилар бригадаси бошлиғи Беркин ака Турдиқуловнинг меҳнатлари ҳам таҳсинга сазовордир.

МУСТАҚИЛЛИГИМИЗНИНГ ЕТТИНЧИ ЙИЛИ—ОИЛА ЙИЛИ

Одамийлик сабоқлари

ОИЛА БОШИ

Аслида ҳарқандай оила ҳам улкан уммонда сузиб юрган кичик кемага ўхшайди. Кема дарғасиз қайси томонга сузишини билмасдан, тўфонда ғарқ бўлганидек, оила ҳам ягона бошлиқсиз ҳаёт зиддиятлари ичида қолиб кетиши мумкин. Шунинг учун ҳам ўзбек оиласида оила бошлиғи деганда кўпроқ ота назарда тўтилади. У оила аъзолари тақдирига жавобгардир. Шу туфайли ҳам бобо ва момоларимиз ўғил бола тарбиясига масъулият билан ёндошиб, уларни жуда ёшлигидан меҳнатда тоблаб, ҳаётда учраши мумкин бўлган барча қийинчиликларни мардона енга оладиган азаматлар қилиб вояга етказганлар.

Коммунистлар Туркистонда ҳокимиятни қўлларига олгач, оврўпалашган, «янгича коммунистик оилалар» ташкил қилдилар. Улар асосан аҳоли ўртасида коммунистларнинг таъсири кучли бўлган шаҳарларда юзага келди. Коммунистлар аёлларнинг жамиятдаги ўрни ҳақида оғиз кўпиртириб гапиришни жуда яхши кўришар, лекин негадир жамиятда, айниқса, оилада эркаклар роли ҳақида гапирмас эдилар. Ўзбек оиласида аслида эркаклар роли қандай бўлган? Бу масалани ўрганиш айниқса, ҳозирги кунда ўғил болалар тарбияси давлат аҳамиятига эга бўлган Мустақил Узбекистонда жуда ҳам муҳимдир.

Эркак зотининг ҳаётда жуда кўп, энг ажойиб инсоний фазилатларни ўзида мужассамлаштирган ҳолда шакллантириш асослари қадимдан ота-боболаримиздан бизга мерос бўлиб қолган. Шунинг учун ҳам эркак зотига авлодларнинг давомчилари сифатида қаралиб, бобо ва момоларимиз уларнинг дунёга келган кунидан, яъни чақалоқлигидан бошлаб уларни кўз қорачиғидек асраб-авайлаб, ҳурматини жойига қўйганлар ва ҳатто улуғлаганлар.

Ҳар қандай даврда ҳам ҳаётда энг қийин муаммоларни, энг оғир ишларни бажариш эркаклар зиммасига тушган. Эркаклар худо инъом қилган қобилият, баркамоллик, чидам туфайли ҳам ҳаётда учрайдиган барча қийинчиликларни енгишга қодир бўлганлар.

Ўзбек оиласида азалдан эркак яъни, отанинг ўзи намуна, ўрнак, ҳаммага бошу қош бўлган. Оила манфаати учун унинг аъзолари ота бошчилигида фидокорона меҳнат қилганлар. Меҳнат ота томонидан кечки овқатга фотиҳа қилингач режалаштирилган, оила аъзоларининг ёши ва малакасига яраша вазифа белгиланган, иш тақсимлаб чиқилган. Оила аъзоларининг биронтаси ҳам ишсиз, вазифасиз қолмаган. Бундай пайтда ота оила аъзолари олдига бажарилиши шарт бўлган талаблар қўйган.

Ота ўз вазифасини кўнгилдагидек бажармаган ёки бажаришни сабабсиз пайсалга солган оила аъзоларини тергашга, койишга, ҳатто уларга ўз ўрнида қаттиқ гапиришга ҳадди сиққан. Болаларининг камчилигини ўз вақтида тузатиб бориш ҳам отанинг кечиктириб бўлмайдиган вазифаларидан биридир. Зукко ота боланинг ҳар бир камчилигини эринмасдан, унинг иззат-нафсига тегмайдиган шаклда, у ишонадиган дадил ва мисоллар асосида болага сингдиради. Шу тарзда болада ижобий фазилатларга кўникма, одат ва малакалар ҳосил қилиб борилади. Бунда ота ўзини жуда босиқ ва оғир тутади, ҳеч қачон енгилтакликка, қизиққонликка йўл қўймайди. Чунки ота ҳамма вақт ўз болаларига ўрнак, намуна эканлигини бир дақиқа ҳам унутишга ҳаққи йўқ. Ақлли ота ҳеч қачон ўз болаларига тан жазоси бермайди.

Ешлигидан калтакланган, сўкиш, қарғиш эшитиб катта бўлган бола жисмонан эзилган, хўрланган, камситилган бўлиб, натижада: асабий, журъатсиз, қўрқоқ, чидамсиз, сабру-тоқатсиз, бебурд, бетайин, ёлғончи, иродасиз одам бўлиб етишади. Ҳақиқий ота ўз ўғлига тўғри муносабатда бўлади. Ҳеч қачон унинг иззат нафсига тегмайди, камситмайди. Аксинча, тўғрилик-ҳақлик, поклик-ҳалоллик, ўзаро дўстлигу садоқат, ўртоқлик ҳақида тўлиқ тасаввурга эга қилиб, уни амалда жуда кўп ҳаётий мисоллар воситаси билан бола онгига сингдиради.

ОТА ВА ЎҒИЛ ЧЕГАРАСИ

Ота-ўғил ўртасида яқинликнинг маълум чегараси, меъёри ҳам бўлиши керак. Ота моҳир тарбиячи, тадбиркор, узоқни кўра олувчи фаросат эгаси бўлиши лозим. Отанинг гапи қанчалик салобатли, таъсирчан бамаъни бўлса, унинг обрў-эътибори ҳам шунча ошиб боради. Оталарнинг энг яхши фазилати уларнинг кенг феъллигидир. Боболаримиз «кенг феъл, кетмас давлат берсин» деб бекорга дуо қилмас эканлар. Улар одамлар билан муомала қилганда ҳар доим жуда самимийлик,босиқлик, камтарлик, жиддийлик билан уларга муносабатда бўлишиб, қалбакилик, енгилтаклик, баландпарвозлик, мақтанчоқлик, инжиқлик, асабийликка зинҳор йўл қўймаганлар.

ОТА МАРТАБАСИ

Ўтмишда бўлганидек, ҳозир ҳам энг оддий ўзбек оиласида отанинг ким бўлиши - мартабаси, обрў-эътиборидан қатъий назар, отага боланинг баланд овоз чиқариб гап қайтариши, ножўя ҳатти-ҳаракати, яъни ота олдида асабийлашиши, ўзини назорат қила олмай қолиши, отага бўйсунмаслик, унга эринчоқлик, ҳафсаласизлик, эътиборсизлик билан қараши, уни масхаралаши, ҳатто унинг кўзига тик қараш беодоблик, тарбиясизлик ҳисобланган ва бундай қилиқ бутун оила аъзолари, маҳалладагилар томонидан қораланган.

ОНА-ОТА МАСЛАҲАТЧИСИ

Отанинг оилада биринчи суянчиғи, маслаҳатчиси, ёрдамчиси - онадир. Ота-онанинг аҳиллиги, уларнинг ҳамфикрлиги оила тараққиёти, истиқболининг зарурий шартидир. Ота, яъни эркак учун...»дунёда энг катта бахт ақлли ва фаросатли, хушфеъл, солиҳа бир аёлга соҳиб бўлишдир... Эркак кишининг қўлидан ҳар нарса келади. Лекин, ўзининг қадрини биладиган, сўзига қулоқ соладиган эслик-хушлик аёл кўп билан ясаб оладиган неъмат эмасдир. Аллоҳ кимга солиҳа бир хотин берган бўлса, ул одамга барча эзгуликларни, хайрли нарсаларни ўзида мужассам қилган неъматни берганидир. Агар кимгадир кўнглидаги бир аёлни бермаган экан, у қанчалик бадавлат бўлмасин, қандай мартабага эришмасин ва мақсадига етмасин, бу одам барибир фақир ва заволлидир». (Юсуф Товаслий «Ҳикматлар хазинаси», Т.»Наврўз» нашриёти 1994, 249-250 бетлар). Шунинг учун ҳам эрни эр қиладиган ҳам, қора ер қиладиган ҳам хотиндир, дейишган. Агар хотин ношукур бўлиб, ҳадеб болаларига «Отанг ўлгур тўпоқ, отанг ўлгур сўпоқ» деб отани ерга уриб, қарғайверса, ёмонлайверса бундай оиладан характери шаклланмаган, кимга ишонишни, эътиқод қилишни, одамгарчиликни билмайдиган, иффату ҳаёсиз, ору-номуссиз эҳтироссиз, эътиборсиз, худбин, мунофиқ одамлар етишиб чиқади. Советлар замонида Фарғона водийсининг чекка қишлоғидан чиққан Одилбек Арслонов кичик завод директоридан райком секретари, марказкомнинг масъул ходими даражасигача кўтарилди. Бундай мансабларга кўтарилишда хотини Муяссархоннинг юқори мансабдор отаси ва қариндошлари бошу-қош бўлган эди. Бу даврлар ҳам кўз юмиб очганча ўтиб кетди. Фақат икки гапнинг бирида хотини Муяссархоннинг «Мен сиз - қишлоқини одам қилганман» деган таънаю-дашномлари қолди. Одилбек уч ўғилу икки қизнинг отаси. Лекин, буларга айни тарбия бериш даврида амалдор Одилбекнинг қўли тегмади. Хотини Муяссархоннинг ҳам пардоз-андоз, модалар уйига қатнашу, меҳмондорчиликдан қўли бўшамаган, бола тарбияси деганда болаларни яхши едириш, чиройли кийинтириш, шоҳона уй-жойларга яшашнигина тушунган. Ешлиги роҳат-фароғатда ўтган «мусичадек беозор» беш бола катта бўлганда ҳам бир ишнинг бошини ушлай олмай, эндиликда ота-онадан давлату-мансаб кетиши билан, уларни боқиш, уларга ёрдам бериш ўрнига уларнинг қўрикутуни совуриш, ака-ука, опа-сингиллар ўртасида ота-она ўлмасдан мерос - уй-жой, молу-дунё талашиш, ҳар куни уруш-жанжал, ҳатто бир бири билан судлашишгача етиб боришди. Одилбекнинг катта ўғли Қаҳрамон бир ўрис қизни эргаштириб келиб, отасини турган хонасидан ҳайдаб чиқарди. Унга дарвозахона ёнидаги олдин қоровул ётадиган хонани бўшатиб берди. Ҳар куни уриш-жанжаллардан безор бўлган Муяссархон хотини ўлган эски хушторларидан бирининг уйига шармандаларча қочиб кетди. Мана бойлик, мансаб, айшу ишрат, кайфу сафо, нафсу балога, кибру ҳавони ор-номуси, иймону-эътиқоди, қадру қиймати, оиласи, болаларидан устун қўйган ота-онанинг тақдири нима билан якунланди. Ўз ор-номуси, иймон-эътиқоди, қадру-қимматини билган кишилар «тенг-тенги билан...» нақлига амал қилиб, биринчи навбатда ўзаро эр-хотинлик ўртасидаги муносабатларни табиий, адолатли асосга қуришлари лозим. Бунда адолатсизлик, ғирромликка йўл қўйиш албатта оилани юқорида кўрганимиздек инқирозга олиб келади.

Афсуски, бизнинг замонимизда баъзи оилаларда ота обрўсини юқорида айтилган оналар сингари қўллаб-қувватлаш, уни оиланинг боши, «юзи», йўлбошчиси, фахри, ғурури сифатида кўрсатиш ўрнига Одилбек Арслонов сингари уни болаларига, қўни-қўшни, элу-юрт олдида обрўсизлантириш, бадном қилиш билан уринувчи Муяссархон сингари «оналар» ҳам топилади. Демак, оиланинг асоси, пойдеворини келажакда ота-она бўлувчи эр-хотин ташкил этади. Эр-хотиннинг бир-бирига табиий боғлиқлиги, аҳил ва иноқлиги оила мустаҳкамлигининг кафолатидир. Она отага катта ҳурмат ва эҳтиром билан қараб, оила боши ота эканлигини тан олиб, унга тўлиқ бўйсиниб, унинг айтганини ўзи сўзсиз бажариб, болаларига ўзи биринчи навбатда ўрнак кўрсатса, болалар ҳам ёшликдан шунга кўникиб, одатланиб боради.

Иймонли оналар оилада фарзандлар ўсиб бориши билан уларнинг муаммолари ҳам ўсишини яхши билганлар. Фарзандлари ўртасида катта обрў ва эътиборга эга бўлган, ҳаётий тажриба ва билимли отагина бу муаммоларни осонликча ҳал қилиши, уларнинг мустақил ҳаётлари учун тўғри йўл топиб бериши мумкинлигини она юракдан сезган. Шунинг учун ҳам фаросатли, келажакни ўйлаган она отанинг обрўйини болалари олдида ҳар томонлама юксалтириш, унга доғ тушурмасликка, отанинг яхши томонларини ошириб, жузъий камчиликларини яшириб кўрсатишга жон-жаҳди билан интилган. Умумоила тақдири билан боғлиқ муаммолар ҳал қилинаётганда онадан у ҳақдаги фикри сўралганда, у ҳар доим фахр билан «худога шукур, болаларимнинг бошида отаси бор, отаси билади, у ҳал қилади» деб жавоб берган. Отадан бесўроқ, унинг рухсатисиз, маслаҳатисиз ўзи ҳам иш қилмаган, болаларига ҳам иш қилдирмаган. Она агар фарзандларидан бўлса бири иш бошлайдиган бўлса, «албатта, отангдан бемаслаҳат иш қилма», деб қулоғига қўйган. Фарзандлар ҳам оналарига қулоқ солиб, оталари билан бемаслаҳат иш қилмаганликлари туфайли ҳаётда қоқилмаганлар. Отанинг кўп йиллик ҳаётий тажрибасидан унумли фойдаланган фарзандлар ўз турмушларини тезроқ ва самаралироқ тиклаб олганлар. Отадан бемаслаҳат, келажакни ҳисобга олмасдан иш қилган фарзанд эса қаттиқ қораланиб, «ўзбошимча» деб аталган. Ҳаётий тажрибаларда учраган жуда кўп мисоллар шундан далолат берадики, ҳақиқатдан ҳам бу ўзбошимчаларнинг кўпи ҳаётда муваффақиятсизликка дуч келиб, қоқилиб, сукулиб, охири улар ота-оналари бағрига қайтганлариларидагина рўшнолик топганликларининг гувоҳи бўламиз.

Ўзбек оиласининг энг муҳим белгиси унинг аъзоларининг ўзаро аҳил-тотув бўлишида намоён бўлади. Юқорида айтганимиздек, оилада аҳил-тотувликнинг бош манбаи ота билан она ўртасидаги иноқликка боғлиқ экан. Ҳар қандай иноқ оилада ҳам ота-она ўртасида баъзан келишмовчилик пайдо бўлиб қолиши мумкин. Бундай ҳолатда «болаларга сир бой бермаслик мақсадида» уларга билдирмасдан бу зиддият фақат ота-оналарнинг ўзлари (иковлари) иштирокида ўзаро яхшилаб муҳокама қилиниб, ўртадаги қарама-қаршиликлар бартараф қилинганидан кейингина оила аъзоларига бу ҳақда билдириш мумкин бўлган. Ота-она ўрталаридаги ўзаро келишмовчиликларини болалари олдида ошкора муҳокама қилиши: талашиб-тортишиши, ҳатто бир-бирини камситиши, ҳақоратлаши, қарғаши, сўкиши, уришиши ўта кетган беҳаёлик, бетийиқлик, бетайинлик, бетавфиқлик, тарбиясизлик ҳисобланиб, соғлом ўзбек оиласида бунга йўл қўйилмаган. Болаларда катталарга, айниқса ота-онага тақлид этиш кучли бўлганлиги сабабли улар ўртасидаги тортишувли ҳолатларга болаларнинг гувоҳ бўлишига ор-номусли ота-она мутлақо рухсат бермаган. Ота-она болаларининг ақлий ўсишига, уларда фақат яхши, ижобий ҳислатларнинг шаклланишига илк ёшлигидан катта эътибор беради. Бунга етарли аҳамият бермасликни жиноят ҳисоблайди. Мактабгача тарбия ёшидаги болаларда ҳар нарсага қизиқувчанлик, интилиш жуда кучли эканлигини ҳисобга олиб, боланинг ҳар бир ҳатти-ҳаракати, қилиғи, одатларига ижобий йўналиш бериш, унда фақат яхши қилиқ ва одатлар шаклланиши учун барча шароитларни яратиб бериш, уларда турли-туман қобилиятларнинг ривожланиши учун имкониятлар очиш бериш, ёмон қилиқ ва одатларнинг ёйилишига йўл қўймаслик, унинг олдини олиш, боболаримизнинг «ёмонлардан адаштир», яхшиларга ёндоштир» деган ўгитларига амал қилади.

ОИЛА ВА МАҲАЛЛА

Ўзбек оиласининг аҳил-тотув бўлишида маҳалла-гузар жуда катта мавқега эгадир. Бу ҳақда адлия соҳасида жуда кўп йиллар ишлаган Карим ота Соҳибоев шундай хотирлаган эдилар: Бурунлари биронта оилада содир бўлган кичик келишмовчилик дарров маҳалла фаоллари қулоғига етиб борган. Маҳалла оқсоқоли бундай келишмовчиликни иложи борича ими-жимида, ҳеч кимга билдирмай босди-босди қилган. Оқсоқол биринчи навбатда оиладаги ота авторитетини қўллаб-қувватлаган. Шотурсун махсидўзнинг икки ўғли шерикликда тикилган махсини бозорда пуллаб уйга келадилар. Катта ўғил махси пулининг асосий қисмини ўзига олиб, укасига арзимас пул беради. Кичик ўғил отасига шикоят қилади. Ота катта ўғилни инсофга чақириб, пулнинг ярмини укасига бериши лозимлигини айтади. Катта ўғил махси учун кетган харажат ўзидан эканлигини баҳона қилиб, отасининг шартига кўнмайди. Ҳатто отасига шикоят қилиб борганлиги учун укасини бир шапалоқ уради. Шотурсун махсидўз катта ўғлидан қаттиқ норози бўлади. Узун қулоқ гап тезда маҳалла оқсоқолига етиб келади. «Себзор» даҳаси «Туркқўрғон» гузари оқсоқоли Саид Усмон Неъмат қори Шотурсун махсидўзнинг икки ўғли ўртасида чиққан низони «иссиғида» бартараф қилишга киришади. Шотурсун махсидўзнинг катта ўғлини оқсоқол чақиртириб олиб: «Зудлик билан отанг айтганидек пулнинг ярмини уканга берасан, ҳамда отангдан унинг дилини оғритганлигинг учун ер ўпиб кечирим сўрайсан, бўлмаса дақа қозисига айтиб қаматтириб қўяман, деб шарт қўяди. Махсидўзнинг ўғли маҳалла олдида шарманда бўлишдан қўрқиб, минг бор узр сўраб, оқсоқол айтган шартни тезликда бажаради. Бу даврда маҳалла оқсоқоли юртнинг отаси ҳисобланганлиги учун ҳам маҳалла муаммоларининг асосий қисмини ўзи мустақил ҳал қилган. Шунинг учун ҳам маҳалла оқсоқолининг обрўси халқ ўртасида жуда катта бўлган. Чунки, маҳалла оқсоқоли оила шаъни оила аъзоларининг ота раҳбарлигидаги аҳиллигига боғлиқ эканлигини яхши тасаввур қилган. Маҳалла жамоатчилиги фикри ҳам оилада асосий мавқеини - отанинг муқаддас ўрнини якдиллик билан қўллаб-қувватлаган. Натижада оиладаги бузилиши мумкин бўлган аҳиллик-тотувлик кўпчиликнинг якдиллиги туфайли сақланиб қолган. Кўпчилик ўзбек маҳаллаларида ана шундай соғлом жамоатчилик фикри кучи ҳозиргача оилаларда аҳиллик ва иноқликни сақлаб келмоқда.

Умарҳўжа НАЗИРҲЎЖА ўғли.

Муҳаммад С.А.В. ҳадисларига ихтибослар

«Кимки ота-онасига яхшилик қилса, унга қандай яхши: Оллоҳ унинг умрини зиёда қилади». (812).

Қандайин яхшидир меҳрибон фарзанд,
Волиду волида дуода ҳар он.
Ким ота-онага яхшилик қилса,
Оллоҳ унинг умрин қилур фаровон.

«Ота-онасига лаънат айтган болага Оллоҳнинг лаънати бўлсин» (657).

Отангни ҳамиша эъзозла дилдан,
Онангга бўлгайсен ҳамиша дилбанд.
Оллоҳ лаънатига гирифтор бўлғай,
Лаънат айтса ота-онага фарзанд.

«Уч нарса бор, кимда у бўлса, Оллоҳ таоло унга раҳмат қанотини ёзади ва жаннатга киргизади: 1.Заифга меҳрибон бўлиш. 2.Ота-онасининг дуосини олиш. 3. Қўл остидагиларга яхшилик қилиш» (352).

Ота-онасининг дуосин олиб,
Заифларга кимки бўлса меҳрибон,
Яхшилик қилса ўз ходимларига,
Оллоҳ раҳматидин бўлур фаровон.

«Уч тоифа одам жаннатга кирмайди: 1. Ота-онани ранжитган. 2.Ароқхўр. 3.Берганни миннат қилувчи киши» (369).

Жаннатга кирмагай бу уч тоифа:
Ота-онасини ранжитган нодон,
Ичкилик кетидан қувган нокасу,
Берганини миннат қилувчи инсон.

«Уч кишига Оллоҳ қиёмат куни қарамайди: 1. Ота-онага оқ бўлган. 2. Эркакларга ўзини ўхшатган эркакшода хотин. 3.Даюс (хотинини қизғанмайдиган одам» (369).

Оллоҳнинг назаридан маҳшарда маҳрум бўлғай
Ота-она қарғишин олган оқпадар нодон:
Эркакларга ўзини ўхшатган шум аёлу
Хотинин қизғанишни билмаган ношуд инсон.

«Кимки ота-онасини ёки бирини кекса ёшда топса-ю, уларга хизмат қилиб, жаннатга кира олмаса, унинг бурни ерга илқалсин (хор бўлсин) (459).

Табаррук ёшдаги отаю она-
Кўнглини босмасин ҳеч қачон ғубор.
Хизматин қилмайин дилин ранжитиб
Озор берган қизу ўғил бўлсин хор.

«Учта дуо қабулдир»:
1. Ота-онанинг болага қилган дуои бади.
2. Мусофир дуоси.
3. Мазлум дуоси» (358).

Уч дуо қабулдир ҳамиша, билгил:
«Ҳақиқат кўрмаган мазлум дуоси,
Ота-ю онанинг дуо-бади-ю,
Ожиз мусофирнинг дил илтижоси.

Анвар ҲОЖИАХМАД.

ОИЛА даврасида

Куйичирчиқ туманидаги «Ўзбекистон беш йиллиги» қишлоқ фуқаролар йиғини Оила йилида қатор ибратли ишларни амалга оширмоқда. Қишлоқ фуқаролар йиғини, маҳаллалар фаоллари қишлоқдаги ҳар бир оила турмушидан хабар олиб турибди. Эҳтиёжманд оилаларга ўз вақтида зарур моддий ёрдам кўрсатилмоқда.

Суратда: (ўнгдан чапга) қишлоқ фуқаролар йиғини раиси Ҳ.Шермуҳамедов; раис котиби А.Абдуқодиров, «Пахтазор» маҳалла қўмитаси раис ўринбосари М.Жўраев, раиси Р.Санановалар.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат.

Болаларингиз билан бирга ўқинг!

KO'ZI OCHNI ILON YUTADI

Qadim zamonlarda bir ayol bo'lgan ekan, uning yolg'iz o'g'li bor ekan. Katta bo'lgach uni o'qishga beribdi. O'g'li ilon boqar ekan. Deyarli har kuni maktabdan kelayotganida ilon uchun non olib kelarkan. Kunlardan bir kuni bola imtihon topshirgani ketib, bir oygacha uyga qaytmabdi. Ilon och qolganidan yo'l poylab yotib yo'lovchilarni yeya boshlabdi. Bora-bora yo'lovchilar ham kamayib, ko'chadan hech kim o'tmay qo'yibdi. Shundan so'ng hukmdor har qaerlarda e'lon yopishtiribdi. Unda: «Kimda-kim ana shu mahluqni yo'q qilsa, unga yahshi bir ot bilan yuqori mansab beriladi», deb yozilgan ekan.

Bahtga qarshi bironta ham bunaqangi qahramon topilmabdi. Shu orada bola uyga qaytib kelibdi. Onasi undan:

- Sen yo'lda mahluqni yshratmadingmi? - deb so'rabdi.

- Yo'q, - javob beribdi o'g'li.

- Imperator e'lon yopishtirdi. Yo'ldagi mahluq odamlarni yeb qo'yayapti, yo'lovchilar ko'chadan o'tmay qo'yishdi. Yo'l kesilib qoldi, - debdi onasi.

Bola uydan chiqib, aylanib kelgani ketibdi. Oj'aynisini uchratib unga:

- Ho'sh, ahvollaring qalay? Balki oshonaga kirib ovqat ermiz? - debdi.

Og'aynisi unga:

- G'arb tomonda yovuz sehrgar hukmronlik qilyapti. Imperator e'lon osib qo'ydi, unda: «Kimda-kim ana shu yovuz mahluqni yo'q qilsa yahshi bir ot bilan yuqori mansab va'da qilinadi», deb yozilgan , - debdi.

Yigitcha quvonib qiyqirib yuboribdi:

- Men uni yo'q qilaman!

Shunda og'aynisi debdi:

- Qani yur-chi, e'lonni o'qib ko'ramiz!

Ikkovlari e'lonni o'qib, hukmdorning oldiga kelishibdi. Hukmdor undan:

- Qo'lingdan keladimi? - deb so'rabdi.

- Keladi, - deb javob beribdi yigitcha.

Yigit shahardan chiqibdi-da, g'arbdagi yo'lda o'zi boqqan qo'lbola ilonni ichratibdi.

- Qani yur men bilan, men seni toqqa olib boraman,- debdi.

Yigit ilonni toqqa olib borib qo'yibdida, o'zi shaharga qaytibdi. O'sha kundan boshlab yo'ldan aravalar, yo'lovchilar yuragigan bo'lishibdi. Imperator yigitni chaqirib, unga yaxshi bir mansab beribdi.

Kunlardan bir kuni imperatorning qizi kasal bo'lib qolibdi. Tabib uni ko'rib: «Qizingiz tirik ilonning yuragini yesa tuzaladi», - debdi. Imperator shu zahoti e'lon yopishtiribdi: «Kimda kim tirik ilonning yuragini olib kelsa, o'shanga qizimni beraman». Yigitcha imperatorning oldiga kelib:

- Men olib kelaman,- debdi.

- Chindan ham olib kela olasanmi? - deb so'rabdi imperator.

- Ha olib kelaman! - deb javob beribdi yigit.

Yigit ketibdi. U o'z iloni oldiga kelibdi, ilon hamma gapdan voqif ekan.

Yigit ilonga qarab:

- Men sening yuragingni olib ketgani keldim, - debdi.

Ilon jag'ini ochgan ekan, yigit uning yuragidan ozroq olibdi-da, keltirib tabibga beribdi. Tabib qarasa, rostdan ham tirik ilonning yuragi emish. Uni qizga olib borib berishibdi. Qiz asta-sekin tuzala boshlabdi. Qizni yigitga nikohlab berishibdi va imperator uni o'ziga birinchi ministr qilib olibdi.

Kunlardan bir kuni boshqa bir imperatorning qizi ham kasal bo'lib qolibdi. Yana shu yigitni chaqirib kelishibdi. Imperator unga:

- Ilonning yuragidan yana ozroq topib bersang, e'vaziga uch tuya kumush beraman, - debdi.

Yigit bunaqangi boylikni e'shitib ko'zi ochlik qilibdi:

- Yaxshi, roziman, - deb javob beribdi yigit va ilonning oldiga kelib yuragidan so'rabdi. Ilon jag'ini ichibdi, yigit esa yuragini torta boshlabdi. Bor kuchi bilan bir tortgan ekan, ilon o'lon o'lib jag'i yopilib qolibdi, yigit ilonning ichida nafasi bo'g'ilib o'libdi.

«Ko'zi ochni ilon yutadi» , degan gap shundan qolgan ekan.

Matluba TURDIALIEVA.

«Истеъдодли болалар ва иқтидорли ёшлар миллатнинг ўстириб борилувчи ва аниқ мақсадлар йўлида самарали фойдаланиш лозим бўлган «олтин заҳира»сидир.

«Кадрлар тайёрлаш бўйича миллий дастурдан».

«ҒАЛАТИ БОЛАЛАР»

Муҳокама учун мавзу

Кўп йиллик педагогик фаолиятим даврида ўқувчилар орасида битта-иккита «ғалати» болалар учраб туришини кузатганман. Нима учун уларни «ғалати» болалар деб атаймиз. Чунки улар атрофимиздаги «ақлли» одамлар наздида бошқачароқ - девонасифат нусхалардир.

Ҳақиқатдан шундайми? «Ғалати» болаларни «ғалати» бўлишга нима мажбур қилади: ўта қизиқувчанлик, ихтиро, кашфиёт ва бошқа севимли машғулотлар. «Ғалати» болалар учун ҳаётда асосий нарса атрофдаги одамларнинг ҳайрон ҳолда бош чайқаши, қош учиришига бепарво, ундан ҳеч нарса чиқмайди, ландавур, «ғалатироқ» дейишига қарамасдан ўз ўйини ўйлаш, ўз ишини қилишдир. Шу сабабли «ғалати» болаларга «ақлли» одамлар орасида яшаш жуда оғир, яъни уларни кўпчилик тушунишмайди. Тасаввур қилинг, синфда безориликни ҳунар қилиб олган танаффусда пана-бурчакда яшириниб чекадиган зўравон бола учун «ғалати» бола ноёб топилмадир. Ҳалиги безори, «ғалати» болага,»бугундан сумкамни уйимгача кўтариб борасан, уй ишларини кўчиртирасан, йўқса ҳозир қулоғингни узиб оламан ёки биқинингдан дарча очаман»,- деб, дўқ-пўписа қилади.

Хўш, айтингчи шундан кейин бечора «ғалати» бола нима қилиши керак? Бўйин эгиши лозимми, ҳа, бошқа иложи ҳам йўқ. Чунки у қалб кўрини, кучини ўзининг энг севимли иши учун тежаши, асраши керак, қандайдир қопогон безори нусха учун эмас. Бу азалий қоида: «ғалати» болалар асосан, одамови, бечораҳол, беозор бўладилар. Улар, зўравонлик ва шафқатсизлик билан курашишни эплаша олмайди.

Мактабда улар кимларни ўзига жалб этиши мумкин. Наҳотки синфдош қизлар ёнида разрядли - спортчи ёки олифта кийинган «бойвачча» турса, ҳимояталаб «ғалати» болага қизиқса. Йўқ, қизлар фақат ҳукмдор болаларни ўйлаб, уйқусиз тунларини ўтказади. «Майли , бу «ғалати» - ҳаёлпараст бола» қулоғи осилганча бир ўзи ўзининг «мўъжизакор» ўйинларини ўйлаб юраверсин» дейди.

Аммо кўпчилик тан олмасаям амалда улар - ноёб истеъдод эгаларидир. Агар биз ўз вақтида шаҳарлар, туманлар бўйича шундай болаларни, излаб, топиб алоҳида махсус синфларда ўқитганимизда уларнинг устидан ҳеч ким кулмаган, балки ҳайратга тушадиган, дунё тараққиётини белгиловчи буюк зотларни оламга тортиқ қилган бўлармидик? Ҳа, биз метал қоришмадан соф олтинни ажрата билмадик.

Тўғри, илгари бизнинг ўзимиз мустабид тузум қурбони эдик. Яратганга шукурлар бўлсинки, энди мустақилмиз истиқлолга эришдик. Мамлакатимизда «Таълим тўғрисида» Қонун, кадрлар тайёрлаш бўйича «Миллий дастур», яқинда «Ўзбекистон Республикасида умумий ўрта таълимни ташкил этиш тўғрисида» Қарор қабул қилинди.

Ушбу қарорда «Мактаб ўқувчиларига, уларнинг қобилиятларини, касб-ҳунарга мойилликларини, қизиқишларини ва кўникмаларини ҳисобга олган ҳолда, академик лицей ёки касб-ҳунар коллежидаги таълим йўналишини танлашда кўмаклашиш» кўрсатилган.

Хўш, «ғалати» болалар нималарни ўйлайди ва нималар билан машғул бўлади?

Улар, нимага қизиқса ҳар қандай ҳолатдаям, таъқиқларга ҳам қарамасдан ўша ишни қилади. Марка йиғади, радиола, абадий двигатель, лазер қурилмалари, синхрофазотронлар ясайди, даврий жадвалларни ўйлаб топади, велосипед ихтиро қилади, космосга «бурон»,»Энергия» ракеталарини учиради. Микродунё бошқотирмалари ребусларни топади, Эверест чўққисига, вулқонлар кўксига ўзларини урадилар, дунёни ҳайратга солиб, бонг чаладилар.

Бу, бўрттирма эмас, қисқаси бутун оламни худди китдик, улар - «ғалати» болалар ўз елкасида тутиб туради.

Биламизки шу кунгача дунёни лол қолдирган мўъжизалар, ихтиролар, кашфиётлар яратган буюк зотларнинг куни «ғалати» болалар бўлган.

Бу ерда мен айтаётган сўзларнинг ҳаммаси, менсиз ҳам аввалдан барчага аён. Мен оддий ҳақиқатни такрорлаяпман холос. Бор ҳақиқатни яна бир бор эслатиш, бу гуноҳ бўлмаса керак. Ҳамма билса ҳам, ҳамма тушунса ҳам яна болалар овози: -«Бизнинг синфимизда бир бола бор, одамови, ҳеч ким билан дўстлашмайди, ўзи билан ўзи. Уни барча мазаҳ қилади, кун беришмайди. У, ўзини ҳафа қилганларга муносиб жавоб бера олмайди. Мен уни бир неча бор ҳимоя қилдим, лекин бошқалар мендан юз ўгиришди, ҳатто, баъзи ўқитувчилар ҳам «бу ҳаёлпараст, ғалати болаку»,-дейишади.

Наҳотки! Майли, келинг ҳаммамиз, одамови, «ғалати» аммо дунёни елкасида тутиб турадиган ҳимоясиз болаларни ҳимоя қилайлик. Болалардаги истеъдод бу ўтмишдан садо, тараққиётга, жамиятни ёруғликка ўндовчи даъват. Чунки бу ҳам табиатнинг сахий инъоми ва уни биз излаб топишимиз, авайлаб ўстиришимиз керак. Токи у ўз ота-боболари сабоқларини ўргансин, ривожлансин, ўз такомилига эришиб, жамиятни ривожлантирсин. Юртбошимиз айтгандек: «Биз ўз истеъдодли, фидои болаларимиз, фарзандларимизга билим ва касб чўққиларини забт этиши учун қанот беришимиз керак».

Мен ҳам «ғалати» бола бўлишни истайман, аммо бахтга қарши бундай юксак унвон менга муносиб эмас, мен болаликдан йироқман, аммо шундай дегим келади. «Қимматли «ғалати» болалар, ҳаётда сизларнинг борлигингиз ўзи мўъжиза((Қандай яхши!) Сизлар бугун биз учун ҳар қачонгидан ҳам зарурсиз, мустақил юртимиз равнақи, келажаги учун жуда-жуда керакли, том маънода «ақлли»ларнинг - «ақлли»сисиз.

Дилором ЭРГАШЕВА,
Қарши шаҳридаги Маҳмудхўжа Беҳбудий номли 4-ўрта мактабнинг ўқитувчиси.

Касаба уюшмалари ҳаёти

ИЖТИМОИЙ МУҲОФАЗА – ДАВР ТАЛАБИ

Тармоқ касаба уюшмаси Марказий қўмитасининг Пленуми

Тошкентда Ўзбекистон давлат муассасалари ва жамоат хизмати ходимлари касаба уюшмаси Марказий қўмитасининг навбатдаги VIII Пленуми бўлиб ўтди.

Пленум кун тартибига қўйилган «Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги тизимидаги ҳарбий қисм, корхона, муассаса ва ташкилотларда хизмат қилувчи ишчи-хизматчиларнинг ижтимоий-иқтисодий манфаатини ҳимоя қилиш ва меҳнаткашларни ижтимоий ҳимоялаш борасидаги республика Қонунлари, Президент Фармонлари ҳамда ҳукумат қарорларини бажариш юзасидан олиб борилаётган ишлар аҳволи ҳақида»ги масалани қараб чиқди.

Мазкур масала юзасидан Марказий қўмита раиси Ж.АЛИМХЎЖАЕВА ҳамда Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирининг ўринбосари, полковник А.Қамбаровнинг маърузалари тингланди.

Ҳар икки маърузачи таъкидлаганларидек, мустақилликнинг ўтган 7 йиллик даври мамлакатимизнинг сиёсий, иқтисодий-ижтимоий ҳаётида бекиёс даражаларга эришилди. Ўтган давр Ўзбекистон халқининг сиёсий, ижтимоий-иқтисодий ҳаётида катта ижобий бурилиш ясабгина қолмай, халқимизнинг маънавий-руҳий дунёсида, тафаккурида юксак ўзгаришлар юз берган палла бўлди. Қувончлиси шундаки, ҳар биримиз воқеаларнинг шунчаки гувоҳигина бўлиб қолмай, унинг фаол ижодкор иштирокчисига айланиб бораётганимиздир.

Ўзбекистон парламенти республикада олиб борилаётган ислоҳотларнинг ҳуқуқий асосларини яратиш учун қатор қонунлар қабул қилди. Ана шу қонунларнинг маълум қисми бевосита меҳнаткашларни ижтимоий муҳофазалашга қаратилган.

Ўзбекистон давлат муассасалари ва жамоат хизмати ходимлари касаба уюшмаси Марказий қўмитаси ҳам амалдаги қонунлар юзасида касаба уюшма аъзоларининг ижтимоий-иқтисодий манфаатларини ҳимоя қилишни амалга оширмоқда. Ўтган йили 9 та вазирлик ва давлат муассасалари билан ишчи-хизматчиларни ижтимоий муҳофазалаш борасида тармоқ битимлари тузилган эди. Шуни мамнуният билан қайд этиш керакки, вазирликлар, Давлат қўмиталари, Марказий Банк маъмурияти тармоқ касаба уюшмаси Марказий қўмитаси билан биргаликда йўлга қўйилган ижтимоий шерикчилик масаласига жиддий ва маъсулият билан ёндошмоқда. Қатор вазирлик ва давлат муассасалари Марказий қўмита билан келишган ҳолда ходимларга устама ва қўшимча ҳақ тўлаш, мукофот бериш ҳақида Низомлар қабул қилинди. Яқинда Мудофаа вазирлиги ҳам Марказий қўмита билан тармоқ битимини имзолади.

Марказий қўмита вакиллари Мудофаа вазирлиги тизимидаги ҳарбий қисмлар, корхона, муассаса ва ташкилотларда хизмат қилувчи ишчи-хизматчиларнинг ижтимоий муҳофазасини ўрганиш жараёнида жойларда жамоа шартномасининг тузилиши, унда белгиланган имтиёзлар ҳамда унинг амалга оширилиши масаласи билан қизиқдилар. Мудофаа вазирлиги тизимидаги ташкилот, муассаса ва корхоналарда ишчи-хизматчиларнинг ижтимоий манфаатини ҳимоя қилиш борасида маълум ишлар амалга оширилмоқда. Айниқса, Самарқанд, Фарғона, Чирчиқ, Тошкентдаги кўпгина корхона, муассаса, ташкилотларда жамоа шартномалари тузилиб, ишчи-хизматчиларнинг манфаатларини ҳимоя этиш яхши йўлга қўйилган.

«Тошкент» насллилик хўжалигида тузилган жамоа шартномасида хўжаликнинг даромадидан 10 фоизини ижтимоий-маданий ва соғломлаштириш ишларини олиб бориш учун касаба уюшмаси ҳисобига ўтказиш белгилаб қўйилган, иш шароитини яхшилаш, техника хавфсизлигини таъминлаш учун 523 минг сўм ажратилган, шунингдек, хўжаликда кўп йиллик хизматлари учун пул тўланадиган қўшимча меҳнат таътиллари белгиланган.

Самарқанд уй-жойдан фойдаланиш қисмида касаба уюшма қўмитасига кўп йиллардан бери Лидия Арустамова раислик қилади. Унинг ҳаракатчанлиги, маъмурият раҳбарларига масалани тўғри тушунтира билиб, улар билан тил топа олиши бу ерда ижтимоий ҳимоянинг яхши йўлга қўйилганлигида кўриниб турибди. Жамоа шартномасида ишчи-хизматчилар учун кўпгина имтиёзлар белгиланган. Меҳнатни муҳофаза қилиш ишлари намунали ташкил этилган. Уй-жойдан фойдаланиш қисмининг бошлиғи, майор И.Мажидов касаба уюшмаси билан доимо маслаҳатлашиб иш қилади.

Ижтимоий ҳимоя борасида камчилик ва нуқсонлар ҳам бисёрлиги ҳақида нотиқлар тўхталар экан, бу борада жойларда меҳнат қонунчилигининг бузилиш ҳолларига эътиборни қаратишди.

Тошкент уй-жойдан фойдаланиш қисмига қарашли 2-уй бошқармасида техник бўлиб ишловчи И.Корчагина, Армия Марказий клубида гардеробчи бўлиб ишловчи И.Киева қонунга зид равишда ўз вазифаларидан озод қилинган. Суднинг аралашуви натижасида улар ўз вазифаларига қайта тикланди. Фарғона гарнизони ҳарбий савдо бўлимида меҳнатга ҳақ тўлашнинг қўпол, қуракда турмайдиган усулини ўйлаб чиқаришибди. Ходим савдо режасини неча фоизга кам бажарса, ойлик маошини шунча кам олар экан. Ишчи гуруҳи бу бемаъни усулга барҳам бериб, ходимларнинг 2 ойлик ҳақини маъмурият томонидан қайтариб берилишини таъминлади.

Термиз гарнизони госпиталида кадрлар қўнимсизлиги авж олган. Ишдан бўшаб кетаётган ходимлар меҳнат дафтарчасига «ўз аризасига кўра меҳнат қонунининг 38-моддасига биноан ишдан бўшатилди» деган сўзлар ёзилаяпти. Ваҳоланки, амалдаги Меҳнат Кодексининг 38-моддасида жамоа шартномасининг лойиҳасини муҳокама қилиш ҳақида сўз боради.

Маълумки, меҳнат муносабатларини ифода этувчи 2 та муҳим ҳужжат мавжуд. Уларнинг бири ички меҳнат тартиби қоидаси, иккинчиси эса жамоа шартномасидир. Ички меҳнат тартиби қоидаси бўлмаганлиги туфайли Самарқанд олий ҳарбий командирлик автомобиль йўл билим юрти директори 2 ходимни Меҳнат Кодексининг 100-моддасига асосланиб ишдан бўшатган. Ходимлар вилоят касаба уюшма қўмитасига мурожаат қилишиб, ўз вазифаларига қайта тикландилар. Аслида Меҳнат Кодексининг 100-моддасида айтилган «меҳнат интизомини бир марта қўпол равишда бузиш»нинг нималиги ички меҳнат тартиби қоидасида белгилаб қўйилган бўлиши зарур эди.

Жамоа шартномаси орқали амалга ошириладиган ижтимоий шерикчилик жаҳон тажрибасида ҳар томонлама синалган усул. Ҳарбий қисмларда, уларга қарашли корхона, муассаса, ташкилотларда қабул қилинган жамоа шартномалари бугунги кун талабидан келиб чиққан ҳолда қайта кўриб чиқилиши мақсадга мувофиқдир.

Музокарада сўзга чиққан Самарқанд гарнизони бошлиғининг шахсий таркиб билан ишлаш бўйича муовини, полковник Б.Очилов, республика меҳнат вазирининг биринчи муовини А.Акбаров, Фарғона вилоят тармоқ касаба уюшма қўмитаси раиси М.Мирзааҳмедов, Қорақалпоғистон Республикаси Қўшкўл гарнизони касаба уюшма қўмитаси раиси Р.Тожимуродова, Бухоро гарнизони бошлиғининг шахсий таркиб билан ишлаш бўйича муовини, подполковник С.Турсунов, Ўзбекистон Республикаси Куролли Кучлар бирлашган касаба уюшма қўмитаси раиси А.Мельников, Андижондаги «Н» ҳарбий қисм бошлиғининг шахсий таркиб билан ишлаш бўйича муовини, майор Н.Абдураҳмоновлар кўрилган масала юзасидан ўз фикр-мулоҳазаларини билдиришди.

Пленум «Марказий қўмитанинг VI-VIII Пленумлари оралиғидаги фаолияти тўғрисида»ги ҳисоботни тинглади. Ташкилий масалалар кўрилди. Кўрилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Пленум ишида республика Президенти девони масъул ходими У.Мирҳайбов, республика касаба уюшмалари Федерацияси кенгаши раисининг муовини О.Муҳиддинова иштирок этди.

Абдуманноп АЗИМОВ,
«Ишонч» мухбири.

Иқтисодий сабоқ

МАРКЕТИНГ ТУРЛАРИ

(5-дарс)

Маркетолог мутахассислар ҳамхил бозорлар, товарлар бўйича ихтисослашадилар. Шунинг учун ҳам истеъмол товарлари, ишлаб чиқариш воситалари, хизматлар алоҳида маркетинг турларига ажратилгандир. Институционал маркетингга саноат, қишлоқ хўжалиги, қурилиш, ноишлаб чиқариш соҳаларидаги маркетинг киради. Функционал маркетингга- молия, банк, нарх-наво, солиқ соҳаларидаги маркетинг киради. Товар маркетинггига барча товарларга тегишли маркетинг киради.

Регионал маркетингга маъмурий ҳудудлар, яъни талаб ва таклифни ўрганишда туманлар, шаҳарлар, вилоятлар, бир неча мамлакатлар мажмуини ҳисобга олиб маркетинг тадқиқотлари олиб бориш тушунилади.

Регионал маркетингга марказий Осиё, Ғарбий Европа, Шарқий Европа, Ўрта Шарқ ва бошқа минтақалар бўйича олиб бориладиган маркетинг тадқиқотлари киради.

Бошқарув маркетинггига маркетинг жараёнини бошқаришга оид тадқиқотлар киради. Стратегик маркетингга фирма, компанияларнинг маркетингга оид стратегиясини ишлаб чиқиш киради.

Стратегик маркетинг бу ишлаб чиқариш-тижорат фаолиятини бозор вазияти ва корхона имкониятлари билан тўлиқ мувофиқ шаклда амалга ошириш учун ишлаб чиқарувчи ва экспорт қилувчининг ҳар бир алоҳида бозор (бозор сегменти) ҳамда ҳар бир товар бўйича маълум даврда (узоқ муддатли, ўрта муддатли) мақсадларга эришиши ва вазифаларни ҳал қилишни шакллантиришдир. Маркетинг стратегияси товар бозорининг конъюнктурасини тадқиқ ва прогноз қилиш, товарни, харидорларни, раҳбарларни ҳамда бозорнинг барча элементларини ўрганиш асосида ишлаб чиқилади.

Маркетингнинг энг кўп тарқалган стратегияси қуйидагилар:

- Мамлакат бозорига товар билан чиқиш,
- янги бозорга кириб бориш,
- янги турдаги маҳсулотларни ишлаб чиқариш ва ҳ.к.з.

Мамлакатимизда ҳозирги куннинг энг долзарб масаласи маркетингни амалиётга жорий қилишдир. Маркетингни жорий қилишда уч асосий жиҳат мавжуд: маркетинг хизматининг мақсадлари, мақоми, режалаштириш. Маркетинг хизматининг мақсадлари фирма, компанияларнинг мақсадлари билан чамбарчас боғлиқ ва ҳозирги кунда мумкин қадар кўпроқ фойда олишга интилишдир.

Масалан, агарда корхона узоқ истиқболни назарда тутадиган бўлса (маркетинг фаолияти айнан мана шундайдир), у илмий тадқиқот ишларига сезиларли маблағлар сарфлаши, асосан ишлаб чиқаришни тайёрлаш ва ходимлар малакасини оширишга сармоя сарфлаши лозим. Бу тадбирларни амалга ошириш, табиийки, сарфларнинг ортиши ва фойданинг камайишига олиб келади. Лекин корхона бундай харажатлардан қочмаслиги керак.

Масалан, агар корхона янги бозорга кирмоқчи бўлса, у дастлабки вақтларда ҳеч қандай фойда олмаслиги, ҳатто зарар кўриши ҳам мумкин. Бундан ҳам чўчимаслик лозим.

Бундан ташқари кўпгина мамлакатларда қабул қилинган фойдадан олинадиган прогрессив солиқ корхонага режалаштирилган миқдордан ортиқча фойда олишни самарасиз қилиб қўяди, яъни фойданинг оқилона қисми олингандагина - жуда юқори ҳам эмас, жуда паст ҳам эмас, корхона ўз фаолиятини кенгайтириш имконига эга бўлади.

Корхонанинг маркетингни қўллашга йўлланган мақсадлари қандай бўлиши керак?

Маркетингнинг тан олинган саркардалари Япон фирмалари тажрибасига асосланган маркетингнинг асосий мақсадлари қуйидагилардир (устуворлик тартибида санаб ўтилади):

сотиш ҳажми,

ўсиш суръати,(сотиш ва фойда ҳажми)

бозордаги улуш,

режалаштирилган фойда, у фойда ҳажмида, фойдани сотиш ҳажмига нисбатида, бутун сармояга фойда нормасида, фойданинг акционерлик капиталига нисбатида ва шу кабиларда ифодаланиши мумкин. Капитал тузилмаси, яъни субсидиялашган капитални активларнинг умумий суммасига нисбатидир. (Японияда у тахминан 20 фоизни ташкил қилади).

Бу рўйхатни давом эттириш мумкин. Булар маҳсулот сифатини ошириш, чиқимларни, таннархни камайтириш ва шу каби муҳим мақсадлардир. Мақсадларни ишлаб чиқишда улар корхона ходимлари мақсадларини акс эттиришга алоҳида эътибор бериши лозим, акс ҳолда ишловчиларнинг норозилиги келиб чиқиши мумкин, Исталган Япониялик ишчи ўз фирмасининг ҳал этилишидаги ўзи ўта манфаатдор бўлган вазифаларни ҳеч бир иккиланмай айтиб бера олади.

Маркетингни корхонага реал жорий қилиш учун унда тегишли хизматларни ташкил қилишнинг ўзи кифоя қилмаслигини тушуниш ҳам муҳимдир. Гап бу хизматнинг мақоми қандайлигидадир.

Маҳсулотнинг пировард истеъмолчисига алоқадор барча масалалар маркетинг бўлими ихтиёрида бўлади, бошқа бўлинмалар эса эътиборлари турли хусусий вазифаларга қаратилган. Шунга кўра барча фаолиятни мувофиқлаштириш функцияси маркетинг бўлимига тегишли деб ҳисоблаш ўринлидир. У ишлаб чиқаришда етакчи бўлиши учун унинг мақоми бошқа бўлинмалар орасида юқори бўлиши лозим.

Маркетинг тадқиқотлари ўтган асрнинг 80- йилларидан АҚШда бошланган. Аввало маркетинг у ёки бу маҳсулотга бўлган талабни ўрганишдан иборат эди. Кейинчалик маркетинг тадқиқотлари қандай маҳсулот ишлаб чиқариш, ишлаб чиқаришни ташкил қилиш масалаларига бағишланди.

ХХ-асрнинг 50-йилларидан маркетинг фани олий билимгоҳларда ўқитила бошланди. Маркетинг соҳасида мутахассисларга бўлган талаб ҳам шу йиллардан бошлаб ортиб борди.

Олий билимгоҳларда маркетинг мутахассисларини тайёрлаш бошланди. 50-йилларнинг ўртасидан бошлаб маркетинг тадқиқотлари истеъмолчиларни ўрганиш, уларнинг бозордаги хатти-ҳаракатларини таҳлил қилиш, маҳсулотни сотиш шакли ва каналларини таҳлил қилиш, корхона товар оборотининг ҳажмини таҳлил қилиш, реклама фаолиятини тадқиқ қилиш, товарларни бозордаги ҳаракатининг энг самарали усулларини аниқлаш, талаб ва таклиф муносабатига қараб нархни ўзгартириш масалаларига бағишланади.

60-йиллардан бошлаб реклама фаолиятини ривожлантириш, фирма, компаниялар, товарларнинг рақобатбардошлигини оширишга қаратилган тадқиқотлар авж олди. Илмий изланишлар натижаси тезлик билан амалиётга жорий қилина бошлади. Йирик фирма, компаниялар ўз таркибларида маркетинг хизматларини ташкил қила бошладилар.

Маркетолог мутахассислар энг кўп маош оладиган, нуфузли мутахассисга айландилар.

АҚШда кўплаб маркетинг хизмати кўрсатадиган фирмалар пайдо бўлди. Уларнинг сони 90-йилларнинг ўртасига келиб 700 мингтадан ошиб кетди. Маркетинг асосларини фирма, компанияларнинг раҳбарлари ҳам ўргана бошладилар. Айниқса, товарларни сотиш билан шуғулланадиган мутахассислар бозорларни тадқиқ қилиш усулларига ўқитиладиган бўлдилар. АҚШда маркетинг муаммолари бўйича кўплаб журналлар чоп этила бошлади. 60-йиллардан бошлаб маркетинг Ғарбий Европа, Лотин Америкаси мамлакатларига тарқала бошлади.

Маркетинг соҳаси кенгайиб Италия, Германия, Япония мамлакатларига ўтди. Катта шаҳарлар ташқарисида супермаркетлар ташкил қилиш, маҳсулот сотиш ҳажми камая борганда флангкеринг тадбирларини амалга ошириш Италия маркетолог олимлари томонидан ишлаб чиқилиб, амалиётга кенг қўлланган. Япон маркетинги ҳам истеъмолчиларнинг хоҳишини ҳисобга олиб уни тўла қондиришни асос қилиб олдилар.

Америка маркетингида потенциал истеъмолчини маҳсулотни сотиб олишга кўндириш, асосий масала бўлса, Япон маркетингида товар ва хизматлар орқали истеъмолчиларга хизмат қилиш бош вазифа деб қаралади. Шу мақсаддан келиб чиқиб, Японияда қуйидаги шиор пайдо бўлган: «Товарлар ва хизматлар ўзлари учун ўзлари сўзласинлар». АҚШда эса ушбу шиор «Товарлар ва хизматлар учун сотувчилар гапирсинлар» деган шиорга амал қилинади.

Японияда асосий эътибор ички ва ташқи бозорни тадқиқ ва таҳлил қилиш, талабни олдиндан таъмин қилиш, янги бозорларга кириб бориш усуллари, реклама фаолиятига тегишли муаммоларга қаратилди. Маҳсулотни сотиш ва тақсимлаш борасида ҳам Японияга хос йўл-йўриқлар ишлаб чиқилди.

Японияда ишлаб чиқарилган товарларини сотиш йўл-йўриқлари қуйидагича:

1. Маркетинг бўлими раҳбарлигида ўзининг товарларини сотиш:
2. Ўз маҳсулотларини сотиш билан шуғулланадиган махсус савдо компаниясини ташкил қилиш:
3. Товар ишлаб чиқарувчи компания назоратида бўладиган кўтара ва чакана савдо тармоқларини ташкил қилиш.

Япония автомобил компаниялари «Тоёта авто»,«Тоёта авто Сейлз» ва бошқалар кўпроқ иккинчи усулдан фойдаланадилар.

Учинчи усул кўпроқ косметика, фармацевтика ва маиший электрон техникаларни ишлаб чиқарувчи компанияларда қўлланилади. Япония маркетингининг ўзига хос хусусиятларидан бири талабни ҳисобга олиб, таклифни шакллантиришда компьютер техникасини қўллашдир.

Кўпчилик Япон фирмаси маркетинг бўлимларининг кундалик фаолият натижалари компьютерларда қайд қилинади. Йирик супермаркетлар компьютерлар билан жиҳозланган. Товарларга бўлган талаблар ва маҳсулотлар ассортименти тўғрисида хабарларни минтақавий омборларга етказиб берувчи тизимлар билан жиҳозлаганлар.

Компьютер ёрдамида супермаркетларда ва махсус омборларда сақланадиган товарлар захирасини ва товарларга берилган буюртмалар бўйича уларни етказиб беришга кетган вақтни кескин камайтиришга эришдилар.

Айниқса товарларни тақсимлайдиган минтақавий марказларни ташкил қилиш ва уларни йирик раҳбарлик ташкилотларга бириктирилиши барча товарларни тақсимловчи каналларнинг фаолиятини самарали қилди. Компьютерлар орқали истеъмолчиларга уларнинг барча талабларини қондиришга қаратилган оммавий тизим яратилди ва тизим бир йўла талабни ҳисобга олиб жамоат ва ишлаб чиқарувчиларга аниқ буюртмалар бериш имконини берди.

Японияда ишлаб чиқариш аниқ талабни қондиришга қаратилган. Маркетинг фани ишлаб чиқаришни самарали ташкил қилиш, маҳсулотни тақсимлаш, уни тезликда истеъмолчиларга етказиб бериб сотишда катта роль ўйнамоқда.

Хулоса қилиб айтганда ҳозирги замон тадбиркорлик фаолиятининг тақдири кўп ҳолда маркетингга ҳам боғлиқ.

Садир САЛИМОВ,
профессор.

Янги ўқув йили бошланди

ЛИЦЕЙЛАР – МУСТАҚИЛЛИК МЕВАЛАРИ

1998-1999 ўқув йили учун дастлабки қўнғироқлар чалиниб, билимга, мутахассисликка ташна қалблар янги ўқув йилини бошладилар. Маълумки, мустақиллик маҳсули ўлароқ ўқув даргоҳларининг бугунги кунда янги-янги турларига кенг ўрин берилмоқда. Илгари фақатгина ўрта таълим ва касбкорга ўргатувчи ўқув юртлари мавжуд бўлган бўлса, бугунги кунда бу ўқув турлари лицей, коллеж, гимназия кабилар билан бойиди. Тошкент Давлат Иқтисодиёт университети қошидаги Республика Иқтисодиёт лицейи ўз фаолиятини 1989-90 ўқув йилида бошлаган бўлса-да, мукаммал бир фаолиятга қаратилиши фақатгина истиқлол йиллари маҳсулидир. Лицей директори, тарих фанлари доктори, профессор Худойқул ТЎРАЕВ билан мухбиримиз суҳбатида лицей ва унинг янги мавсум фаолияти ҳақида гап боради.

- Худойқул Тўраевич, Республика иқтисодиёт лицейининг юзага келиши тарихи қандай ҳаётий ўзгаришлар билан боғлиқ.

- Дастлаб 1989-90 ўқув йилида Тошкент шаҳри, Чилонзор тумани 90-ўрта умумтаълим мактаб базасида Тошкент халқ хўжалиги институти ҳамкорлигида махсус тажриба синфлари ташкил этилган эди. Маълумки, собиқ совет тузумининг сўнгги йилларидаги бу ишларнинг самараси ҳадеганда юзага чиқавермас эди. Фақатгина мустақилликка эришилгачгина мамлакатимизда бу каби янгича ўқув турларига кенг йўл очилди ва 1993-1994 ўқув йилларидан бошлаб, Республика халқ таълими вазирлиги коллегиясининг қарори билан Тошкент Давлат иқтисодиёт университети қошида бу лицей ҳақиқий фаолиятини бошлади.

Маълумки, жамият ҳаётидаги ҳар бир ўзгариш аввало иқтисодий ислоҳотларни тақозо этади. Мамлакатимиз ҳаётидаги кескин бурилиш, яъни мустақил ҳаёт иқтисодий билим бериш фақат махсус олийгоҳлардагина эмас, эртароқ бошланиши ва янада кенгроқ доирада бўлишини тақозо этиб турибди. Мамлакатимиз Президентининг бу борадаги ғамхўрликлари ҳам бевосита ана шу ҳаётий зарурриятга ҳамоҳангдир. Шу боис йилдан йилга лицейимиз моддий, иқтисодий ва маънавий базаси мустаҳкамланиб борилмоқда. Бунинг самараси ўлароқ лицейимизда таълим олганларининг 90 фойиздан ортиқроғи олий ўқув юртлари талабаси бўлишаяпти.

- Лицей фаолияти, ўқув жараёни ҳақида сўзлаб берсангиз?

- Бизнинг лицейда 9 та 10-синф, 9 та 11-синф мавжуд. Таълим ишларини кўнгилдагидек йўлга қўйиш учун етарли малакали ва тажрибага эга бўлган ўқитувчилар ҳамда ТошДИУ ва бошқа олий ўқув юртларидан 3 фан доктори, профессорлар, 17 фан номзодлари, доцентлар жалб этилган. Лицей лингафон ва компьютер хоналари билан махсус жиҳозланган. Лицейда иқтисодий билимлар билан бир қаторда ўқувчилар инглиз, немис ва француз тилларини мукаммал ўрганмоқдалар. Баъзи иқтисодий сабоқлар ҳам хорижий мамлакатлардан таклиф этилган мутахассислар иштирокида олиб борилади. Ўтган йили иқтисодиёт фани инглиз тилида АҚШлик ўқитувчи Жоннет Остендоф томонидан олиб борилган бўлса, ушбу ўқув йилида ўз мутахассисларимиз инглиз тилида АҚШ олимлари тайёрлаган «Амалий иқтисодиёт» курсини бошлашди. Режа бўйича аста-секин бошқа фанларни ҳам чет тилида ўтишга йўл очамиз. Шунингдек, тез-тез чет эллик меҳмонлар учрашуви бўлиб турибди. Бунинг маҳсули сифатида айрим ўқувчиларимиз нафақат республикамизда, балки хорижий ташкилотлар уюштирган танловларда ҳам ғолиб бўлиб, хорижда ўқимоқдалар.

- Худойқул Тўраевич, сиз Сурхондарёнинг оддий бир қишлоғида туғилиб, шу қишлоқда ўрта маълумот олгансиз. Олий маълумотни ҳам Республика марказида эмас Қаршида олгансиз. Иш фаолиятингизни Термиз Давлат педагогика институтида бошлагансиз. Лекин 25 ёшингизда фан номзоди, кўп ўтмай фан доктори бўлдингиз. Илмий ишларингиз маҳсулини кўплаб Республикаларда яхши билишади. Ана шундай бир даврда лицей билан фаолиятингизни бошлашдан мақсад нима эди?

- Мен бу лавозимга 1995 йилда тайинландим. Кимларнингдир назарида ўрта мактаб ёшидаги ўқувчилар билан ишлаш учун катта олим бўлиш шарт эмасдек туюлар. Лекин биз ундай деб ўйламаймиз. Юқорида саналганидек, бизда профессорлар, доцентлар меҳнат қилишади. Бир олим сифатида менинг фаолиятимнинг ҳам лицей билан боғланишини табиий деб ҳисоблайман. Қолаверса, менинг докторлик ишим ёшлар фаолиятини йўлга қўйишга бағишланганлиги билан ҳам мени бу маъсулиятга чорлаган.

Истиқлол одимлари

«САНЛАЙТ» СОВҒАСИ – БАРЧАГА МАНЗУР

Юқоричирчиқ туманида тузилган «Санлайт» ўзбек-хитой қўшма корхонасида жаҳон андозаси талабларига жавоб берадиган, пишиқ ва бежирим велосипедлар ишлаб чиқарилаяпти. Бундай чиройли велосипедни кўрганда ҳар қандай болакайнинг кўзлари чақнаб кетади.

Корхонанинг ишга тушганига кўп бўлгани йўқ. Шунга қарамай бу ерда турли хилдаги йиғма, кичкинтойлар, ўсмирлар ва спортчилар учун мўлжалланган жаъми 13 турдаги велосипедлар чиқарилмоқда. Экологик тоза, энг муҳими соғлиқ учун фойдали бу ҳаракат воситасига юртимизда талаб катта. Велосипедлар супермаркетлардан ташқари қўшма корхонанинг янги очилаётган махсус дўконларида ҳам сотилмоқда.

«Санлайт» қўшма корхонаси 1999 йилда 200 минг дона велосипед ишлаб чиқаришни режалаштирган. Шу йил охиригача эса савдо шаҳобчаларига 20 минг велосипед етказиб бериш мўлжалланган. Ҳозирча корхонада йиғлаётган велосипедларнинг қисмлари четдан келтирилмоқда, келгусида эса бу оммавий ҳаракат воситасининг барча қисмлари шу ернинг ўзида ишлаб чиқариладиган бўлади. Бу эса маҳсулот таннархини арзонлаштиришга имкон беради.

Дарвоқе, қўшма корхонада ҳозирда тақчил бўлган ногиронлар аравачалари ҳам ишлаб чиқарилмоқда.

Қўшма корхона муассислари - Тошкент вилояти «Матлуботсавдо» ҳиссадорлик жамияти, Юқоричирчиқ тумани истеъмолчи талабини ўрганиш ҳиссадорлик жамияти ҳамда хитойлик ишбилармон Хуан Да чин, «Далансангу» ҳиссадорлик жамияти бошқаруви раиси Вей Ца Юн қўшма корхона келажагига катта умид боғламоқда.

Суратда: заводнинг илғор ишчиларидан бири Ахмат Абдураҳимов навбатдаги велосипедни йиғмоқда.

Қорақалпоғистон янгиликлари

БЕРУНИЙ БОҒИ ВА МУЗЕЙ-МАЖМУАСИ

Буюк қомусий олим Абу Райҳон Беруний таваллудининг 1025 йиллик юбилейи муносабати билан қадимий Кат, ҳозирги Беруний шаҳрида 18 гектарли боғ ва алломага атаб музей-мажмуа бунёд этилмоқда.

Музей-мақбара биносига биринчи ғишт қўйишга бағишланган тантанали митинг бўлиб ўтди.

Митингни Беруний тумани Ҳокими Р.Куронбоев очди.

Митингда Қорақалпоғистон Республикаси жўқорғи Кенгеси раиси Т.Камолов Элликқалъа тумани ҳокими А.Тошиев, Тўрткул тумани ҳокими Искандаровлар ҳам табрик нутқи сўзладилар.

ШОЛИГА ЎРОҚ ТУШДИ

Мустақилликнинг 7 йиллик байрами арафасида Қорақалпоғистон шоликорлари ўтган йилга нисбатан 20 кун олдин шоли ўримини бошладилар.

Бу йил салкам 70 минг тонна «қирмизи дон» етиштиришни мўлжаллаган Қонғликўл туманида шоли ўрим-йиғими уюшқоқлик билан олиб борилмоқда. Бу борада «Оқ олтин» хўжалиги пешқадамлик қилаяпти.

Шунингдек, Қўнғирот, Тахтакўпир туманларида ҳам шолига ўроқ тушди.

Бу йил Қорақалпоғистонда серҳосил, иқлимга чидамли «Нукус-2» навли шоли экилган 70 минг гектар ердан 160 тонна «қирмизи дон» давлатга топширилади.

Мавсумни муваффақиятли ўтказиш учун салкам 2,5 минг дона комбайн, жаткалар ўримда қатнашади.

Абду РАҲМОН,
«Ишонч» мухбири.

ҲАВАС ҚИЛСА АРЗИЙДИ

Жумабой Нурматов бошчилик қилаётган «Навоий» аэропорти касаба уюшмаси қўмитаси фаолиятида ўрнак қилиб кўрсатса арзигулик ишлар талайгина.

Навоийликлар бошқа кўп жойлардаги каби моддий ёрдам кўрсатиш ва йўлланмалар улашиш билан чегараланмай, яна бир қатор тадбирларни амалга оширишмоқда. Меҳнаткашларнинг оғирини енгил қилиш учун нималар қилинмоқда деган ҳақли савол туғилиши, табиий.

Аэропорт вилоят марказидан нақ 23 километр узоқда жойлашган. Ҳозирги пайтда бандаргоҳга қатновлар камлиги боис шаҳар транспорти мунтазам қатновини йўлга қўйиш мумкин эмас. Аммо хизматчилар ишга келиб-кетиши зарур. Ушбу муаммо касабақўм ташаббуси билан ҳал қилинди: аэропорт хизматчилари ишга ва уйга бепул етказиладиган бўлди. Дам олиш кунлари дам олиш масканларига чиқиш учун ҳам бепул транспорт ажратилишини айтиб ўтиш жоиз.

«Дўстлик» агрофирмаси билан келишилган ҳолда аэропортда рўйхатда турган фахрийларга қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етказиб бериш учун ўндан зиёд ер участкалари ажратилган. Бу ҳам амалий ишлар сирасига кириши аниқ.

Навоий кон-металлургия комбинати билан келишилган ҳолда иккита хонадон олиниши уй-жой муаммосини кун тартибидан чиқариб ташлашга имкон яратди.

Бандаргоҳда ҳам, «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпанияси ва Авиаходимлар касаба уюшмасининг бошқа бўлинмаларидаги каби, моддий ёрдам, йўлланмалар билан таъминлаш яхши ташкил этилган.

Умуман олганда, аэропорт касабақўмининг вилоятдаги бошқа ташкилот ва корхоналардаги ҳамкасбалари билан ҳамкорлигига ҳавас қилса, уларнинг тажрибасини ўрганса арзийди.

TV

ДУШАНБА, 7

ЎзТВ-I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00 — 8.40 «Тахлилнома».

8.40 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув.
9.05 Дилрабо тароналар.
9.35 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Асрлардан ҳикоя сўйлаб».
9.50 «Хокей спорти».
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.
10.05 «Кино янгиликлари».
10.20 «Жаҳон киноси юлдузлари».
10.40 «Олмазор». Бадиий фильм.
12.05 «Омад юлдузи». Телевизион ўйин.
12.35 Ўзбекистон телерадиокомпанияси халқ чолғу оркестрининг концерти.
13.00 — 14.00 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 Болалар учун. «Озод элнинг ўғлимиз».
18.45 «Олам ва одам».
19.05 «Алломаш валодари». Миллий кураш бўйича Ўзбекистон Республикаси Президенти совринни учун Халқаро турнир.
19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 22.00 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот»(рус тилида).
19.55 «Биржа ва бank хабарлари».
20.05 «Оқшом эртаклари».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Ихтисод алифбоси».
21.30 «Сиз соғинган оҳанглар». Мусиқий дастур.
22.05 «Сиёсат оламида».
22.25 Диккат, премьера. М.Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм. 39-қўй.
23.15 «Ахборот».
23.40 — 23.45 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ-II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 Мультомоша.
18.20 Дунё ва болалар.
18.40 «Олтин мерос».
19.00 «Давр».
19.15 «Нигох».
19.20 20.35, 22.15 — Эълонлар.
19.35 «Морена Клара». Телесериал.
20.30 «Ақл ёндамас».
20.40 «Жаҳон».
21.00 «Сурур».
21.30 «Ўзбегим».
21.50 Миллий кураш бўйича Ўзбекистон Республикаси Президенти совринни учун Халқаро турнир кундалиги.
22.00 «Давр».
22.20 «Синема».
24.00 Спорт китъаси.
00.30 «Хайрли тун!».

ЎзТВ-III

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 Болалар учун. «Эйя», ва унинг дўстлари кўрсатуви.
18.30 «Тошкент вакти». Информацион кўрсатув.
18.35 «Санта-Барбара». Телесериал.
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Сен хаќингда ва сен учун».
20.10 «Ордубад». Хужжатли фильм.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Очик дарс».
21.20 «Медицина сиз учун».
21.40 Саргузашт фильмлар экрани.
22.20 Телефакт.
23.35 Спорт-тайм.
00.00 Оханглар ва эълонлар.
00.15 «Хайрли тун, шахрим!».

ЎзТВ-IV

16.40 Кўрсатувлар тартиби.
16.45 Янгиликлар.
16.50 «Мультсайёра».

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси

18.45 «Кўзмунок».

Россия жамоат телевидениеси
19.00 — 20.40

20.40 Эълонлар.
20.45 «Роксолана — султон асираси». Телесериал.
21.25 «Зарина зиёга интилар».
21.50 Клип-антракт.
22.00 «Вести».
22.25 Эълонлар.
22.30 «Белла мафия». Бадиий фильм.
23.00 «Ахборот»(рус тилида).
00.30 «Шлягер».
00.40 «Бахт хазинасидан».
01.00 «Сиз учун». Дам олиш кўрсатуви.
01.30 Киносеанс. «Кора патик».
03.05 — 03.10 Тунингиз осуда бўлсин!

30-КАНАЛ

Соат 15.00га қадар линияда профилактика.
15.05, 18.00, 21.00, 01.35 — «ТВ-хамкор», «Метеохабар».
15.30 «Ҳордиқ учун дастхат». Мусиқий-дам олиш дастури.
16.00 «Карапуз-ТВ».
16.15 «Мусиқий коллекция».
16.30 «Севгим менинг, андуҳим менинг». Телесериал (Бразилия).
17.30 «Шаддодлар ва гўзаллар». Телесериал (АҚШ).
18.20 «Элен ва болалар». Ешлар телесериал (Франция).
18.45 «Кора марварид». Телесериал (Аргентина).
19.30 «Кутилган вокеалар»: «Ок тўти» клуби. Хажвий дастур.
20.00 Спорт янгиликлари.
20.30 «Тунги мулоқот».
20.45 «Клип-сюрприз».
21.30 «Юлдузлар чараклаган душанба».
22.15 «Телесериал».
23.40 «Бойқушлар навбат».
00.00 Тунги мусиқий канал.

РЖТ

5.00 «Хайрли тонг!».
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.55 — Янгиликлар.
8.15, 17.20 — «Роксолана — султон асираси». Сериал.
8.50 «Мулижизлар майдони».
9.55 «Сихат-саломатлик».
10.20 «Хонаки кутубхона».
10.30, 18.30 — «Кўйнинг топинг».
11.15 «Бирлашиб!» дастури.
12.00 «Олтин серия». Андрей Миронов «Капуцинлар хиёбонидаги киши» фильмида.
14.20 Мультсериал.
14.40 «Марафон-15».
15.05 «Юлдузли онлар».
15.35 «Орзуларимиз огушида». Сериал.
16.10 «...16 ёшгача ва ундан каттала».
16.35 «Оламга саёҳат».
18.00 «Тиниз пайт».
19.25 Душанба куни Познер билан.
19.50 «Нихоят! Янги кино».
20.00 «Хайрли тун, кичкинтойлар!»
21.00 «Время».
21.35 «Голливуд кинолари».
21.45 Ажойиб кишилар хаёти. «Мадам Анишка». Людмила Юрьева.
22.15 «Сенинг кишим» премьера: Светлана Светлична ва Марианна Вертинская «Севиш» фильмида.

РДТ

6.00 «Хайрли тонг, Россия!».
8.15, 18.30 — «Навбатчи кисм».
8.50 «Строит» танишгирадди.
9.05 «Товарлар — почта орқали».
9.20 «Бахтлар кайтарди».
9.55 «Санта-Барбара».
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.00 — «Вести».
10.30 «Кўп жумбоқли жиноят». Детектив телесериал. 6-серия.
11.35 «Оламинг оғзида». Натальи Дарьялова дастури.
12.00 «Эски квартира. 1962 йил». 2-кисм.
13.30 «Маргарита Тереховна Бруно Нуаре «Узингга жаннат қилайин» меолодрамаси (Италия).
15.15 «Кўнгилларни кўнгил».
16.20 «Биринчи бўсалар». Телесериал.
16.35 «Минора». Ешлар ахборот-дам олиш дастури.
17.00 «Бир бокишда мухаббат».
17.35 Сандрин Боннер «Доктор Марго» фильмида.
19.25 «Уз-узига режиссёр».
20.00 Александра Захарова, Галина Польских ва Андрей Соколов «Париж билан хайрлашув» фильмида.
21.30 «Мушк мушк» дастури.
22.20 «Акуна матата».
22.35 «Ражобий».
23.20 «Тафсилотлар».

КозТВ

5.30 «Кечаси ётиб ўйла, эрталаб туриб сўйла».

15.50 «Хит-парад».
16.00 Хужжатли фильм.
16.25 «Бу «Гутен абенд!». Немис тилидаги программа.
16.55 «Омонат».
16.55 «Ютук» салони.

17.00 «Сокин сувлар», Телесериал.
18.00 «Бола тилидан».
18.15 «Юртдошлар».
19.00 «Даллас». Телесериал.
20.00 «Окшом». Ахборот кўрсатуви.
20.50 Козогистон Республикасининг биринчи учувчи-космонавти Т. Аубакиров совринни учун бокс бўйича халқаро турнир.
21.15 Бадиий фильм.

СЕШАНБА, 8

ЎзТВ-I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00 — 8.25 «Ахборот».

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.40 «Бахча шодлик сенга бўлсин!». Мусиқий дастур.
9.10 «Сахродаги вокеа». Мультфильм.
9.20 М.Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм 39-қўй.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.
10.05 «Чемпион билан учрашув».
10.20 Янги алифбони ўрганамиз.
10.50 «Онам». Телевизорда.
11.15 «Шумтакалар». Мультфильм премьераси, 40-серия.
11.35 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Юрт ҳақида кўйлаймиз».
12.05 Болалар учун «Мактублар — кабутарлар».
12.30 — 14.00 Кундузги сеанс. «Махзун чечак». Бадиий фильм.

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 Болалар учун «Фарзанд — умид юлдузи».
18.30 Теннис-клуб.
18.45 «Хунарманд». Тележурнал.
19.05 «Калкон».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 22.00, 23.10 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот»(рус тилида).
19.55 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Усимлик дунёси». Премьера.
20.05 «Оқшом эртаклари».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Олам кўшиқка тўлсин». Мусиқий дастур.
22.05 «Акс-садо».
22.15 Диккат, премьера. М.Бобоев. «Кўнгил кўчалари». 40-қўй.
22.55 Наманганда куз байрами.
23.15 «Сехрли шўъла». Кинокўрсатув.
23.35 «Ахборот».
24.00 — 00.05 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ-II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 Мультомоша.
18.20 «Эркатой».
19.00 «Давр».
19.15 Кўшик сехри.
19.30, 20.25, 22.05 — Эълонлар.
19.35 «Морена Клара». Телесериал.
20.30 «Газал сеҳри».
20.50 «Буюк юрт фарзандимиз».
21.10 Шарк эстрадаси.
21.30 «Мардлар майдони».
21.50 «Давр».
22.10 «Ринг».
22.25 «Синема».
23.50 Спорт китъаси.
00.20 «Хайрли тун!».

ЎзТВ-III

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.10 «Тошкент вакти». Информацион кўрсатув.
18.15 «Мульти-пульти». Болалар учун кўрсатув.
18.35 «Санта-Барбара». Телесериал.
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот»(рус тилида).
19.55 «XXI аср бўсагасида». Хужжатли фильм.
19.55 «Мусиқий йўлка».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Кулги хамма учун».
21.20 «Голливуд юлдузлари».
21.40 «Бешинчи ўлчов».
22.10 «Тошкент вакти». Информацион кўрсатув.
22.20 Оханглар ва эълонлар.
22.30 «Кино, кино, кино».
24.00 «Хайрли тун, шахрим!».

ЎзТВ-IV

Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00

16.40 Кўрсатувлар тартиби.
16.45 Янгиликлар.
16.50 «Мультсайёра».

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси

18.45 «Менинг кўчам».

Россия жамоат телевидениеси
19.00 — 20.45

20.45 Эълонлар.
20.50 «Роксолана — султон асираси». Телесериал.
21.30 «Клип-антракт».
21.45 «Касбга назар»(Буюк Британия).
22.00 «Вести».
22.25 Эълонлар.
22.40 «ТВ-4да немис тўлкини».
23.00 Шарк киноси: «Зита ва Гита». Бадиий фильм. (Хиндистон). 1-серия.
00.20 «Ахборот» (рус тилида).
00.20 «Зита ва Гита». Бадиий фильм. 2-серия.
01.40 «Клип-антракт».
02.05 Киносеанс. «Корпорант» (Франция).
03.50 — 03.55 Тунингиз осуда бўлсин!

30-КАНАЛ

8.05, 13.50, 18.00, 21.00, 01.35 — «ТВ-хамкор», «Метеохабар».
8.30 «Табассум»-ва ярим соат».
9.00 «Кинононушта».
10.05, 16.00 — «Карапуз-ТВ».
10.20 «Тропик жазирамаси». Телесериал.
11.20 Тонгги киносеанс.
13.00 «Хаёт чизиги». Телесериал (Бразилия).
14.10 Кундузги киносеанс.
15.30 «Кино оламида». Ахборот-дам олиш дастури.
16.15 «Мусиқий коллекция».
16.30 «Севгим менинг, андуҳим менинг». Телесериал.
17.30 «Шаддодлар ва гўзаллар». Телесериал.
18.20 «Элен ва болалар». Телесериал.
18.45 «Кора марварид». Телесериал.
19.30 «Гаройиб вокеалар». Телесериал.
20.00 Спорт янгиликлари.
20.30 «Тунги мулоқот».
20.45 «Клип-сюрприз».
21.30 «Оилавий кино».
23.15 «Телесериал».
23.40 «Бойқушлар навбат».
00.00 Тунги мусиқий канал.

РЖТ

5.00 «Хайрли тонг!».
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.20 — Янгиликлар.
8.15, 17.20 — «Роксолана — султон асираси». Сериал.
9.00 В.Познернинг «Никобдаги киши» дастури.
9.45 «Кулги панорамаси».
10.20 «Хонаки кутубхона».
10.30, 18.30 — «Кўйнинг топинг».
11.15 «Бирлашиб!» дастури.
12.00 «Рус транзити». Жангари фильм. 5-серия.
13.10 «Мултфильм.
14.00 «Бахтли тасодиф».
15.35 «Орзуларимиз огушида». Сериал(якунловчи серия).
16.10 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
16.35 «Оламга саёҳат».
18.00 «Тиниз пайт».
19.15 «Мавзу».
19.35 «Хайрли тун, кичкинтойлар!»
20.00 «Время».
20.40 Татьяна Самойлова ва Василий Лановой «Анна Каренина» фильмида.

РДТ

6.00 «Хайрли тонг, Россия!».
8.15, 18.30 — «Навбатчи кисм».
8.50 «Тиббиёт хабарномаси».
9.05 «Ен дафтарингизга».
9.10 «Товарлар — почта орқали».
9.55 «Санта-Барбара».
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.00 — «Вести».
10.30 «Кўп жумбоқли жиноят». Детектив телесериал. 7-серия.
11.25 «Барбара Крафтувна ва Збигнев Цыбульский «Харид килиб сериали муносабатлар киносига» драмасида (Польша).
13.30 «Эски квартира. 1962 йил». 3-кисм.
15.15 «Кўзига кўнгиқ кишинг!». Болалар ахборот-дам олиш дастури.
16.20 «Биринчи бўсалар». Телесериал.
16.35 «Кроссворд».
17.35 Сандрин Боннер «Доктор Марго» фильмида.
18.50 «Сазаб».
19.30 «Шахар-квартира».
20.10 Валерий Золотухин ва Владимир Ивашов «Тайга хужайини» детектив фильмида.
22.45 «Оси фактор». Телесериал.
23.30 «Тафсилотлар».
23.45 «Мусиқий ўкиш».

КозТВ

5.30 «Кечаси ётиб ўйла, эрталаб туриб сўйла».

15.50 «Хит-парад».
16.00 «Товушлар музейи».
16.30 Хужжатли фильм.
16.50 «Омонат».
16.55 «Ютук» салони.
17.00 «Сокин сувлар». Телесериал.

18.00 «Бола тилидан».
18.30 Мусиқий дастур.
19.00 «Даллас». Телесериал.
20.00 «Окшом». Ахборот кўрсатуви.
20.40 Спорт янгиликлари.
20.50 «Мусиқий карвон».
21.00 «Алдар Кўса». Бадиий фильм.
22.15 «Ютук» салони.

ЧОРШАНБА, 9

ЎзТВ-I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00 — 8.25 «Ахборот».

8.25 Лирик тароналар.
8.50 «Буни умр дерлар». Телечерк.
9.10 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Кашпекс». Премьера.
9.20 М.Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм. 40-қўй.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.
10.05 «Талаб ва таклиф».
10.30 «Жавоҳирлар бўстони».
10.55 «Шумтакалар». Мультфильм премьераси. 41-серия.
11.10 «Олимпиадачилар орамизда». Спорт дастури.
11.30 «Акс-садо».
12.05 Кундузги сеанс: «Фитна». Бадиий фильм.
13.40 — 14.00 «Жарайн».

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 Болалар учун. «Саньат гунчалари».
18.35 «Хисобинни биламизми?».
18.50 «Дунё адабиёти».
19.05 «Калбим ардоги». Мусиқий дастур.
19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 22.10 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот»(рус тилида).
19.55 «Таълим-тарбия миллий дастури — амалда».
20.05 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Ихтисодиёт чорраҳаларида».
21.20 «Отаддар чойхонаси». Мусиқий дам олиш дастури.
22.15 «Тургунчи хрюмикат».
22.35 «Ахборот».
23.00 «Ойдин кечалар».
«Дунё кўриб, дунёлар яраг».
«Мулоҳаза, мушоҳада, мунсабат».
«Кулгу терапияси».
00.10 — 00.15 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ-II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Мультомоша».
18.20 Катталарга совға.
18.40 «02» тўлкинида.
19.00 «Давр».
19.15 «Ватанимга кўшикларим армуғон».
19.35 «Очун».
19.35 Спектаклдан сўнг...
20.00 «Софдил ким».
20.00 Спорт-лотто.
20.10 «Лаззат».
20.25, 22.25 — Эълонлар.
20.30 «Мирим бир маслаҳат».
20.45 «Ринг».
21.05 «Комус».
21.25 «Олмония хакида хикоялар».
21.50 «Давр».
22.10 «Камолот».
22.25 Хит-коллекция.
23.00 «Синема».
00.10 «Хайрли тун!».

ЎзТВ-III

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Сехрли кутича». Мультфильм.
18.30 «Тошкент вакти». Информацион кўрсатув.
18.35 «Санта-Барбара». Телесериал.
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот»(рус тилида).
19.55 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
20.15 «Мусика билан 10 дакика».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Хонадонингиз осойишта бўлсин».
21.30 Эстрада тароналари.
21.50 «Кузгу».
22.10 «Тошкент вакти». Информацион кўрсатув.
22.15 Оханглар ва эълонлар.
22.30 Видео-О».
24.00 «Хайрли тун, шахрим!».

ЎзТВ-IV

Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00

16.40 Кўрсатувлар тартиби.
16.45 Янгиликлар.
16.50 «Мультсайёра».

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси

18.45 «Теледоктор».

Россия жамоат телевидениеси
19.05 — 20.45

20.45 Эълонлар.
20.50 «Роксолана — султон асираси». Телесериал.
21.30 «Дурдаршан».
22.00 «Вести».
22.20 Эълонлар.
22.30 Видеофестиваль «Тасвир-98».
23.00 Клип-антракт.
23.15 «Бу ажиб дунё».
23.35 «5 дакика хангома».
23.40 «Шоусупа сари йўл».
24.00 «Ахборот» (рус тилида).
00.25 «Шерлок Холмс ва Доктор Ватсон саргузаштлари». Бадиий фильм. 5- ва 6-серия.
02.20 Клип-антракт.
02.30 Киносеанс. Роберт Де Ниро ва Джо Пеши «Зўр йигитлар» фильмида.
04.30 — 04.35 Тунингиз осуда бўлсин!

30-КАНАЛ

8.05, 13.50, 18.00, 21.00, 01.35 — «ТВ-хамкор», «Метеохабар».
8.30 «Табассум»-ва ярим соат».
9.00 «Кинононушта».
10.05, 16.00 — «Карапуз-ТВ».
10.20 «Тропик жазирамаси». Телесериал.
11.20 Тонгги киносеанс.
13.00 «Хаёт чизиги». Телесериал.
14.10 Кундузги киносеанс.
15.30 «Даракчи». Мусиқий-дам олиш дастури.
16.00 «Карапуз-ТВ».
16.15 «Лашанинг эртаклари».
16.30 «Севгим менинг, андуҳим менинг». Телесериал.
17.30 «Шаддодлар ва гўзаллар». Телесериал.
18.20 «Элен ва болалар». Телесериал.
18.45 «Кора марварид». Телесериал.
19.30 «Провинциал вокеалар». Дам олиш дастури.
20.00 Спорт янгиликлари.
20.30 «Тунги мулоқот».
20.45 «Клип-сюрприз».
21.30 «REN TV синематикаси».
23.15 Телесериал.
23.40 «Бойқушлар навбат».
00.00 Тунги мусиқий канал.

РЖТ

5.00 «Хайрли тонг!».
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 00.15 — Янгиликлар.
8.15, 17.20 «Роксолана — султон асираси». Сериал.
9.00 «Мавзу».
9.45 «Хайвонот оламида».
10.20 «Хонаки кутубхона».
10.30 «Жентльмен-шоу».
11.15 «Бирлашиб!» дастури.
12.00 «Рус транзити». 6-серия(якунловчи серия).
13.10 «Аклли ва аклилар».
14.20 Мультсериал.
14.40 «Кайлиманча давра».
15.15 «Чангалзорлар дайвати».
15.40 «Синдбаднинг янги саргузаштлари». Сериал премьераси.
16.10 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
16.35 «Оламга саёҳат».
18.00 «Тиниз пайт».
18.30 «Кўйнинг топинг».
19.05 «Мультфильмларни излаб». Любовь Орлова.
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар.
20.00 «Время».
20.40 Анастасия Вертинская ва Владимир Коренев «Одам-амфибия» фильмида.
22.35 Футбол. Россия чемпионати. «Спартак» — «Тюмень».

РДТ

6.00 «Хайрли тонг, Россия!».
8.15, 22.45 — «Навбатчи кисм».
8.30, 18.30 «Марьина роща» ток-сериалы.
8.55 «Нефть».
9.00 «Ен дафтарингизга».
9.05 «Товарлар — почта орқали».
9.10 «Санта-Барбара».
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.00 — «Вести».
10.35 Игорь Костолевскийнинг 50 йиллиги. Владимир Мотилнинг «Мафтункор бахт юлдузи» фильми. 2-серия.
12.00 «Эски квартира. 1963 йил». 1-кисм.
13.35 Чингиз Айтматовнинг экранлаштирилган «Ок кема» киссаси.
15.15 «Кўзига кўнгиқ кишинг». Болалар ахборот-дам олиш дастури.
16.20 «Биринчи бўсалар». Телесериал.
16.55 «Минора». Ешлар ахборот-дам олиш дастури.
17.10 «Кроссворд».
17.35 Сандрин Боннер «Доктор Марго» фильмида.
19.30 «Икки рояль». Мусиқий-дам олиш дастури.
20.15 Ж. Траволтанинг «Навахо Блюз» детектив фильми (АҚШ).
21.50 «Агата Кристи. Пуаро». Телесериал.

23.30 Тафсилотлар.
23.45 «Кизикқон ўлик».

КозТВ

5.30 «Кечаси ётиб ўйла, эрталаб туриб сўйла».

15.50 «Хит-парад».
16.00 Хужжатли фильм.
16.30 «Замин». Экологик альманах.
16.50 «Омонат».
16.55 «Ютук» салони.
17.00 «Сокин сувлар». Телесериал.
18.00 Болалар учун.
18.15 «Бола тилидан».
18.35 «Юртдошлар».
19.00 «Даллас». Телесериал.
20.00 «Окшом». Ахборот кўрсатуви.
20.40 Спорт янгиликлари.
20.50 Мусиқий дастур.
21.00 Телеспектакль.
21.50 Бадиий фильм.
22.00 «Ютук» салони.

ПАЙШАНБА, 10

ЎзТВ-I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00 — 8.25 «Ахборот».

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.40 «Ешлар куйлаганда». Мусиқий дастур.
9.00 «Хаёт чашмалари».
9.20 «Сохта сохдум Алломиши».
9.45 «Бармоклар сехри».
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.
10.05 «Мунаввар даргох».
10.30 Алифбо сабоклари.
10.50 «Нуроний». Тележурнал.
11.20 Тилаш Хужамбердиев рахбарлигидаги созандалар ансамблининг янги концерт дастури.
12.05 «Ажаб сохдат эрур...». Бадиий публицистик кўрсатув.
12.30 «Шумтакалар». Мультфильм премьераси. 42-серия.
12.45 Кундузги сеанс: «Отпускага чиколмадик». Бадиий фильм.
14.10 — 14.40 «Замин фидойилари».

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Табиат алифбоси».
18.15 «Хамкорлик ва тараққиёт».
18.45 «Мулоқот».
19.05 «Худоят сари».
19.25, 20.25, 20.55, 21.50, 22.40 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот»(рус тилида).
19.50 «Юзма-юз».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Парламент соати».
21.20 «Онажон, сизни соғиндим».
21.55 «Мулк ва мунсабат».
22.10 «Чироги ёник уй». Телетанлов.
22.25 «Сомон йўли».
22.45 «Ахборот».
00.10 — 00.15 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ-II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Мультомоша».
18.20 «Катта тананфус».
18.45 «Умр дафтари».
19.00 «Давр».
19.15 «Табобат оламида».
19.30, 20.25, 22.30 — Эълонлар.
19.35 «Морена Клара». Телесериал.
20.30 «Мутойиба».
20.50 «Бегойим».
21.15 «Дилнавоз садолар».
21.30 «Одобнома».
21.35 «Бахс, мунозара, тахлил». Адабиёт бўлимига.
21.55 «Дойче Велле» таклим этади...
22.15 «Давр».
22.35 «Синема».
23.50 Спорт китъаси.
00.20 «Хайрли тун!».

ЎзТВ-III

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Ерилтош». Мультуплам.
18.30 «Даракчи».
18.35 «Санта-Барбара». Телесериал.
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот»(рус тилида).
19.55 «Билиб кўйган яхши».
20.05 «Мусиқий дакикалар».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Истиклол илхомлари».
21.15 «Хафталик».
21.20 «Даракчи».
21.25 «Даракчи».
22.20 Оханглар ва эълонлар.
22.35 Киносеанс.
00.10 «Хайрли тун, шахрим!».

ЎзТВ-IV

Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00

16.40 Кўрсатувлар тартиби.
16.45 Янгиликлар.
16.50 «Мультсайёра».

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси

18.45 «Кўнгил юртига сафар».

Россия жамоат телевидениеси
19.05 — 20.40

20.40 Эълонлар.
20.45 «Роксолана — султон асираси». Телесериал.
21.30 Клип-антракт.
21.35 «Юлдузлар мангу ёнади».
22.00 «Вести».
22.25 Эълонлар.
22.35 Клип-антракт.
22.45 «Польшага назар».
23.00 «Ахборот» (рус тилида).
23.20 «Чоршанба гали».
23.30 Киносеанс.
00.30 Клип-антракт.
00.45 Пьер Ришар «Эгизаклар» фильмида.
02.25 Мусиқий Олимп.
02.55 — 03.00 Тунингиз осуда бўлсин!

30-КАНАЛ

8.05, 13.50, 18.00, 21.00, 01.35 — «ТВ-хамкор», «Метеохабар».
8.30 «Табассум»-ва ярим соат».
9.00 «Кинононушта».
10.05, 16.00 — «Карапуз-ТВ».
10.20 «Тропик жазирамаси». Телесериал.
11.20 Тонгги киносеанс.
13.00 «Хаёт чизиги». Телесериал.
14.10 «Хит-коллекция».
15.00 «Ижод гулшани». Адабий-маърифий дастур.
16.15 «Мушук Порфирий». Болалар учун.
16.30 «Севгим менинг, андуҳим менинг». Телесериал.
17.30 «Шаддодлар ва гўзаллар». Телесериал.
18.20 «Элен ва болалар». Телесериал.
18.45 «Кора марварид». Телесериал.
19.30 «Кутирчоклар билан содир бўлган вокеалар». «Маппетс бугун оқшомда». Дам олиш дастури.
20.00 Спорт янгиликлари.
20.30 «Тунги мулоқот».
20.45 «Клип-сюрприз».
21.30 «Кулги кила турсак, томоша қил».
23.15 Телесериал.
23.40 «Бойқушлар навбат».
00.00 Тунги мусиқий канал.

РЖТ

5.00 «Хайрли тонг!».
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.15 — Янгиликлар.
8.15, 17.20 «Роксолана — султон асираси». Сериал.
9.00 «XX асрнинг Кора денгиз карвончилари». Хужжатли детектив.
9.45 «Хужжатли фильм».
10.20 «Хонаки кутубхона».
10.30, 18.30 — «Кўйнинг топинг».
11.15 «Бирлашиб!» дастури.
12.00 Ака-ука Вайнерлар детективлари. Игорь Костолевский «Лабиринтга кириш» фильмида. 1-серия.

13.20 Ажойиб кишилар хаёти. «Мадам Анишка». Людмила Юрьева.
14.20 Мультсериал.
14.45 «Кайилманча давра».
15.15 Болалар учун лотибала.
15.40 «Синдбоднинг янги саргузаштлари». Сериал.
16.10 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
16.35 «Оламга саёҳат».
18.00 «Тиниз пайт».
19.05 «Ок тўти» клуби.
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 «Время».
20.40 Игорь Костолевский «Конуний никох» фильмида.
22.30 Машхур шохматчилар Алехин ва Эйве «Ун уч чемпион» сериалида.

РДТ

6.00 «Хайрли тонг, Россия!».
8.15, 22.45 — «Навбатчи кисм».
8.30, 18.30 — «Марьина роща» ток-сериали.
8.55 «Саломатлик олами».
9.00 «Ен дафтарингизга».
9.05 «Товарлар — почта орқали».
9.10 «Санта-Барбара».
10.00, и 13.00, 16.00, 19.00, 23.00 — «Вести».
10.35 Игорь Костолевскийнинг 50 йиллиги. Владимир Мотилнинг «Мафтункор бахт юлдузи» фильми. 2-серия.
12.00 «Эски квартира. 1963 йил». 2-кисм.
13.35 Настасья Кински, Никита Михалков, Александр Абдулов ва Виктор Раков «Хурланганлар ва тахкирланганлар» драмасида.
15.15 «Кўзига кўнгиқ кишинг». Болалар интерактив ўйини.
15.30 «Биринчи бўсалар». Телесериал.
16.35 «Минора». Ешлар ахборот-дам олиш дастури.
17.05 «Лабиринт».
17.35 Юлиуш Махульскийнинг «Оналар, рафикалар ва хазиналар» телесериали (Польша).
19.30 «Хайрли кеч!».
20.05 «Телба». Эксцентрик комедия (АКШ).
21.50 «Мугомбир». Телесериал.
23.30 «Тафсилотлар».

КозТВ

5.30 «Кечаси ётиб ўйла, эрталаб туриб сўйла».

15.50 «Хит-парад».
16.50 «Омонат».
16.55 «Ютук» салони.
17.00 «Сокин сувлар». Телесериал.
18.00 «Бола тилидан».
18.30 «Юлдузи кайдлар».
19.00 «Бланкасиз дориномалар».
19.00 «Даллас». Сериал.
20.00 «Окшом». Ахборот кўрсатуви.
20.40 Спорт янгиликлари.
21.00 «Ой тутилган тунда». Бадиий фильм.
22.20 «Ютук» салони.

ЖУМА, 11

ЎзТВ-I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00—8.25 «Ахборот».

8.25 «Машраб куй». Мусиқий дастур.
8.55 «Мозийдан бир мўъжиза».
9.10 «Уйла, изла, топ!». Телемусобака.
9.40 «Кой ва хамият».
10.00, 12.00, 14.00 — Янгиликлар.
10.05 Немис тили.
10.35 «Бокира туйгулар».
11.00 «Шумтакалар». Мультфильм премьераси. 42-серия.
11.35 «Инсон ва замин». Тележурнал.
12.05 «Истиклол нашидаси». Мусиқий дастур.
12.35 Кундузги сеанс: «Холодильникда бирор бор». Бадиий фильм.
13.40—14.00 «Оламни асранг».

17.45 Кўрсатувлар тартиби.
17.50 Янгиликлар.
18.00 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Пахтакор» — «Сурхон». «Пахтакор» Марказий стадионидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида — «Ахборот» (рус тилида).
19.50, 20.25, 20.55, 22.15 — Эълонлар.
20.05 «Омонлик тилаймиз».
20.05 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Бирдамлик».
21.10 «Галкин. XX аср».
21.25 «Бир наво истар кўнгил». Мусиқий дастур.
22.10 «Киёфа».
22.35 «Ахборот».
«Мунаввар дунё» дам олиш дастури:
23.10 «Азиз сиймолар».
23.20 «Ошик гариб». Бадиий фильм.
00.35—00.40 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ-II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Мультомоша».
18.20 Умид чечаклари.
18.35 «Уй остонадан бошланади».
19.00 «Давр».
19.15 «Шабнам».
19.20, 20.25, 22.15 — Эълонлар.
19.35 «Морена Клара». Телесериал.
20.30 Талабалар шахрасида.
20.45 «Автосалтанат».
21.05 «Бизнес-доктор».
21.25 Араб эстрадаси.
21.45 «Давр».
22.05 «Синема».
24.00 Спорт китъаси.
00.30 «Мунаввар тонг истаб...».

ЎзТВ-III

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Ерилтош». Мультуплам.
18.30 «Даракчи».
18.35 «Санта-Барбара». Телесериал.
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот»(рус тилида).
19.55 «Энигмалар».
20.10 «Жозиба».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Ен дафтарингизга».
21.10 «Ешлар ва улар».
21.25 Спорт оламида.
22.15 Оханглар ва эълонлар.
22.25 Киносеанс.
00.05 «Хайрли тун, шахрим!».

ЎзТВ-IV

Россия жамоат телевидениеси
6.30—8.00

16.40 Кўрсатувлар тартиби.
16.45 Янгиликлар.
16.50 «Мультсайёра».

17.10—18.45 Туркия телевидениеси

Россия жамоат телевидениеси
18.45 — 20.40

20.40 Эълонлар.
20.45 «Роксолана — султон асираси». Телесериал.
21.30 «Ўзбекистон — катта инвестиция имкониятлар мамлакати».
21.40 «Сиз уларни танийсиз».
22.00 «Вести».
22.25 «Мохирлар мохири». Бадиий фильм.
00.00 Эълонлар.
00.05 Клип-антракт.
00.15 «Оскар» мукофоти антологияси.
00.20 «Оскар» совриндорлари: «Икки хил ҳаёт» (1946 йил). Бадиий фильм (АҚШ).
02.40—02.45 Тунингиз осуда бўлсин!

30-КАНАЛ

8.05, 13.50, 18.00, 21.00, 01.30 — «ТВ-хамкор», «Метеохабар».
8.30 «Табассум»-ва ярим соат».
9.00 «Кинононушта».
10.05, 16.00 — «Карапуз-ТВ».
10.20 «Тропик жазирамаси». Телесериал.
11.20 Тонгги киносеанс.
13.00 «Хаёт чизиги». Телесериал.
14.10 Кундузги киносеанс.

15.30 «Висол». Мусиқий дастур.
16.00 «Карапуз-ТВ».
16.15 «Мусиқий коллекция».
16.30 «Севгим менинг, андуҳим менинг». Телесериал.
17.30 «Шаддодлар ва гўзаллар». Телесериал.
18.20 «Элен ва болалар». Телесериал.
18.45 «Кора марварид». Телесериал.
19.30 «Дахшатли вокеалар»: «Альфред Хичкок таништиради». Телесериал.
20.00 Спорт янгиликлари.
20.30 «Технологиялар ва ишбилармонлар олами». Илмий-оммабоп дастур.
20.45 «Клип-сюрприз».
21.30 «Севимли кино».
23.15 Телесериал.
23.40 «Бойқушлар навбат».
01.30 Тунги мусиқий канал.

РЖТ

5.00 Хайрли тонг!
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.20 — Янгиликлар.
8.15, 17.20 — «Роксолана — султон асираси». Сериал.
9.05 «Саёҳатчилар клуби».
9.55 «Смак».
10.20 «Хонаки кутубхона».
10.25 «Янгра, гармонь!».
11.15 «Бирлашиб!» дастури.
12.00 Ака-ука Вайнерлар детективлари. «Лабиринтга кириш». 2-серия.
13.10 «Акллилар ва окилалар».
14.20 Мультсериал.
14.40 Игорь Костолевский ва Александр Калягин «Тунда айтилган эртак» фильмида.
15.35 «Сезам кўчаси».
16.05 Ефим Шифрин «Фруттис чердаги» дастурида.
16.30 «Оламга саёҳат».
18.00 «Сихат-саломатлик».
18.25 «Мўъжизалар майдони».
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 «Время».
20.40 Буюк кэкуварлар: Коломбо «Объектив ўлим» детективи.
22.35 «Нигох».

РДТ

6.00 «Хайрли тонг, Россия!».
8.15, 22.35 — «Навбатчи кисм».
8.30, 18.30 «Марьина роща» ток-сериали.
8.55 «Саломатлик олами».
9.00 «Ен дафтарингизга».
9.05 «Товарлар — почта орқали».
9.10 «Санта-Барбара».
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.00 — «Вести».
10.35 Альфред Шнитке хотирасига. «Мен, Россиядаги немис композиториман... Альфред Шнитке монологи». Хужжатли фильм.
11.40 «Минг бир куч».
12.00 «Эски квартира. 1964 йил». 1-серия.
12.45 «Ле Монти» савдо уйи.
13.30 Борис Щербаков ва Владимир Стеклов «Генерал Василий, Иосифнинг ўғли — мининг энг яхши дўстим» фильмида.
15.15 «Кузига кўнгиқ кишинг!». Болалар интерактив ўйини.
15.30 «Биринчи бўсалар». Телесериал.
16.35 «Минора». Ешлар ахборот-дам олиш дастури.
17.05 «Хамкорликнинг огзида». Наталья Дарьялова дастури.
17.35 Юлиуш Махульскийнинг «Оналар, рафикалар ва хазиналар» телесериали.
19.35 «Аншлаг ва Ко».
20.40 Эмилио Эстевес, Кифер Сазерленд, Чарли Шин «Еш мерганлар» жангари фильмида (АКШ).
23.30 «Тафсилотлар».
23.45 Сунгги киносеанс. Фредерик Форрестнинг «Валентиннинг кайтиши» мелодрамасида (АКШ).
01.15 Эркин кураш бўйича жахон чемпионати. Телеусерлар хроникаси.

КозТВ

5.30 «Кечаси ётиб ўйла, эрталаб туриб сўйла».

15.50 «Хит-парад».
16.00 «Алатау» телеканали намойиш этади.
16.55 «Ютук» салони.
17.00 «Комиссар Рекс». Телесериал.
18.00 «Бола тилидан».
18.30 Концерт.
19.00 «Д'Артаньян». Телесериал.
20.00 «Окшом». Ахборот кўрсатуви.
20.40 «Саломатлик учун инвестициялар».
20.50 Мусиқий дакикалар.
21.00 Бадиий фильм.

ШАНБА, 12

ЎзТВ-I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00—8.25 «Ахборот».

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.40 «Мусика бўстони». Телеальманах.
9.05 «Зиерат».
9.15 «Ёшлар» клуби.
9.30 «Шумтакалар». Мультфильм премьераси. 43-серия.
9.45 «Бизнинг студиямиз намойиш этади «Шу Ватанга бордур менинг кератим». «Газахон ёшишим».
«Азизлар кайтди учун».
«Ик кадамдан».

11.15 «Еўзгучи ва замон».
11.35 Болалар учун. «Кўзгу».
11.55 Кундузги сеанс: «Дала ҳоким». Бадиий фильм.
13.20 «Маънавият». Бадиий-публицистик кўрсатув.
15.25—15.20 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Навбахор» — «Нефтчи».

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Болалар учун. «Фламинго».
18.30 «Хорижий мамлакатларда».
18.40 «Бахтли оила».
19.20 «Ахборот»(рус тилида).
19.25, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
19.30 «Кечки хиссалар».
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.30 «Жахон спорти».
20.45 «Ахборот».
21.00 «Еш эзувчининг кундалик дафтари». Кўча метражли бадиий фильм.
21.25 «Унутилмас кўшиклар».
21.50 Спорт оламида.
22.05 Оханглар ва эълонлар.
22.25 Киносеанс.
00.05 «Хайрли тун, шахрим!».

«Тунги бутун». Дам олиш дастури
23.10 ЎзТВ экранида биринчи марта «Кўп гапирма». Бадиий фильм. 1—2-серия.
01.50—01.55 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ-II

8.55 Кўрсатувлар дастури.
9.00 Мультомоша.
9.20 Кўшик сехри.
9.35 «Шеърхонлик».
9.55 «Мунг бир ва болалар.»
10.05 «Ўзбегим».
10.25 «Ринг».
11.05 «Ринг».
11.15 Шарк эстрадаси.
11.45 Спектаклдан сўнг...
12.05 «Мардлар майдони».
12.40 «Шалол».
12.45 «Сурур».
13.05 «Чархпалак». Бадиий видеофильм.
14.00 «Нигох».
14.20 «Эркатой».
14.40 «Даракчи».
15.00 «Комус».
15.20 «Олмония хакида хикоялар».
16.00 «Кадрлар ҳикояси».
16.30 «Жахон жургоилари».
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.20 «У ким? Бу нима?».
18.40 «Дилбарим».
19.00 «Давр».
19.15 «Мўъжизалар».
19.20, 20.25, 22.45 — Эълонлар.
19.35 «Кўнгил калъаси».
19.45 «Давр».
20.15 «Даракчи».
20.30 «Сир».
21.00 «Бизнес-доктор».
21.17 Интер-футбол.

ЎзТВ-III

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

21.30 «Ипрок пландa».
21.50 «Клип-антракт».
22.00 «Давр».
22.15 «Кўнгил кўнгилга пайванд».
22.50 «Синема».
00.30 «Хайрли тун!».

ЎзТВ-III

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

7.55 Кўрсатувлар дастури.
8.00 «Мульти-пульти».
8.30 «Бенифис».
9.00 «Лавжой». Телесериал.
9.45 «Билиб кўйган яхши».
10.05 «Кинолентада».
10.35 «Сансет Бичнинг мухаббати ва сирлари». Телесериал.
11.10 «Спорт оламида».
11.40 Болалар экрани.
13.00 «Юзма-юз».
13.10 «Евойи табиат».
13.35—14.05 «Нафосат гулшани».

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Ерилтош». Мультуплам.
18.30 «Даракчи».
18.35 «Калдиргоч». Кисқа метражли бадиий фильм.
19.15 «Конун химоясида».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Згиз кўшиклар».
20.15 «Табиат шифохонаси».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Хамшахарлар».
21.15 «Даллас». Телесериал.
21.45 «Даракчи».
22.05 «Глобус», Телеальманах.
22.20 Оханглар ва эълонлар.
22.30 Киносеанс.
00.20 «Хайрли тун, шахрим!».

ЎзТВ-IV

9.40 Фахр 2х2=4
9.45 «Оскар» мукофоти антологияси.
9.55 «Оскар» совриндорлари: «Икки хил хаёт» (1946 йил). Бадиий фильм (АКШ).
11.45 «Кросс-Роудс» кафесида хуш келибсиз».
12.15—14.00 «Байяр кассир калитлари». Телеуйин.

17.10—18.45 Туркия телевидениеси

18.45 «Минг бир кеча». Дам олиш дастури.
19.25 «Автопортрет».
19.40 «5 дакика хангома».

Россия жамоат телевидениеси
19.45—23.45

23.45 Эълонлар.
23.50 Клип-антракт.
24.00 «Ахборот» (рус тилида).
00.20 Эълонлар.
00.25 Киносеанс «Соя».
02.00—02.05 Тунингиз осуда бўлсин!

30-КАНАЛ

8.05 «Кинононушта».
8.05, 13.50, 18.00, 21.00, 01.45 — «ТВ-хамкор», «Метеохабар».
9.25 Болалар канали.
11.20 Тонгги киносеанс.
13.00 «Шоу соати».
14.10 «Ун олти ешлилар». Ешлар телесериали (Франция).
15.00 «Манстровлар олиасн». Комик сериал (АКШ).
15.30 «Кинозтраклар».
16.30 «Даракчи». Мусиқий-дам олиш дастури.
17.00 «Мих». Дам олиш дастури.
17.30 «Мусиқаймия». Ешлар телесериали.
18.20 «Модаллар академияси». Ешлар сериали (Франция).
18.45 «Окшомги латифа». Хажвий дастур.
19.00 «Симпсонлар». Мультсериал (АКШ).
19.30 «Махфий хужжатлар». Сериал (АКШ).
20.15 «Жахон ринги юлдузлари 30-да». Спорт дастури.
20.45 «Клип-сюрприз».
21.25 «Мунажжимлар башорати».
21.30 «XX аср FOX таништиради».
23.15 «Хафта фильми».
00.45 «М. Ш. госпиталидаги болалар хизмати». Хажвий сериал (АКШ).

РЖТ

7.00 Василий Шукшин «Олтин зиёлони саргузаштлари».
8.30 «Руҳий сўзи». Митрополит Кирилл.
8.45 «Хонаки кутубхона».
9.00, 14.00, 17.00 — Янгиликлар.
9.10 «Хонаки кутубхона».
9.30 «Тонги почта» Юрий Николаев билан.
10.05 «Каламбур». Хажвий журнал.
10.40 «Смак».
11.00 «Бир нодир асар тарихи».
11.10 Радзинский Татьяна Доронина хакида.
12.25 Татьяна Доронина «Валентин ва Валентина» фильмида.
14.20 Лев Николаев «Цивилизация дастури.
14.50 «Хайвонот оламида».
15.20 «Альфред Шнитке. Дўстлар билан тугилган портрет».
16.15 «Бу қандай содир бўлган эди?».
«Кароббо хонлан кишим».
17.25 «Жентльмен-шоу».
18.00 «Мистер Питкиннинг касалхонадаги саргузаштлари». Машхур комедия.
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 «Время».
20.35 Жахон киноси. Ал Пачино ва Роберт де Ниро «Олишув» полиция жангари фильмида.
23.45 «Ипл кўшини». Сайланма.

РДТ

7.00 Мультфильм.
7.10 «Ехти карга». Болалар учун фильм (Чехия).
8.30 «Лабиринт».
9.00 «Болалар учун, юртим!».
9.05 «Кроссворд».
9.15 «Бир бокишда мухаббат».
10.05 «Узига режиссёр».
10.00, 13.00, 19.00 — «Вести».
10.45 «Настройон дан тушиш».
11.30 Наталья Варлейнинг рўзгор ташвишлари.
12.20 «Санта-Барбара бир хафта». Телесериал.
13.00, 19.00 — «Вести».
13.30 Олег Даль, Владимир Высоцкий, Людмила Максакова ва Анатолий Папанов Иосиф Хейфицнинг «Ёмон, яхши одам» фильмида.
15.10 «Конун ва тартиб». Телесериал.
16.10 Ирина Алферова ва Лев Дуров «Шериф ұолдузи» детективида.
18.00 «Мениг онлам».
19.15 «Хайрли кеч!» Угольников билан.
20.15 Александр Абдулов, Иннокентий Смоктуновский ва Лариса Белогурова «Дахо» авантюрли комедиясида. 1- ва 2-серия.
23.20 Федерико Феллинининг «Кема сузаверади» фильми (Италия).

КозТВ

8.00 Дам олиш дастури.
9.00 «Даракчи».
9.15 «Талабалар сахнасида».
9.35 «Ержан-ай».
10.00 «Экспресс-FOOD».
10.55 «Ютук» салони.
11.10 «Умр — оқар дарё».
11.30 «Айголек». Болалар учун бадиий фильм.
13.05 «Тарихий тарихи». Телефильм.
13.40 «Мен...»
13.50 «Спорт+» танишгирадди.
14.30 «Профи тайм».
15.05 «Калейдоскоп».
19.00 «Камгалик — хусн».
20.00 «Окшом». Ахборот кўрсатуви.
20.40 Спорт янгиликлари.
21.00 Бадиий фильм.

ЯКШАНБА, 13

ЎзТВ-I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00—8.25 «Ахборот».

8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
9.10 «Ешлик» студияси намойиш этади «Ешлар табассуми».
«Ватанимга хизмат киламан».
11.00 «Ташриф когози».
11.40 «Макладимиз болалари». Телемусобака.
12.45—14.10 Кундузги сеанс: «Кизил ленинча». Бадиий фильм.

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Шароби ва Дилорам». Мультфильм.
18.10 «Рассом гудастаси».
18.40 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув.
19.25, 20.00, 20.25, 21.10 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
20.15 «Оламга саёҳат». Кинокўрсатув.
20.30 «Тахлилнома».
21.10 «Курайман нима?». Мусиқий дастур.
21.30 Теннис бўйича Ўзбекистон Президенти совринни учун халкаро турнир.
21.45 «Ешлар оқшомида». Мусиқий дастур.
23.05 ТВ-1 намойиш этади: Телеанонс.
«Аср мўъжизаси» кинодастури
23.10 ЎзТВ экранида биринчи марта «Бахт кушл». Бадиий фильм.
01.00—01.05 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ-II

8.55 Кўрсатувлар дастури.
9.00 «Умид чечаклари».
9.15 «Катта танаффус».

9.40 «Лаззат».
9.55 Дилнавоз садолар.
10.05 «Бизнес-доктор».
10.25 «Бегойим».
10.55 «Бахс, мунозара, тахлил». Адабиёт бўлимида?
11.15 «Дойче Велле» таклим этади...
11.30 Талабалар шаҳарасидан.
11.50 Болалар учун фильм.
13.20 Уй остонадан бошланади.
13.35 «Чархпалак». Бадиий видеофильм.
3-кисм.
14.40 Араб эстрадаси.
15.00 Бизнес-академия.
15.30 «Хоз».
15.40 «Дилбарим».
16.00 «Синема».
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Мультомоша».
18.20 «Бугуннинг болаcи».
18.40 Келгуси хафтада.
19.00 «Давр».
19.15 «Нафосат».
19.30, 20.25, 22.55 — Эълонлар.
19.35 «Чархпалак». Бадиий видеофильм премьераси. 4-кисм.
20.30 «Синдбодик».
20.50 «Букус синмолар».
21.10 «Нэхор».
21.40 Дални ва шарқ.
21.45 «Сокин».
22.00 Миллионлар ўйини.
22.15 «Давр».
22.35 «Кинопрофи».
22.55 «Синема».
00.40 «Хайрли тун!».

ЎзТВ-III

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

7.55 Кўрсатувлар дастури.
8.00 «Ерилтош». Мультуплам.
8.20 «Унутилмас кўшиклар».
8.45 «Лавжой». Телесериал.
9.30 «Истиклол илхомлари».
9.45 «Хамшахарлар».
10.15 «Сансет Бичнинг мухаббати ва сирлари». Телесериал.
11.05 «Конун химоясида».
11.25 «Эгиз кўшиклар».
11.55 «Евойи табиат».
12.55 Болалар экрани.
13.40—13.55 «Глобус», Телеальманах.

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Мультикумбок».
18.25 «Даракчи».
18.30 Мулкис-ТВ.
19.00 «Латифа».
19.10 Диловром наволар.
19.20 «Минг бир хикмат».
19.25, 20.00, 20.25 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
20.05 «Мулохаза учун мавзу».
20.30 «Тахлилнома».
21.00 «Даллас». Телесериал.
21.45 «Даракчи».
22.00 Мулкис-ТВ.
22.20 «Еттинг иклим оханглари».
23.00 Киносеанс.
00.10 «Мувозанат».
00.20 «Хайрли тун, шахрим!».

ЎзТВ-IV

10.00 «Эртакларнинг сехрли олами».
11.40 Клип-антракт.
11.50 «Парле ву франсэ?».
12.20 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
12.30 Эълонлар.
12.35—14.25 Кино сайёраси. Пьер Ришар «Эгизаклар» фильмида.

17.10—18.45 Туркия телевидениеси

18.45 «Бу ажиб дунё».
19.05 «5 дакика хангома».
19.10 «Ассалом».
19.20 «Табиат билан танишув».
19.50 Клип-антракт.

Россия жамоат телевидениеси
20.00—23.20

23.20 Эълонлар.
23.25 «5 дакика хангома».
23.30 Клип-антракт.
23.40 «Учинчи кўз». Ўзбекистонлик альпинистлар Эверест чўккисида.
24.00 «Тахлилнома» (рус тилида).
00.20 Эълонлар.
00.30 Киносеанс «Рокки-2».
02.35—02.40 Тунингиз осуда бўлсин!

30-КАНАЛ

8.05 «Кинононушта».
8.05, 13.50, 18.00, 21.00, 02.05 — «ТВ-хамкор», «Метеохабар».
9.25 Болалар канали.
11.20 Тонгги киносеанс.
13.00 «Шоу соати».
14.10 «Ун олти ешлилар». Ешлар сериали.
14.35 «Манстровлар оиласи». Комик сериал.
15.00 «Хали намойиш этилмаган премьера».
16.00 «Уйинчоклар уйи». Компьютер уйинлари хавасмандлари учун.
17.00 «Видеомода». Модалар тарихи хакида.
17.30 «Модаллар академияси». Ешлар сериали.
18.45 «Окшомги латифа». Хажвий дастур.
19.00 «Висол». Мусиқий дастур.
19.30 «Махфий хужжатлар». Сериал.
20.15 «Саёҳатлар спорти». Хафталик дастур.
20.45 «Клип-сюрприз».
21.25 «Мунажжимлар башорати».
21.30, 23.15 — «30-канал»да янгиликлар кинокоплами.
00.45 «М. Ш. госпиталидаги болалар хизмати». Хажвий сериал.

РЖТ

7.00 Родион Нахапетов ва Наталья Сайко «Тонги туш йўлида» детективида.
8.30, 15.45, 16.10 — «Дисней-клуб».
9.00, 14.00, 22.00 — Янгиликлар.
10.15 Мир Крилсвининг «Нулда ёзилмаган кўшик».
10.20 «Хаёт йўлидан ҳикоялар».
11.00 «Россия хизмат қиламан!».
11.30 «Янгра, гармонь!».
12.00 «Дилбар дамлар». Хордиқ дастури.
12.30 «Кусто командасининг сув ости одиссеяси». Сериал.
13.25 «Кулги панорамаси».
14.25 «Саёҳатчилар клуби».
15.15 Геннадий Бортников Андрей Мамагнетининг «Абажур» дастурида.
16.40 Леонид Якубович «Тарих гилдираги» телевизион ўйини.
17.25 «Аралаш-куралаш» журналидаги кувнок воқеалар.
18.00 «Олтин серия». Никита Михалков «Душман ичида дўст, дўст ичида душман» фильмида.
20.00 «Время».
20.45 «Киноафиша».
21.05 Майкл Дуглас «Тош билан содир бўлган роман» фильмида.
22.45 «Футбол шоу».

РДТ

7.00 «Кизил китоб». РДТнинг экологик экспедицияси.
7.25 «Ватанимга хизмат қиламан».
7.55 «Дехкон тонги».
8.25 «Кўнгилдан».
8.50 «Буюк уй тавбуллари».
9.25 «Уз-узига режиссёр».
9.55 «Санта-Барбара».
10.20 «Шахар-квартира».
11.00 «Уз-узигаа».
12.00 «Мультипликация кинода мулокотлар».
13.15 «Китоблар олами» Леонид Куравлёв билан.
13.50 «Санта-Барбарада бир хафта». Телесериал.
16.25 «Федерация».
17.05 «Англия».
18.15 «Конун ва тартиб». Телесериал.
19.00 «Вести», «Одам катта 1975 йил». 2-кисм.
21.10 «Рус протоколи».
21.25 «Мунзак махфий».
21.50 Джереми Айронс, Доминик Суэйн ва Мелани Гриффит Владимир Набоковнинг «Лолита» экранлаштирилган романида.

КозТВ

7.05 «Уйгон ва куйла».
7.30 «Бешинчи бурчак».
7.50 «Кайсар». Хордиқ-ахборот дастури.
8.10 «Кыргмаш». Болалар ахборот дастури.
8.40 Мультфильм.
8.40 «Золушка учун уч ёнгок». Фильм-эртак.
10.00 «Кызгин болалар».
10.05 «Экспресс-FOOD».
10.50 «Хит-парад».
11.30 «Телепазл».
12.25 «Мангу туганлар».
13.30 «Янги балажон».
13.40 «Айл, оила, мамлакат».
14.15 «Ахбор сахнасида».
14.20 «Юк ваки тиллари».
15.00 «Буюк Ипак Йўли». Телеэкспедиция.
15.20 «Замон созиги».
15.30 «Ютук» салони.
15.45 «Хотиралар хазинаси».
16.00 «Болалар экрани».
16.45 «Гутен абенд!». Немис тилидаги кўрсатувлар.
17.20 «Умирнома».
17.40 «Сифат».
18.15 «Омонат».
18.30 «Профи-тайм».
19.00 «Кундуз».
19.30 «Флеш тизими».
20.00 «Фавор». Эркаклар учун кечаси.
20.15 «Профи шахс».
19.45 Бадиий фильм.

«БОТАНИКА»
САНАТОРИЙСИГА МАРҲАМАТ!
Азизлар, санаторийимизда:
* Мўъжизали маъданли сув.
* Жиззах вилоятининг Баликчи кўлидан келтириладиган сульфидли гил балчиғи.
* Психотерапия хоналари.
* Шағам.
* Лазер.
* Электрофизиотерапия ускуналари ёрдамида неврология, ошқозон-ичак жигар касалликлари билан огриган барча беморлар дардларига даво оладилар.
Манзилгоҳ: Тошкент вилояти, Қибрай тумани, «Оқ қовоқ» қишлоғи, «Ботаника» санаторийси.
Тел: (8-3712) 64-26-26 (8-295) 61-263, 61-761.

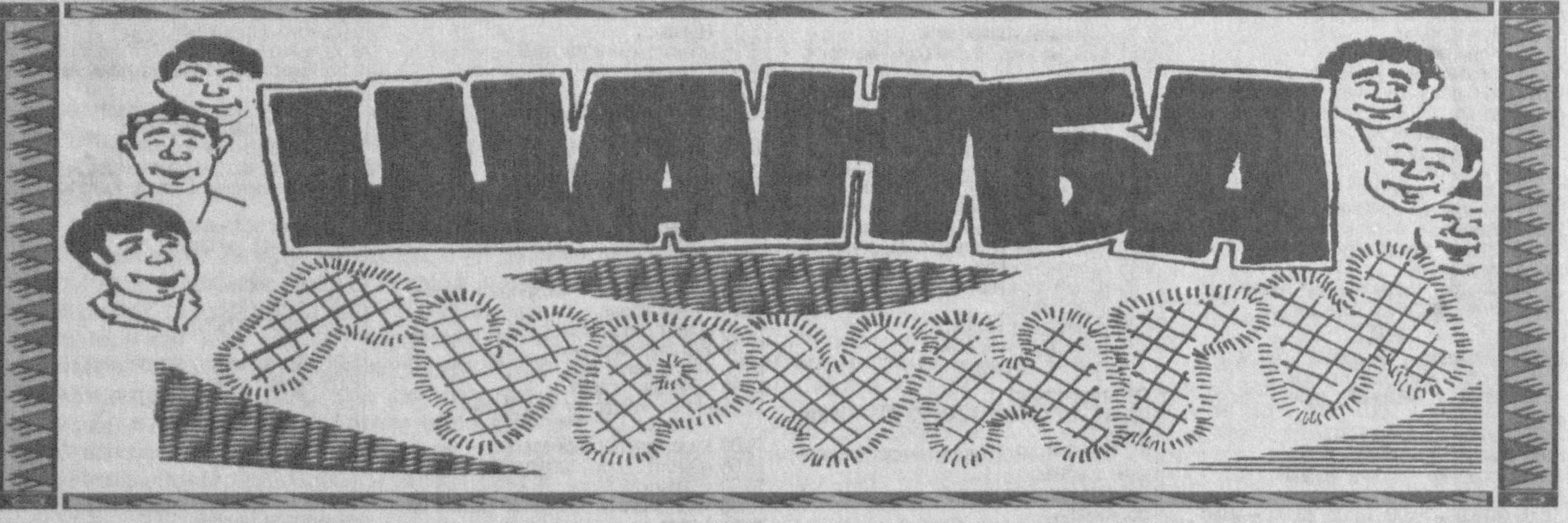

Қатра

ЁМОНДАН ЮҚҚАН

Шийпон саҳнининг бир чеккасидаги темир ўчоққа қўйилган қозонда шўрва милт-милт қайнайди. Масаллиғи ҳил-ҳил пишиб, тотли бўлса, бу ошпазнинг обрўси.

Ошпаз шўрванинг тузини кўриб ҳайрон:- Аччиқроқ, қозонга гармдори тушмаган эди-ку. Ошпаз ўз оғзига ишонмай шўрвадан яна бир қошиқ олиб тотийди:- Аччиқроқ. Кўпчиликнинг овқати бўлса. Аччиқ шўрва бировга ёқса, бировга ёқмайди.

Қизиқ. Кимдир ошпаз обрўсини тўкиш учун пинҳона аччиқ гармдоридан тўғраб қозонга солиб юборганмикин?!

У шийпон яқинидаги аччиқ гармдори ва булғор қалампири ниҳолларининг ёнма-ён ўсаётганини кўриб, калаванинг учини топгандек бўлди. Булғор қалампиридан бир донасининг учини чимдиб тотиб кўрса аччиқ.

- Эҳ-ҳа, Шунақасидан бир лаган тўғраб қозонга солувдима. Аввал тотиб кўрсам бўларкан. Асли зоти чучук эди-ю, гармдорининг заҳар-заққумини ўзига юқтирган экан.

Қозонга яқин бўлсанг қораси юқади, деганлари шуда, - дейди ўзига-ўзи ошпаз.

Ғани АБДУЛЛАЕВ,
Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасининг аъзоси.

ТОПҚИРЛИК МАШҚИ

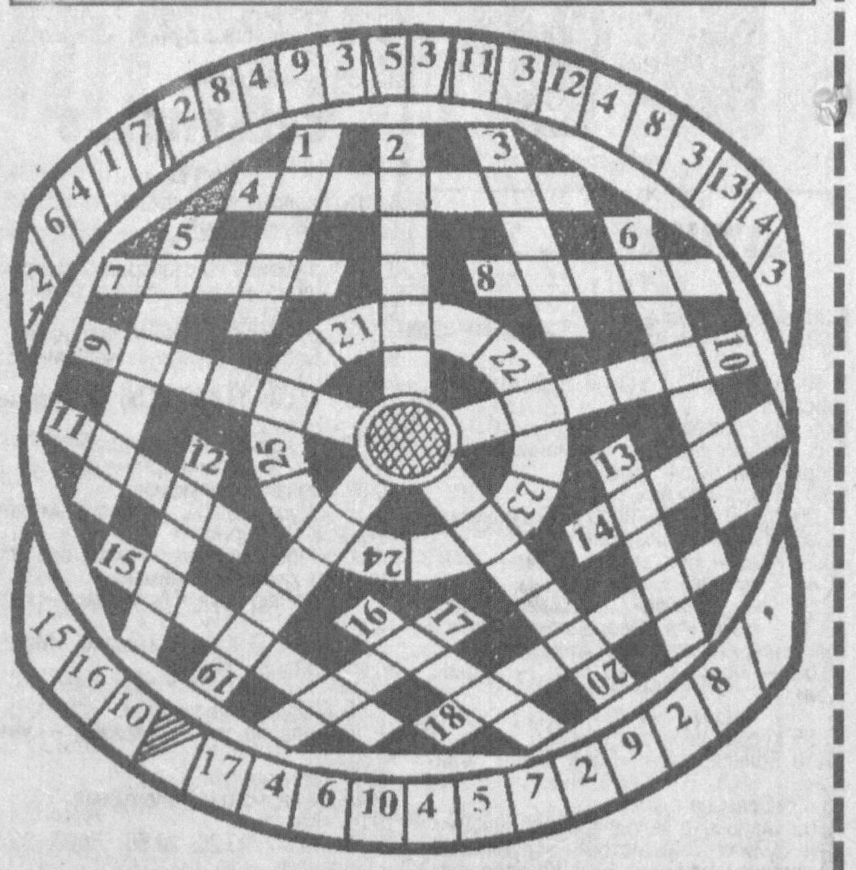

Энига: 4. Сурхондарё билан Кофарниҳон дарёлари оралиғидаги тоғ тизмаси. 7. Кузпишар қуруқ мева. 8. Тоғ тизмасининг ўтиш қулай жойи. 9. Миллий ширинлик тури. 11. Автомобил қисми. 14. Матога илма игна билан гул тикиш машинаси. 18. Кимёвий модда, рангсиз ва ҳидсиз газ.

Бўйига: 1. Қадимий ёзув ашёси. 2. Гулзор ва мевазор бунёдкори. 3. Ўзбек халқ рақс куйи. 5. Транспорт воситаси билан ўйналадиган спорт тури. 6. Драматик асар қисми. 10. Фарғона вилоятидаги шифобахш маъдан сувли оромгоҳ. 12. Пальмадошларга мансуб, меваси йирик жануб дарахти. 13. Худойберди Тўхтабоевнинг «Қасоскорнинг олтин боши» асари қаҳрамони. 15. Тинч океанидаги ороллар тўдаси номи билан аталувчи кичик давлат. 16. Сирдарё вилоятидаги туман. 17. Қардош миллат. 19. Илдиз мевали сабзавот экини. 20. Тошкент вилоятидаги, Чирчиқ дарёсига қурилган нурхона.

Айланалар бўйича: 21. Уйғуннинг табиат манзараларига оид шеъри. 22. Пуфлаб чалинадиган мусиқа асбоби. 23. Бобурийлар давлати даврида вилоят бошқарувчиси. 24. Самолётнинг ён девор қисми. 25. Қандолатчилик маҳсулоти, ширинлик.

МУАММОНОМА

Аввал қуйидаги очқич сўзларни топинг.
1. Тошкентдаги теннис-спорт мажмуаси-11,3,8.
2. Эртапишар ҳўл мева-14,2,10,4,12.
3. Азиз неъмат тайёрловчи касб эгаси-1,4,5,5,4,15.
4. Миллий кийим-13,16,1.
5. Қофия ва мазмун жиҳатдан ўзаро боғланган шеърий парча-17,3,1,9.
6. Шарафли касблардан бири-2,6,7,2.

Энди шакл атрофидаги рақамларни очқич жавобларидаги мос ҳарфлар билан алмаштириб муаммономани ҳал этинг. Ундан шарқ халқ ҳикматларидан бирини билиб оласиз.

Фозилжон ОРИПОВ.

«Алпомиш» достонининг юбилейи олдидан

МИЛЛАТИМИЗ ИФТИХОРИ

Аслида «Алпомиш» Каспий ва Орол бўйи, тоғли Олтой турклари томонидан яратилгани, қўнғирот уруғининг Каспий денгизи яқинидаги Бойсун элида шу жой билан боғлиқ тарзда дунёга келгани академик В.М. Жирмунский, профессорлар Ҳ.Т.Зарифов, Т.Мирзаев, Б.Саримсоқов, М.Муродов сингари олимлар томонидан илмий асосланган. Шу каби фольклоршунослар кўчишлар даврида қўнғирот уруғининг жанубий Ўзбекистонга силжиганини тўғри кўрсатади. Хулоса шуки, Каспий денгизи бўйидаги бойсунликлар сиёсий ижтимоий сабаб ҳозирги Бойсунга кўчиб келишган. Текисликдаги сув офатини кўрган аждодларимиз бугунги Бойсун деган тоғли ҳудудга кўчиб келиб, пастда эмас, тепаликдаги-тоғликларда ўрнашган. Шубҳасиз, улар ўзлари билан ўз афсона ва ривоятларини, тарихий қўшиқ ва достонларини олиб келишган ҳамда севиб, ардоқлаб куйлашган. Қизиғи шундаки, улар кўпая бошлагач, яна шимолга қараб тарқай (кўча) бошлаган. Сурхондарё, яъни Бойсун бахшилари, ўз уруғи билан ҳозирги Ўрта Осиё ҳудудида «Алпомиш»ни ёйганлар. Бу буюк эпос шу тарзда қайта оммалашган.

Масалан, Қашқадарёнинг Қамаши районидаги 12 қишлоқдан иборат қамойликлар XVII аср охири XVIII аср бошларида Бойсун ҳудудидан кўчиб борган ёки «Алпомиш»нинг беназир куйчиси Фозил шоир ҳам асли қўнғирот уруғидан ва Бойсун ҳудудидан қайта кўчганлар гуруҳидан десак, хато қилмаймиз. Демак, «Алпомиш»нинг тўйини нишонлашда бу муҳим нуқтани унутмаслик шарт.

Яна бир хулоса шуки, Алпомиш Сурхондарёда (Қашқадарёда ё Самарқандда ё Бухорода) яшаган деган хато ҳукм ва хулосалардан қочиш керак. Зеро, Алпомиш ҳамиша яратувчи, ҳамиша бунёдкор, ҳамиша бадеҳагўй ижодкор туркий халқ дилида, онгида, қалбида яратилган. Халқимиз, яъни аждодларимиз ўз орзу-умидларини, хоҳиш-истакларини, кураш ва интилишларини Алпомиш сиймосида жамулжам этган, сайқаллаштирган ва жаҳон эпосшунослигининг нодир намунасига етказган.

«Алпомиш» достони билан боғлиқ илмий фольклорий-этнографик ва жуғрофий-лингвистик экспедициялар уюштириш муаммоси туғилди. Аслида бундай экспедициялар асримизнинг 20- йилларида устозлар Ғози Олим Юнусов, Ҳоди Зариф, Музайяна Алавия, Мансур Афзаловлар томонидан бошланиб, муваффақият билан давом этиб келарди.

Уттиз беш-қирқ йилдан буён Қашқадарё, Сурхондарё достончилигини мунтазам тарзда махсус ўрганаётган биз фольклоршунослар «Алпомиш» изидан халқаро илмий экспедициясини мунтазам равишда уюштиришни лозим топдик. Бу экспедициянинг бошқа экспедициялардан фарқи шундаки, унинг барча йўналишлари, яъни биринчи, иккинчи, учинчи босқичлари жамоатчилик асосида ва қатнашчиларнинг шахсий ҳисобидан, очиғи чўнтагидан. Яъни фидойи фольклоршунослар, тарихчилар, этнографлар, файласуфлар, социологлар, санъатшунослар, бир сўз билан айтганда, томирида Алпомиш, Барчиной қонлари бўлган фольклор-халқ ижоди ихлосмандлари беқиёс катта, айни чоқда хайрли, савобли ишга қўл урдилар.

Маълумки, Қашқадарё ва Сурхондарёда «Алпомиш»нинг барҳаёт куйчилари яшаяпти. Бобо шоир, Қосимхўр юзбоши, Шерна шоир, Умур шоир Сафар ўғли, Мардонақул Авлиёқул ўғли юзбоши, Эшмурод юзбоши, Тошмурод юзбоши, Холёр Абдукарим ўғли, Абдулла шоир Нурали ўғли, Қодир шоир Раҳим ўғли, Бўри бахши Аҳмедов каби ўнлаб талантларнинг фарзанд-шогирдлари, шунингдек, шогирд-фарзандлари Қора ва Чори Умуровлар, Хушвақт Мардонақулов, Чоршанба Раҳматуллаев, Эшқобил Қўшоқ ўғли, Қаҳҳор бахши, Абдумурод бахши, Баҳром бахши Қодир ўғиллари, Абдуназар Поёнов сингари бахшилар аждодлар ижодий анъанасини муваффақият билан давом эттириб «Алпомиш»ни жўшиб куйламоқдалар.

Яна бир ҳар қандай кишини ҳаяжонга солувчи, қалбини ғурур ва ифтихорга тўлдирувчи далил.

Маълумки, шу йилнинг 8 апрелида Қарши шаҳрида Ўзбекистон Республикаси истеъдодли ёшларни қўллаб-қувватлаш «Улуғбек» жамғармасининг бевосита ташаббуси ва раҳнамолиги билан илк бора «Ёш бахши-шоирлар» республика кўрик-танлови ташкил этилди. Бу кўрик-танловда жумҳуриятимизда яшаб ижодкорлик ва ижрочилик билан шуғулланиб келаётган ёш бахши-шоирлардан 41 нафари фаол қатнашиб, барчалари «Алпомиш» достонини куйлаш бўйича беллашдилар, баҳслашдилар. Демак, ана шу жонли анъаналарни мунтазам ва изчил ўрганиш куйланиб келинаётган «Алпомиш» ва бошқа достонларни ёзиб олиш, нашрга тайёрлаш ва китоб ҳолида халқимизга етказиш олдимизда турган энг долзарб вазифалардан ҳисобланади.

Яна шу нарсани эътироф этиш лозимки, ҳанузгача «Алпомиш» достони айтилиши, жонли ижрода яшаб келиш қонун-қоидалари ва анъаналари ёхуд Қашқа воҳаси бахшиларидан шошилмасдан, бахши руҳияти билан келишилган ҳолда ёзиб олинмаган ва чоп этилган эмас.

Дарҳақиқат, бу ҳудудда яшовчилар асарнинг анча мукаммал, бадиий юксак, қадимий асосларга риоя қилинган ҳолда ёзиб олинмагани ачинарли, ҳеч қандай баҳонайи-сабаб билан оқлана олмайдиган ачинарли бир хатоликдир.

Гарчи достон Мардонақул юзбоши, Умур шоир Сафар ўғли, Муҳаммадраҳимхўжа юзбоши, Қодир бахши Раҳим ўғли, Абдулла шоир, Бўри бахши кабилардан ёзиб олинган бўлса-да, илмий таҳлил қилинган, чоп этилган эмас. Шу сабабли биз 1996 йилда таниқли бахши Қора Умуровдан «Алпомиш»ни тўлиқ мукаммал ёзиб олишга киришдик ва буни орадан икки йил ўтгач «Алпомиш» изидан халқаро илмий экспедициялар давомида якунладик.

Айни «Алпомиш» туркумини ташкил этган «Бева Барчин ёхуд Барчин Бека», «Ёдгорбек», «Ёдгорбекнинг уйланиши» «Шомурод» достонлари ҳам Чори Умуров, Қаҳҳор бахшилардан тўла ҳолда ёзиб олиндики, уларни, ҳатто, республикамизнинг ўзга ҳудудида яшовчилар билмайдилар. Бу достонлар бахши-шоирларнинг бадеҳа-ижодкорлик ва ижрочиликдаги янги, оригинал асарлари, ўзбек, қолаверса умум туркий достончилигига қўшган олтин меросларидир. Айни чоқда «Алпомиш изидан» мунтазам халқаро илмий экспедициясининг Биринчи босқичида қўлга киритилган дастлабки, бағоят улкан ютуқларидандир.

Сўнгги сўз ўрнида шуни уқтирмоқчимизки, дилида юрт, оила қадри, истиқлол истиқболи жўш урган, диёнатли, иймонли, эътиқодли кишилар «Алпомиш»дек эпосни ўрганиш, ёзиб олиш, илмий таҳлил қилиш, чоп этишдек улуғвор ишга қўшилиб, сафимизни тўлдирса, саховатли раҳбарлар, хусусан бағри кенг, фидойи, ишбилармонлар, тадбиркорлар, раҳнамолик қилишса, «Алпомиш» туркум достонларини жаҳон жамоатчилигига етказишдек табаррук ишга эришиш шарафига тўла муяссар бўла олардик.

Малик МУРОДОВ,
филология фанлари доктори, профессор.
Абдуолим ЭРГАШЕВ,
филология фанлари номзоди, доцент.

Рақс қанотида

СПОРТ

*** Бир гуруҳ шахматчиларимиз Эронда ўтказилган Осиё чемпионатидан қайтиб келишди. Ушбу мусобақада ҳамюртимиз Рустам Қосимжонов турнир шоҳсупасининг энг юқори поғонасини забт этиб, Осиё чемпиони унвонини қўлга киритди.**

*** Муай-тай бўйича терма жамоамиз аъзолари Тайланд пойтахти Бангкокда бўлиб ўтган навбатдаги жаҳон чемпионати ва «Қирол кубоги» халқаро турнирида битта олтин ва бешта бронза медалларига сазовор бўлишди. 91 кг вазнда икки карра жаҳон чемпиони Эркин Қуттибоев олтин медални қўлга киритди. Камолиддин Юсупов (45кг), Зафар Каримов (48), Алишер Тўхтамишев (63,4), Диёр Пўлатов (81), Рустам Тоғай назаров (+91)лар бронза медали билан тақдирланишди.**

*** Стол теннисчиларимиз Словакиядан қайтиб келишди. 44 мамлакат спортчилари иштирок этган халқаро турнирда қизларимиздан Манзура Иноятова бешинчи, Саида Бурхонхўжаева 9-ўринга кўтарилишди. Умумжамоа ҳисобида улар 3-ўринни эгаллашди.**

*** Аввал хабар берганимиздек Қоҳирада юнон-рум кураши бўйича ёшлар ўртасида Жаҳон биринчилиги бўлиб ўтди. Унда вакилларимиздан Юрий Витт 76 килограмм вазн тоифасида чемпионликка эришди. Умумжамоа ҳисобида вакилларимизга 3-ўрин насиб этди.**

*** Сирғали туманида истиқомат қилувчи Мурод Қосимов велосипедда дунёнинг бир қатор мамлакатларига саёҳат уюштириб, жонажон юртимиз номини улуғлашни ўз олдига мақсад қилиб қўйди. У ўз сафарини Мустақиллигимизнинг 10 йиллигига бағишлаб, айни шу куни 2001 йилнинг 1 сентябрида ниҳоясига етказмоқчи. 2 Сентябрь куни Тошкентдаги «Олимпия шон-шуҳрати» музейида Мурод Қосимовни тантанали кузатиш маросими бўлиб ўтди.**

*** 7 нафар курашчиларимиз Эронга жўнаб кетишди. У ерда ўтажак жаҳон чемпионати ғолиб ва совриндорлари 9 сентябрда аниқланади.**

Донiёр ЮСУПОВ,
шарҳловчи.

Ҳар тўғрида

ЙЎЛКАЛАР ҲАМ ИСИТИЛАДИ

Капитал дунёси нималарни ўйлаб топмайди, дейсиз! Европанинг энг совуқ мамлакатларидан бири бўлган Финляндиянинг пойтахти Хельсинкининг йўлкалари иситиладиган бўлди. Қандай қилиб дейсизми? Ҳозир айни иссиқ кунларда йўл қурувчи ишчилар йўлкаларга терилган плиталарни кўчириб, унинг тагидан иссиқ сув ўтиши учун мўлжалланган темир қувурларни ётқизиш билан овора. Шундай қилиб, шаҳар аҳолиси шу йилнинг қишидан бошлаб кўчаларда совуқ ва сирпанчиқдан йиқилишдан қўрқмай бемалол кўчага чиқадиган бўлишади. Бу усул йирик шаҳарларда қиш кунлари кўчаларга сепиладиган туз ва қумга қараганда бир ярим баробар қиммат бўлса ҳам у ерда аҳоли йўл учун ҳам ҳақ тўлайди. Пойтахт аҳолиси бунга рози бўлган. Уларнинг яхши ва иссиқ кўчаларда қатнови яхши бўлиб, савдо қилишга қулай эмиш.

МАКТАБГА ЗИРҲЛИ КАМЗУЛДА

Ўқотар қуроллар воситасида одам ўлдириш Қўшма штатларда тобора кенг қулоч ёзмоқда. Ҳатто бу мудҳиш одат ўтган ўқув йилининг охирида Америка мактабларида эпидемия тусини олдики, бундан хавотирга тушган ота-оналар эҳтиёт чораларини кўра бошладилар.

Огайо штатига қарашли Кливленд шаҳрининг собиқ полиция нозири ҳозирда хусусий изқувар Карл Обертон ўзига хос янги ташаббус бошлади. У ўз фарзандларини мактабга зирҳли кийимда юборадиган бўлди. Бироқ болаларга мос бундай ўқ ўтмайдиган камзуллар ҳеч қаерда тайёрланмас экан. Шундан кейин Обертон болалар учун мўлжалланган зирҳли камзуллар тайёрлайдиган фирма ташкил қилди. Унинг фирмаси турли ҳил рангли ҳар хил размердаги ана шундай камзулларни ишлаб чиқара бошлади. Обертон учун ўз фирмаси ишлаб чиқарган маҳсулотларни реклама қилишга ҳам ҳожат қолмади. Чунки шаҳарда шундай маҳсулот ишлаб чиқарилаётганлиги ҳақидаги гап тарқалиши биланоқ бу нарса олиш учун навбатда турган кишиларнинг кети кўринмай қолди.

Ўзбекистонда истиқомат қилувчи барча фуқаролар диққатига!

Маблағингизнинг кўпайишини, ишончли ва бут сақланишини хоҳлайсизми?

Марҳамат!

«САВДОГАРБАНК» СИЗНИНГ ХИЗМАТИНГИЗДА!

Сиз ўз маблағингизни «талаб қилиб олгунча», «муддатли» ва «Кафолатли даромад» каби омонат турларига қўйишингиз мумкин.

1. «Талаб қилиб олгунча» - йиллик 10%;
2. «Муддатли»:
а) 3 ой муддатга, энг кам омонат миқдори 1000 сўм-йиллик 10%;
б) 6 ой муддатга, энг кам омонат миқдори 2000 сўм-йиллик 20%;
в) 1 йил муддатга, энг кам омонат миқдори 5000 сўм-йиллик 35%;
3. «Кафолатли даромад»:
а) 6 ой муддатга, энг кам омонат миқдори 50000 сўм-йиллик 25%, фоиз даромади олдиндан тўланади.
б) 1 йил муддатга, энг кам омонат миқдори 75000 сўм-йиллик 28%, фоиз даромади олдиндан тўланади.
в) 1 йилдан 3 йилгача, энг кам омонат миқдори 100000-сўм-йиллик 30%, фоиз даромади олдиндан тўланади.
г) 3 йил муддатга, энг кам омонат миқдори 500000 сўм-йиллик 35%.

Савдогарбанк Бошқаруви Сизнинг маблағингизни ишончли, бут сақланишига ҳамда жамғармалар бўйича олиб борилаётган барча операциялар сир сақланишига кафолат беради.

Омонатлар банкнинг барча вилоят, шаҳар ва туман бўлимларида қабул қилинади.

Қўшимча маълумотларни 54-19-38; 54-18-65 рақамли телефонларга қўнғироқ қилиб олишингиз мумкин.

«Савдогарбанк» Бошқаруви.

МАРКАЗИЙ ОСИЁ ЯНГИЛИКЛАРИ

Тожикистоннинг Афғонистон билан чегарадош бўлган ҳудудида Россия ва Тожикистон ҳарбий қисмларининг ҳарбий машқлари бўлиб ўтмоқда. Бу тадбирни ўтказишдан мақсад қўшинларнинг жанговарлик ҳолатини кўздан кечириш ва эҳтимолий ҳужумга қарши биргаликда ҳаракат қилиш. Машқларни кузатган Тожикистон Президенти И.Раҳмонов қўшинларнинг тайёргарлик ҳолатига юқори баҳо берди.

***

Тожикистоннинг жанубидаги Москва постида соқчиларни алмаштириш вақтида номаълум шахслар чегарачиларни ўққа тутганлар. Натижада чегарачилардан икки нафари ҳалок бўлган. Қотиллар мамлакат ичкарисига яширинганлар. Уларни қидириш давом этмоқда.

***

Қирғизистон ҳукумати жаҳон жамоатчилигига баёнот билан мурожаат қилиб толибонлар БМТ хавфсизлик кенгашининг яқинда қабул қилган 1193 шартномасини сўзсиз бажаришлари лозимлигини таъкидлаган. Бу ҳужжатда толибонлар эронлик дипломат ва журналистларни ватанларига жўнатишлари кераклиги кўрсатилган эди. Баёнотда агарда толибонлар бу шартни бажармасалар уларга нисбатан халқаро қонунларда кўзда тутилган чоралар қўлланиши керак дейилади.

***

Қозоғистон ташқи ишлар вазири Қ.Такаев Тожикистон Президенти И.Раҳмонов билан учрашган. Учрашувда иккала томоннинг Афғонистондаги кейинги кунларда кечаётган воқеаларга муносабатлари масаласи муҳокама қилинган. Томонлар бу масалани ҳарбий йўл билан эмас, балки сиёсий музокаралар йўли билан ечиш лозимлигини, масалани БМТ иштирокида Афғонистондаги барча сиёсий кучлар, жумладан турли миллат ва этник озчиликнинг вакиллари иштирокида ҳал қилиш мумкинлигини қайд этганлар.

***

Хитойда расмий сафарда бўлган Туркманистон Президенти Сафармурод Ниёзов мамлакат Бош вазири билан бир қанча иқтисодий шартномаларни имзолаш билан бирга сепаратизмга қарши курашиш ҳақидаги ҳужжатга ҳам имзо чеккан.

***

Қозоғистон Президенти Н.Назарбоев ўзининг ёрдамчиларидан бирини мамлакат миллий хавфсизлик комитетининг раислигига тайинлаш ҳақида фармон чиқарган. Ахборот воситаларининг хабарига қараганда янги раис зиммасига мамлакатда авж олган коррупцияга қарши кескин кураш олиб бориш вазифаси юклатилган.

Бош муҳаррир вазифасини бажарувчи: Чори ЛАТИПОВ

Бош муҳаррир қабулхонаси-56-25-36
Бош муҳаррир ўринбосари-56-52-89
Масъул котиб - 56-52-78
БЎЛИМЛАР:
Касаба уюшмалари ва иқтисодиёт-56-82-79.
Ахборот ва спорт-56-87-63. Маънавият ва маданият-56-82-79. Хатлар, оммавий ишлар ва мухбирлар билан ишлаш-56-85-43. Тижорат ва ҳуқуқ-56-85-66.
ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ:
Жиззахда - 3-83-01, Наманганда - 6-22-10, Самарқандда - 35-64-24, Фарғонада - 24-58-43, Урганчда - 6-03-40, Қаршида - 5-33-71.

Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган.
Сотувда эркин нархда.
Манзилимиз: 700165, Тошкент шаҳри, «Бухоро» (собиқ «Правда Востока») кўчаси, 24-уй.
Нашр кўрсаткичи; 133; 134
Газетага 1994 йил 14 январда Ўзбекистон Давлат Матбуот қўмитаси томонидан 5 рақамли гувоҳнома берилган. IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Офсет усулида босилди. Бичими А-2. Ҳажми 2 босма табоқ

«Шарқ» нашриёт—матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41—уй.
Босишга топшириш вақти — 21.00 Топширилди 22.00

Буюртма Г— 0337. Нусхаси — 15.088. Масъул навбатчи: Дилором КАРИМ қизи 1 2 3 4 5 6